

Katolički list

ZVONIK

GOD: IX BR. 12 (86) Subotica, prosinac (decembar) 2001. 30,00 din

BOŽIĆNO ZAJEDNIŠTVO

U ovogodišnjim razmišljanjima o zajedništvu u ovim svojim uvodnicima nastojao sam osvjetliti pojedine njegove vidove. Činio sam to ponukan Papinim riječima koje je zapisao u svom apostolskom pismu *Ulaskom u novo tisućljeće* (br. 43): "Napraviti od Crkve dom i školu zajedništva: evo velikog izazova koji stoji pred nama u tisućljeću koje započinje, želimo li biti vjerni Božjem planu i odgovoriti također na duboka očekivanja svijeta." Vjerujem da sam tom nastojanju dao bar mali doprinos. Pred nama je Božić. Božić je upravo blagdan zajedništva. Toga dana obnovljeno je zajedništvo Boga i čovjeka, narušeno grijehom naših praroditelja. Toga dana se rodio Isus - Emanuel - Bog s nama. "Bog s nama" - eto zajedništva. Došavši na zemlju, "k svojim dođe" (Iv 1,11). Došao je jednom u povijesti da bi zauvijek ostao s nama. "I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta" (Mt 28,20) rekao je.

To je Božja ponuda zajedništva koja zahtijeva odgovor. Na Božji DA čovjek mora reći svoj DA. Tek tada se može ostvariti zajedništvo. Prigodom Isusovog rođenja zapisao je Ivan: "... i njegovi ga ne primiše" (Iv 1,11). No bilo je i onih koji ga primiše! Njima "podade moć da postanu djeca Božja" (Iv 1,12).

Slika prvog Božića kao da se neprestano ponavlja. Eumanelovom dolasku na zemlju radovalo se nebo. Anđeli pastirima javiše radosnu vijest o njegovom rođenju (usp. Lk 2,8-14). Pastiri ga prihvatili. Pohitješe vidjeti ga i kad ga vidješe vratili se svakodnevnim životu radosni, "slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli" (usp. Lk 2,15-20). Prihvatili ga i mudraci s Istoka. Dođoše k njemu, vidješe ga i poklonili mu se. I dare mu svoje dadoše (usp. Mt 2,1-12). Tako se na prvi Božić počelo rađati zajedništvo Boga i čovjeka, ali i ljudi koji ga "primiše".

Zato je Božić, otkad se slavi, obiteljski blagdan i crkveni blagdan; blagdan obiteljskog i crkvenog zajedništva. Nisu li badnja večer i Božić najveća "svetinja"? Koju to obitelj ne ispuni tugom odsustvo nekoga člana s badnje večere?! Kako su ti susreti za badnju večer i za Božić u obitelji svečani, radosni, puni nekog posebnog raspoloženja... Sve to vuče svoje korijene od one prve badnje večeri, od dana Isusovog porođenja. Iz obitelji se se onda to zajedništvo prenosi na crkveno zajedništvo. Te noći i samo te noći mnoštvo ljudi hrli k crkvama. I oni koji znaju zašto idu, koji znaju da je ondje živi Isus, ali i oni koje ta ponoćna misa neodoljivo privlači, a da i ne znaju zašto... I tako će to biti do konca vremena. Isus će "opet doći u slavi. Suditi žive i mrtve. I njegovu Kraljevstvu neće biti kraja". Oni koji budu S BOGOM, kao što je on S NAMA, bit će njegovi miljenici, a na koncu i njegovi spašenici. Oni, pak, koji ga ne primiše, bit će vječiti tragači sreće ovdje na zemlji i vječni tragičari na koncu vremena za svu vječnost. Onog prvog Božića među njima je bio Herod. On ga nije primio. Tražio je da ga ubije. Kad nije našao njega, ubio je nevinnu dječicu u Betlehemu (usp. Mt 2,13-18). I tako je Božić pretvoren u Veliki petak. Rodeenje Isusovo bijaše izvorom krvoprolića. Oni koji ga ne primiše plaše se, mrze, ubijaju... Nesretni su. No, kao što se prvi Božić nekoć pretvorio u Veliki petak - dan muke i smrti, tako će nakon trideset tri godine Isusov Veliki petak postati Božić za mnoge. Divni su u tom smislu stihovi pjesme pisane u Madridu na Veliki petak, 1948. godine. Evo nekih. Za mene najdirljivijih:

*Hvala Ti, Kriste, za otvor na Tvome svetom boku!
Spilja to naša je draga, kamo se možemo skriti. /.../
Ti si se rodio za nas, kad smo Te pronašli mrtva.
Tada smo otkrili tajnu koja se odigra s Tobom:
Ti si od ljubavi umro, ljubavi najveća žrtva,
Da bismo vidjeti mogli pobjedu spilje nad grobom.*

Božiću u godini Velikog jubileja više smo se radovali. Bilo je nekako svečanije, radosnije. Za Božić u prvoj godini trećeg tisućljeća u svijesti će nam biti sukobi i krvoprolića u Isusovoj domovini. U svijesti će nam biti 11. rujna 2001. - New York i Washington. Pred nama će biti bombardiranje Afganistana. I još tolika zla koja su obilježila ovu prvu godinu novog tisućljeća. Bit će nam u svijesti i da smo u petak druge nedjelje Došašća na Papin vapaj postili za mir u svijetu kao na Veliki petak.

I mi u uredništvu "Zvonika" imali smo puno teških trenutaka i neprospavanih noći. Puno razočarenja i muke... Vjerujem da bi i svatko od Vas mogao dosta toga tužnoga i bolnoga nabrojati. I promjene koje su se u našoj zemlji na koncu prošle godine zbile, nisu nam donijele puno radosti. Dapače, dosta gorčine... No, bilo je i radosti i slatkih plodova! Mislim da o tom jasno svjedoče i ove godine svih 12 brojeva našeg "Zvonika".

I stoga će i ovaj Božić biti pun radosti i nutarnjeg mira, samo valja opet, s novim žarom, PRIHVATITI i PRIMITI ISUSA. No, ne više kao nekoć Josip, Marija, pastiri, mudraci... U neizvjesnosti što će biti od toga Djeteta. Sada u svijesti da je Isus "od ljubavi umro... da bismo vidjeti mogli pobjedu spilje nad grobom".

Zato sam usprkos svega pun optimizma i nade u bolje sutra. I s takvim raspoloženjem želim Vam svima, dragi čitatelji, SRETAN BOŽIĆ i MILOSTIMA PUNU NOVU GODINU!

Vaš urednik

Dođi Gospodine Isuse...

Gospodin Isus, koji je pravi Bog (Druga Božanska Osoba), činom utjelovljenja morao je znati što Ga čeka tim djelom. Znao je za ljudsko neprihvatanje, za štalicu... No, unatoč tomu, dolazi na ovaj svijet spasiti čovječanstvo od vječne propasti. Dolazi pomiriti čovjeka sa svojim Izvorom, sa svojim Bogom. "Neka me čeka štalica - mogao je Isus reći - ne bojim se uboda slame. Čovječe, nije narušilo moju želju za tvojim spasenjem niti tvoje odbacivanje. Želim ti ovim reći da mi je stalo do tebe. Želim ti reći da te, čovječe, volim."

Advent je. Započeli smo novu liturgijsku godinu. Svaki početak budi u nama novu nadu, nova iščekivanja. Iščekivanje nije bespomoćno čekanje, nego napor da se stvarnost promijeni. Predbožićno vrijeme, koje zovemo došašćem ili adventom, posebno je prožeto dahom onog iščekivanja kojim su starozavjetni proroci naviještali Kristov dolazak. Za nas to nije samo liturgijska priprava za Božić, nego utvrđivanje u nadi i vježbanje u zauzimanju za svakidašnje ostvarivanje i konačno ispunjenje Kristova dolaska. Obilnije, raznovrsnije i prikladnije čitamo Sveto pismo gdje se nastojimo staviti u stanje pripravnosti za Utjelovljenoga. Slaveći došašće, nastojimo danas proživjeti sve te velike trenutke povijesti spasenja. Ulice grada diljem svijeta kite se ukrasnim jelkama, svjetiljkama, kuglicama... Kao da nas sve želi usmjeriti na razmišljanje o Onome koji ima doći. Zelenilo borova i jelki kao da nam poručuje da dolazi Gospodar prirode. Ukrasne kuglice upućuju nas na Njegovu beskonačnost, savršenost. Blještavilo i sjaj nisu li slika Njegova sjaja i svetosti?! Jesu li nam gradovi ikada bili ljepši nego u ovo vrijeme?

Dođi nam, Gospodine Isuse! Oživi naše mrtvilo za prave vrijednosti. I naše je srce, u koje želiš doći, često poput štalice neuredno, hladno. Ne zamjeri nam na tome! Dođi i napravi reda u našoj osobnosti. "Dolazim! - veli Isus - Otvori mi vrata svoga srca. Želim se tamo nastaniti." Ah, Gospodine, kad bih imao snage, rado bih ti otvorio ta vrata. Nagurao sam pred njih mnoga zlodjela koja još više sprečavaju njezino otvaranje. Daj mi snage svoga Duha da raspremim sav taj nered, da nađem ključ i primim te u svoje srce. Hvala ti što ćeš doći i oprostiti za nered.

Čestit Božić i blagoslovljena nova godina!

vlč. Marinko Stantić

Piše: mr. Andrija Kopilović

16. 12. 2001. - 3. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iz 35,1-6a.10; Jak 5,7-10; Mt 11,2-11

VRIJEME JE POTREBNO

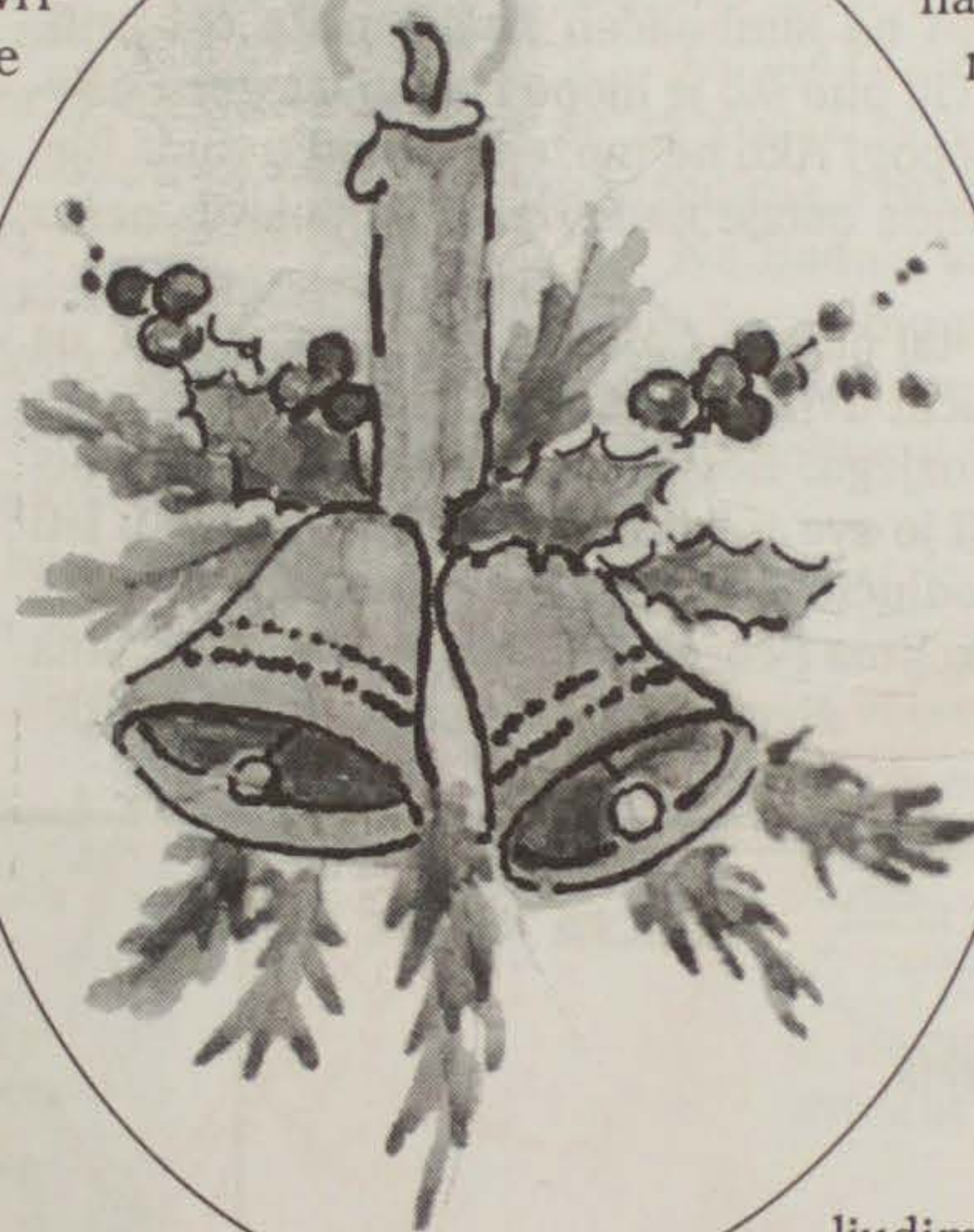
Svako vrijeme ima svoja opterećenja, svoje napasti, a onda i odgovor i rješenje. Naše vrijeme je vrijeme opterećeno napetošću, žurbom i dinamizmom. Stoga je danas jedna od najvećih kreposti svakako strpljivost. Današnje bogoslužje u odlomku poslanice apostola Jakova poziva nas na krepost strpljivosti. Moramo se znati strpjeti. Kad sijač posije sjeme, on se nada žetvi. Što može drugo činiti? I Krist djeluje u svijetu. Crkva je u vremenu i u hodu prema vječnosti. Htjeli ili ne htjeli biti strpljivi, vrijeme prolazi svojim tokom i Bog vodi povijest. Stoga je sigurno da je Isus spasitelj ove generacije, i prošle, i buduće. Najbitniji je, dakle, susret s njim a susret s njim ne možemo ostvariti ako se bavimo problemima drugih, napose manama, pa upadajući u grijeha još više opterećujemo svoje vrijeme. Tu nema drugog rješenja nego se okrenuti Kristu Spasitelju. Obratiti se i otvoriti mu vrata kada dođe. Dakle, naš put spasenja u vremenu jest strpljivo čekanje, ponizno traženje susreta s Isusom i nepokolebiva vjera u njegovu prisutnost. Sve to rađa plodom strpljivosti koji će nam i pomoći da podnosimo jedan drugoga u ljubavi.

30. 12. 2001. - SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE I JOSIPA

Sir 3,2-6.12-14; Kol 3,12-21; Mt 2,13-15.19-23

A POVRH SVEGA - LJUBAV

Ljubav nam Kristova pomaže da nadvladamo sukobe, napetosti i u obitelji. Pomaže nam ujedno da širimo oko sebe praštanje, strpljivost i nježnost. Ovaj odlomak poslanice apostola Pavla, koji nam na blagdan sv. Obitelji Crkva predlaže, jedan je od najljepših odlomaka u poslanici Kološanima. On sadrži sav poklad vjere ali posve pretočen u praktični govor međuljudskih odnosa. Od najdublje teologije Ljubavi pretočen je u prekrasnu pjesmu govora koja je tako dohvatljiva svakom od nas da naprosto ne možemo ne "pipati" njegovu istinitost. Kreposti kojima apostol bodri slabe Kološane su kreposti koje su i danas, možda više nego u Pavlovo vrijeme, potrebne našem vremenu. Spomenimo samo što on to sve nabraja: milosrdno srce, blagost, strpljivost, podnošenje drugoga... A da ne govorimo o praštanju kao najvećem izražaju i dokazu ljubavi. Mjera kojom ljubimo je mjera kojom praštamo. I tu se Pavao poziva na Gospodina. Tek nakon takvog puta prihvaćanja i praštanja rađa se ljubav - darovana našim srcima, koja je koheziona snaga svakoga savršenstva. I kad takvu ljubav posjedujemo, onda se iz nje rađaju djela kao što su mir, zahvalnost, duhovnost, proslava Boga itd. Apostol u tom tekstu pokazuje kako se unatoč ljudske, slabe naravi i krhkosti obiteljskog života ipak može biti sretan.

23. 12. 2001. 4. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iz 7,10-14; Rim 1,1-7; Mt 1,18-24

BOG ZAUVIJEK S NAMA

S Isusom Kristom ljudska povijest doseže svoju puninu. On osvjetljuje sav do tada prijeđeni put. Odsada ljudi mogu čitati znakove vremena u svjetlu samoga Krista. Pavao tom tvrdnjom i tom sigurnošću započinje svoju najsavršeniju poslanicu - poslanicu Rimljanima. Kao vjerni Židov oslanja se na biblijsku tradiciju Mesije - potomka Davidova. Ali, prosvijetljen Duhom ispovijeda vjeru u Isusa Sina Božjega i to uskrsla od mrtvih. U toj spoznaji da je njegova vjera ukorijenjena u tradiciji a dozrela preobrazbom Duha Svetoga i da je u poslušnosti porasla, Apostol se osjeća pozvanim navješćivati Isusa Krista. Dobro je uočiti već u prvim recima poslanice Rimljanima da je apostolstvo Pavlovo u punini naslonjeno na tu sigurnost vjere koja je nošena osobom, koju je susreo i koja je preobražena Duhom koji i njega vodi. Ovih dana ćemo uranjati u otajstvo Božića, Kristova utjelovljenja. Bilo bi jako dobro kada bismo pavlovskim Duhom naslonili svoju vjeru na tradiciju, obraćenjem se pročistili u Duhu Svetom i osjetili se pozvanima da u božićnim danima navješćujemo da je Isus Krist, sin Božji, jedini Spasitelj svijeta.

6. 01. 2002. - BOGOJAVLJENJE

Iz 60,1-6; Ef 3,2-3a.5-6; Mt 2,1-12

NAŠE POSLANJE

Krist je došao objaviti Božju ljubav svim ljudima. Duh nam prosvjetljuje um i srce te pomaže da sve dublje poniremo u tu poruku. Na nama je da je oživotvorimo. Apostol u odlomku, koji Crkva danas čita u drugom čitanju, piše u poslanici Efežanima o tom čudesnom Božjem planu i o, za nas rijetko korištenom pojmu, rasporedbi Božje milosti. Bog stvarajući čovjeka za svakoga pojedinog predviđa i vlastiti put a onda i sredstva - milost, da taj put ostvari. Apostol osjeća da je u toj "rasporedbi milosti" dobio zadatak navjestitelja, objavitelja. Otajstvo krštenja, napose potvrde, i nama daje dio u toj rasporedbi milosti da budemo Bogojavitelji i Bogoobjavitelji. U današnje vrijeme kada se u našim crkvama nađu ljudi koje prepoznamo drugačijima nego "jučer", padamo u napast da pred njima zatvorimo svoje srce. Apostol Pavao i kao vjerni Židov i kao apostol mogao je pasti u sličnu napast baš u otajstvu Bogojavljenja, u trenutku kada je spoznao da su i pogani pozvani biti baštinici evanđelja u Kristu Isusu. Odbivši tu napast on je postao "Apostol naroda". Ne bi li danas na blagdan Bogojavljenja u duhu ove poslanice svaki od nas trebao postavio pitanje koliki je naš udio u "Bogoobjavljenju" ljudima našega vremena, koji doživljavaju poziv na obraćenje i traže od nas pomoć na svom putu k vjeri ili povratka vjeri.

TRENTAK SUSRETA S BOGOM

Na početku ovog tisućljeća valja razmisliti o punome značenju onoga što nam je Bog objavio i što je za nas učinio rođenjem Isusa Krista, svojega sina Jedinorođenca. Blagdan Božića u kulturama kršćanskog naroda, a možemo kazati i šire, u kulturama koje su na neki način u dodiru s kršćanstvom ili u koje se kršćanstvo ucijepilo, ističe duboko ljudsko, ali istodobno i nedokučivo značenje vremena. Čovjek je biće u vremenu. Vrijeme je zato za čovjeka uvijek velika zagonetka, misterij. Kao ljudi nalazimo se uvijek pred njegovom neizvjesnošću. Svaki svršetak ujedno je i

BOŽIĆNA PORUKA DR. IVANA PÉNZESA, SUBOTIČKOG BISKUPA

neki početak. Čim pomisliš na sadašnji trenutak, već je onaj drugi tren!

Vrijeme teče i ne vraća se. Otkad poznajemo ljudsku povijest i čovjeka kao misaono biće, postavljamo pitanje kako mijenu, to izmicanje svakog trenutka shvatiti i upotrijebiti na dobro. Kako svaki svršetak pretvoriti u bolji početak. U noći se nadamo danu. Zato ljudi slave protok vremena kao svoju pobjedu. Blagdani su svojstvo same ljudske naravi, ljudskog roda, izraz ljudskog zajedništva. Nema nijednog naroda, nijedne ljudske zajednice koja nešto ne slavi. Svako je slavlje vezano uz pojedine datume, vremenske termine. To je dio čovjekova života u vremenu. Ponajviše pak ljudi, rekosmo, slave upravo pojedine vremenske trenutke koje žele sačuvati u svojoj memoriji, apsorbirati ih u sebi, zaustaviti u duhovnoj dimenziji svoga vlastitoga bića. Katkad izgleda kao da je to neki nemogući napor - zaustaviti sretan trenutak - on se samo na simboličan način može ostvariti. Zaustaviti ono što je lijepo i ostati u tome doživljaju lijepog! Ako ne možemo ostati u tome lijepom, onda ostaje nada da će se pojaviti nešto bolje!

U taj ljudski doživljaj vremena, koji je na svoj način uvijek i mističan, uklapa se rođenje Sina Božjega. Bog vječni, koji je izvan vremena, koji je sve u isti tren i u kome je sve u isti mah, odlučio je stupiti u vrijeme da bude s nama kojima neprestano trenutak bježi, kojima neprestano životni sat otkucava, istječe. Utjelovio se, rodio se!

Treba zamijetiti da je rođenje Isusovo bilo i naznačeno baš tim mijenama, koje posebno zanimaju i zabrinjavaju ljude. Evo, imamo u opisu mudraca koji su, potaknuti pojavom neobične zvijezde, zaključili: mora da se rodio onaj Silan koji ulazi u povijest kao novi početak. Rekoše: idemo ga potražiti i pokloniti mu se, prenijeti mu darove.

Idemo POTRAŽITI SRETAN TRENTAK SUSRETA S BOGOM. To je onda doista novi početak. Gdje bi drugdje mogao biti novi početak za čovječanstvo? Jedino u Bogu. "Ti si, Bože, svijet čudesno stvorio, a još čudesnije obnovio rođenjem svog Sina." Onaj koji se stalno rađa, koji je svakim ljudskim rođenjem nazočan i naviješten - to je novi početak! Bog u svakog čovjeka i u sve ljude, čak i u svu prirodu, utiskuje sliku svoga Prvorodenca. U sve to usađuje težnju k onom savršenom što tako čudesno sjaji u Sinu Božjemu, da čovjek doraste do punine sličnosti s Bogom.

"Riječ tijelom postade" (Iv 1,14). Ovo je najdublja misao Božića. On to čini iz ljubavi, snizujući sebe, da bi s nama razgovarao našim riječima.

Ovim mislima želim svima SRETAN BOŽIĆ i POROĐENJE ISUSOVO te BLAGOSLOVLJENU NOVU 2002. GODINU!

+ Ivan, biskup

ZVONA TIHE RADOSTI

ALEKSA KOKIĆ

Zvone zvona tihe radosti,
zemljom se klišu glasovi božićnih zanesenja,
da zagrle svaku bol i izljube svaku ranu,
da izmame iz blijedih usana
pjesme Tvojega rođenja.

Pršte snježni pahuljci...

Za čas će sa zemlje nestati tužne crnine;
noćas će i slomljena grana biti lijepa u bijelom ruhu
i poderan kaput bit će topliji
od Tvoje, Isuse, blizine.

Izmolili smo psalme adventske
i htjeli bi zapjevati glasnu svečanu himnu,
koja bi uz pratnju trubalja do neba doprla.
Šutimo... srce se širi, da shvati sreću...

Ganućem Ljubavi neshvaćena
riječ je u grlu zamrla.

Zarulje veselja beskrajna
u očima nas malenih ljudi cijele će noći sjat;
noćas su nam ruke raširene i vrata širom otvorena,
u blagdan bez mržnje i zlobe
svaki je došljak brat.

I zvone zvona tihe radosti,
i bruje gromko, pjevaju, šapuću glasom mekanim;
uzbuđeno udara srce u grudima.

Drščući čeznemo Isuse, za Tvojim dolaskom,
za časom toliko čekanim...

I pršte snježni pahuljci,
i zvone zvona radosti,
dođi, Isuse nevini, nama malenim ljudima...!

BOŽIĆ MOG DITINJSTVA

Snig vije ko da se pomamio i zasipa šorove Sombora. Badnji dan. U kući lebdi radost, pripreme su u toku a ja sa ostalom dicom iz moje ulice odlazim u škulu. Vrpeljili smo se svi i mogu misliti šta nam je učitelj mislio. Možda isto što i mi. Časovi su se odužili pa nikad ono zadnje zvono da se oglasi da slobodno krenemo našim lipim kućama di božićno drvce miriši, di se slama sprema da uđe u kuću, di ćemo se ljubiti i svi veseli čekati Ponoćnicu. Veseli smo u graji istrčali iz škole u snižnu bajku di zvezdice snižne padaju u oko, di nas čekaju grudve i bacanje u debeli snig. Sve se ovo uklapalo u Badnje večer. Na taj dan se posti da vidimo Božićnu zvezdu, pa su se i stomaci javili da je vreme da se stigne kući di miriši srića i veselje, koja je bila veća jer je bila režimski zabranjena. Gradske ulice su raščišćene od sniga da ljudi mogu slobodno ići. Svaki domaćin je isprid svoje kuće marljivo čistio i nabacivao snig prema putu, tako da su se stvarala brda sniga koji je neumorno padao da se mi dica nismo mogli videti na drugoj strani ulice.

E, pa na povratku kući čekale su nas pripreke i to za nas dicu fajn opasne. Čim smo izašli iz centra grada i krenili ka periferiji, začulo se klepetanje zvona koja su u ovoj noći služila kao znak da u susret Božiću dolaze betlemaši. Grupa mladića obučena u opaklije okrenite natraške ili u bilim haljinama sa šubarama na glavama, brkovima kobojage, i za tu priliku napravljena štalica sa svetom obitelji ili pak crkvice. Obavezni rekviziti su bili pastirski štapovi koje su nemilosrdno koristili u tučama s konkurentnim betlemašima iz nekog drugog kraja Sombora, koji su se usudili doći na teren koji su smatrali pogodnim za ovu priliku.

Betlemaši su išli ulicama, noseći Betlem, klepetali zvonima koja su bila vrlo glasna u snižnoj večeri i zaustavljali se kod svake kuće u kojoj se slavilo Badnje večer, moleći da ih prime unutra. To su bili čestitari sa nekoliko božićnih pisama. Ako ih domaćin pozove unutra, fajn su se trudili da što lipše čestitaju čeljadima ovo večer, a za uzvrat su bili ponuđeni medljanom rakijom, dobrim vinom, i kojim darom u novcu ili voću. Naravno, kako je kuća bilo više i betlemaši su bili veseliji i ratoborniji. Pa da ne bi imali bliski susret s tako veselom grupom, morali smo obilaznim ulicama odlaziti kućama. U suprotnom, završavali smo u najdubljem snigu sa po kojom neslanom šalom, sve zavisi od vesele grupe.

Posli napornog povratka kući Badnje večer je bilo pravo veselje. Večera je bila pripremljena, astal postavljen i otpočelo se sa slavljem. Na astalu bili čaršap, ispod njega malo prikrižene slame, a na astalu tanjir s rumenim jabukama, orasima, suvim šljivama, bilim lukom i staklena posuda sa medom. Uz to stoji posuda sa žitom i kukuruzom u koje je zabodena velika božićna svića i tri manje koje su se palile na ovo Badnje večer. Bez badnjaka se nije mogo zamisliti Božić, a on je stajao na astalu na vidnom mestu, kolač koji je bio ponos domaćice i koji je mamio pažnju dice.

Na sam Badnji dan, ranim jutrom zamislo se tisto za

badnjak. Kolač se kitio figuricama napravljenim od tvrdog tista koje su stavljane na upleteni kolač a predstavljale su svetu obitelj, ružice, domaće životinje, trsove grožđa, klasje žita ili neke druge figurice, zavisno od mašte domaćice. Sve to je bio simbol zdravlja i sriće koju želi obitelj u toku godine.

Taj lipi rumeni kolač, stoji na astalu do Nove godine kada se za ručak prikriži, zalije vinom i uz poljupce podili svim ukućanima, i marvi koju čeljad ima u kući.

Na Badnje večer unosila se slama u kuću uz čestitanje, a donosilac je bio posipan žitom, kukuruzom i orasima. Slama je dopirala do daske od astala, mirisala i mamila nas. Uz obiteljsku molitvu i blagoslov otpočela je večera. Svakom parče

rumene jabuke sa medom da budemo lipi i rumeni ko jabuke, sa orasima da budemo čvrsti, bilim lukom da odvijamo nečiste,

pa supa od gra, sušena riba i tisto s makom i orasima, a na kraju se otvorila prva flaša dunca od višanja i trišanja.

Vino se za taj blagdan donosilo iz Tavankuta ili iz Baranje koje je sa sobom uvijek nosilo posebnu avanturu prilaska zaleđenog Dunava sonicama ili pak odlazak čamcem preko Dunava kod već poznatog podrumara.

Posli večere obavezno se pogledalo pod kristkindlu da vidimo poklone koje je Boga donila. A tamo su se nalazili odivni predmeti za dva broja veći da duže traju, malo bombona, po koja jabuka a prva pomorandža je bio događaj koji se pamti.

Dolazile su nam komšije na čestitku. Svi smo sidili i ležali na slami, a ona je mirisala na svežinu, na polje, na sunce, na kućnu sigurnost i radost. Pivale su se božićne pisme i šalilo se da bi se lakše dočekalo vreme za odlazak na Ponoćnicu. Ulica dugačka a svit opravljen u svečana zimska ruva, žene zaogrnete velikim vunanim maramama, koračali su u koloni po snigu koji škripi uz glasno dovikivanje i uzajamno čestitanje. Odzvanjala je pucnjava veselih mladića koji su svojim topovima napunjenim karabitom pucali i čestitali Badnje večer. Snig pristo padat, misec velik obasjo somborske sokake i pastire, vesele žitelje somborske koji kreću u pohode Bogu, koji je bio s njima u srcima, u duši i od toga ostade ovaj zapis.

Cecilija Miler

150. DUHOVNA OBNOVA U ČAST PREČISTOM SRCU MARIJINU

U subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske od 30. studenog do 8. prosinca održana je jubilarna, 150. duhovna obnova u čast Prečistom Srcu Marijinu. Svaku večer okupljali su se vjernici katedralne župe ali i iz cijeloga grada na molitvu krunice a potom na sv. misu i prigodnu propovijed. Ove je godine župnik **mons. Stjepan Beretić** odredio teme propovjednicima prema Katekizmu Katoličke Crkve o grijehu, Pomirenju te o Deset zapovijedi. Ovogodišnji propovjednici su bili sljedeći svećenici Subotičke biskupije: **Andrija Anišić, Željko Šipek, Stjepan Beretić, Andrija Koplivić, Lazar Novaković, Franjo Ivanković, Josip Leist, Ervin Kovács i Josip Pekanović.**

Duhovna obnova završila je svečanom biskupskom misom. Misu je predvodio subotički biskup **Ivan Péntzes** u zajedništvu sa subotičkim svećenicima i redovnicima u nazočnosti lijepog broja vjernika. Na početku sv. mise župnik **mons. Stjepan Beretić** pročitao je pismo apostolskog nuncija iz Beograda **mons. Eugenia Sbarbara** koji se ispričao što nije mogao sudjelovati u ovom slavlju te uputio svoje pozdrave i svoj blagoslov subotičkom biskupu, nazočnim

svećenicima, redovnicima, redovnicama, sjemeništarcima te vjernicima. On je zatim podsjetio na povijest ove duhovne obnove. To njegovo izlaganje prenosimo u cijelosti.

Hvaljen Isus i Marija!

Preuzvišeni gospodine biskupe, braćo svećenici, redovnice i redovnici, dragi vjernici!

U svojoj 1883. godine izdanoj knjizi "Povijest glavne subotičke rimokatoličke župe", između ostalog, ovako je pisao naš tadašnji župni vikar **Gábor Tormásy**: "Godine 1851. osnovana je u Subotici Molitvena bratovština Prečistog Srca Blažene Djevice Marije. Svrha bratovštine je bila: moliti za obraćenje grešnika. Gradski vjernički krugovi su izvrsno prihvatili tu bratovštinu. To se vidi i po značajnoj zakladi, koju su članovi bratovštine osnovali, da bi se, za sva vremena, godišnje održavala pobožnost u dvije osmine. Ta zaklada određuje da se za vjernike mađarskoga jezika uoči nedjelje sedamdesetnice i u tjednu koji slijedi održi pobožnost ujutro pjevanom svetom misom, a popodne večernjom. Na isti se način ta pobožnost obavlja za vjernike dalmatinskoga jezika na spomendan Imena Marijina i u narednoj osmini."

Stoljeće i pol, 150 godina dakle traje ova naša duhovna obnova, koju je prvi subotički biskup, blage uspomene **Matija Zvekanović**, kao ovdašnji župnik šezdesetih godina prošloga stoljeća tako obnovio da je ta 150 godina stara pobožnost prerasla u pravu duhovnu obnovu. Biskup **Zvekanović** je, kao ovdašnji župnik, odredio da se ova duhovna obnova za vjernike hrvatskoga jezika obavlja uoči svetkovine Bezgrešnog začeća

Blažene Djevice Marije, a za vjernike mađarskoga jezika, uoči spomendan ukazanja Blažene Djevice Marije u Lurdu.

Jedini pisac povijesti naše župe, **Gábor Tormásy**, vrlo šturo spominje našeg župnika **Bélu Czordu**, koji je ovdje župnikovao od 1832. do 1854. godine, pa ovako piše: "Bio je dobra srca, volio je ljude, društvo i zabavu, ali nije bio ni dovoljno oprezan, niti je u njemu bilo onako velikoga žara kao u njegovim prethodnicima..." (141). Gradsko ga je vijeće tri puta optuživalo pred nadbiskupom. Pa ipak. Naš župnik **Béla Czorda** spada među velike pastire grada Subotice: u južnim dijelovima našega grada 1841. godine je osnovao dvije nove župe: župu svetoga Roka i župu svetoga Jurja. Suosjećao je s građanima grada Subotice i svoje domovine: "u gibanjima, koja su 1849. godine zahvatila i Suboticu, bez prestanka je poticao svoje vjernike da budu us trajni, a subotičku narodnu gardu je osobno otpratio u Zmajevu kao duhovnik" (142). Osnutak dvije subotičke župe, pa i to što svoje župljane nije ostavljao na cjedilu ni onda kad su krenuli na ratište, priskrbilo mu je veliko ime. Zato je ostao u lijepoj uspomeni. Ipak je ova, u duhovnu obnovu prerasla pobožnost, koja traje već 150 godina, tome vjernome pastiru darovala još veće ime. Unatoč svih optužbi, tadašnji je nadbiskup u župniku **Czordi** prepoznao dobrog svećenika, pa ga je 1852. godine odlikovao naslovom prepozita

od **Háj Szent Lőrinc**a. **Prepošt Czorda** je umro u siječnju 1854. godine.

Na inicijativu subotičkog vjernika **Tome Bedžule** 1869. godine osnovana je još jedna ugledna bratovština, "Subotička bratovština za borbu protiv psovke". Dvije spomenute bratovštine više ne postoje, ali je u nama vjernicima ostala volja i spremnost da zadovoljstvom, pokorom i molitvom, uz Božju pomoć i pod moćnim zagovorom Djevice Majke promijenimo svoj grešni život na bolje. Tu spremnost i volju dokazuje i današnji naš jubilarni susret. Dragi svećenici, redovnice i redovnici, dragi vjernici! Na kraju u ime svih vas i u svoje ime izražavam svoju veliku radost i zahvalnost biskupu našem, **mons. Jánosu dr. Péntzesu**, koji je nasljeđujući primjer svoga časnog prethodnika biskupa **Matije Zvekanovića** prigrlio ovu pobožnost i uvrstio je među svoje godišnje pastirske obveze. Dok zahvaljujem preuzvišenom našem nadpastiru, zahvaljujem i svim svećenicima koji se uvijek rado odazivaju da nam progovore i navijeste Radost Isusovu. Hvala i katedralnom zboru "Albe Vidaković", čijim je pobožnim pjevanjem ova pobožnost postala još ljepša. Hvala i čestitke časnoj sestri **Mariji Mirjam Pandžić** koja već 35 godina obavlja službu orguljašice. Poslije svete Pričesti otpjevat ćemo ambrozijanski himan: Tebe Boga hvalimo.

Slijedila je sv. misa na kojoj je pjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić**, kojoj je to bio 35. put da sudjeluje u ovom slavlju kao voditeljica zbora i orguljašica.

Prigodnu propovijed održao je biskup **Pénzes**. On je naglasio da Marija u redu spašenika zauzima posebno mjesto, jer je obdarena posebnom milošću. Svetkovina Bezgrešnog začeća je svetkovina "Milosti pune", a ne samo njezine bezgrešnosti. "Istinski slaviti današnju svetkovinu znači vjerovati njezinoj svetkovini, njezinoj poruci, znači prihvaćati Milosti punu kao obećanje nama i čitavom čovječanstvu da i ljudska povijest može danas postati milosti puna", naglasio je biskup. Završavajući svoju propovijed rekao je: "Kršćanska braćo i sestre, dok se slavi 150. obljetnica ove, možemo kazati slobodno, pučke pobožnosti, mi smo svjedoci Božjega djela u našoj sredini na početku trećeg tisućljeća. Mi vidimo da Bog, sviđalo se to nekome ili ne, zahvaća u sve nas, ne samo u vjernike kršćane nego u cijelu povijest. Osjećamo da se nešto mijenja. Da se vraća nešto što je nekad bilo i mislili smo da više nikad neće biti, a sada nam Bog pokazuje da je sve moguće onima koji vjeruju u Boga, a pogotovo onima koji štiju Mariju kao 'Bezgrešno začeće'. Stoga za vrijeme ove svete mise molimo da mi doista u crkvenoj povijesti ne samo naše biskupije nego cijele Crkve budemo oni aktivni članovi koji će svjedočiti tu ljubav, tu milost Gospinu koju nam ona prenosi i pruža od Boga, preko Isusa Krista. Molimo da ova pobožnost donese plodove u svima nama na vidljiv način u svakodnevnom životu."

Andrija Anišić

PROŠTENJE U GAJDOPRI

Na spomen sv. Martina 11. studenog u Gajdobri, filijali župe Bačke Palanke, održano je proštenje. Službu riječi održao je đakon **Ivan Kisegi**. Službi je prisustvovao mali broj vjernika jer ih u Gajdobri gotovo i nema. Sv. misa se do sada služila uglavnom jednom godišnje i to baš na proštenje zbog toga što u Bačkoj Palanci nema župni-

ka. Pošto je župa nedavno dobila stalnog đakona, vjerujemo da će se situacija u buduću poboljšati.

F. Kiš

TRIBINA U BAČKOJ PALANCI

U župi Bezgrešnog začeća BDM u Bačkoj Palanci u subotu 1. prosinca, obilježavajući predbožićno vrijeme - došašće, održana je tribina. Tema tribine bila je "Riječ tijelom postala". U župnom dvoru okupio se veći broj vjernika. Proslov Ivanovog evanđelja tumačio je đakon **Ivan Kisegi**. Predavanje je bilo vrlo zanimljivo i postavljeno je puno pitanja. Na kraju je zaključeno da treba nastaviti s takvom vrstom druženja.

F. Kiš

NA TRIBINI U SOMBORU

ISTINA ĆE VAS OSLOBODITI

Tribina za odrasle u župi sv. Križa u Somboru održana je 18. studenog 2001. godine. Predavač je bila s. **Blaženka Rudić**, dominikanka iz Subotice. Govorila je na temu "Istina će vas osloboditi".

Nije bilo osobe koja se nije zapitala: Što je istina, kako tražiti istinu, kako doći do nje, kako je u današnjem svijetu živjeti?

U našem svakodnevnom govoru istina je stvarnost koja se otkriva; u biblijskom smislu ona ima drukčije naglaske.

Pojam istine u SZ odnosi se prije svega na vjernost Savezu; ljudi istine su vjerni božanskom Zakonu.

Istina u NZ je punina objave Isusa Krista. On je "pun milosti i istine" (Iv 1,14). Tražiti istinu nije lako, osnovni put jest iskustvo. Neka iskustva su opasna, zato veliki dio istine otkrivamo učenjem. One najdublje stvarnosti na kojima se temelji naš život nećemo moći obuhvatiti samo iskustvom niti učenjem. One ulaze u područje vjere. Istina se ne može nikome nametnuti. Ona se može jedino u slobodi prihvatiti. Isus nam pokazuje put: "Ako ostanete u mojoj riječi, uistinu moji ste učenici; upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi." (Iv 8,31-32).

Naročito je sve slušatelje dojmila legenda o Kristoforu koji je tražio Isusa, istinu. Na kraju nas je s. Blaženka upoznala i s dominikanskim pogledom na istinu. Istinsko poslanje ovoga Reda jest propovijedati i naučavati istinu. Naš suvremenik p. **Tomo Vereš** ovako kaže:

"U traženju istine važan je otvoreni dijalog, praktični ali i teorijski; ne smije se ništa prešućivati iz straha da to nije zgodno reći, da će se možda druga strana uvrijediti, naljutiti. Moramo se naviknuti živjeti s istinom, pa makar je ona katkad neugodna. ISTINA NE VRIJEĐA, ONA OSLOBAĐA."

Zlata Lacić

SKUPŠTINA FRANJEVAČKOG SVJETOVNOG REDA

Izborna skupština Franjevačkog svjetovnog reda održana je 4. studenog 2001. u Subotici. Skupštini je predsjedao regionalni ministar Franjevačkog svjetovnog reda **Mato Batorović** iz Iloka. Izabran je novi ministar bratstva te Vijeće na period od tri godine, u sastavu: **Marija Zarić** - ministar, **Stipan Vojnić Hajduk** - doministar, **Milka Bilinc** - blagajnik, **Marko Stantić** - tajnik i **Čaba Kovač** - učitelj novaka. Brat Mato Batorović je izrazio svoju radost da može biti među nama i pohvalio rad subotičkog bratstva.

U Novom Sadu je 18. studenog o. g. obavljeno primanje 25 novih članova u Franjevački svjetovni red. Novake je primio brat Mato Batorović, ministar Trećoredskog područja svetog Antuna Padovanskog sa sjedištem u Osijeku. Novi članovi su započeli godinu formacije nakon koje slijede zavjeti. Duhovni asistent je o. **Tadej Vojnović OFM** a privremeni učitelj novaka je brat **Čaba Kovač OFS**. Svečanosti su prisustvovala braća i sestre iz Subotice a nakon obreda upriličen je bratski agape.

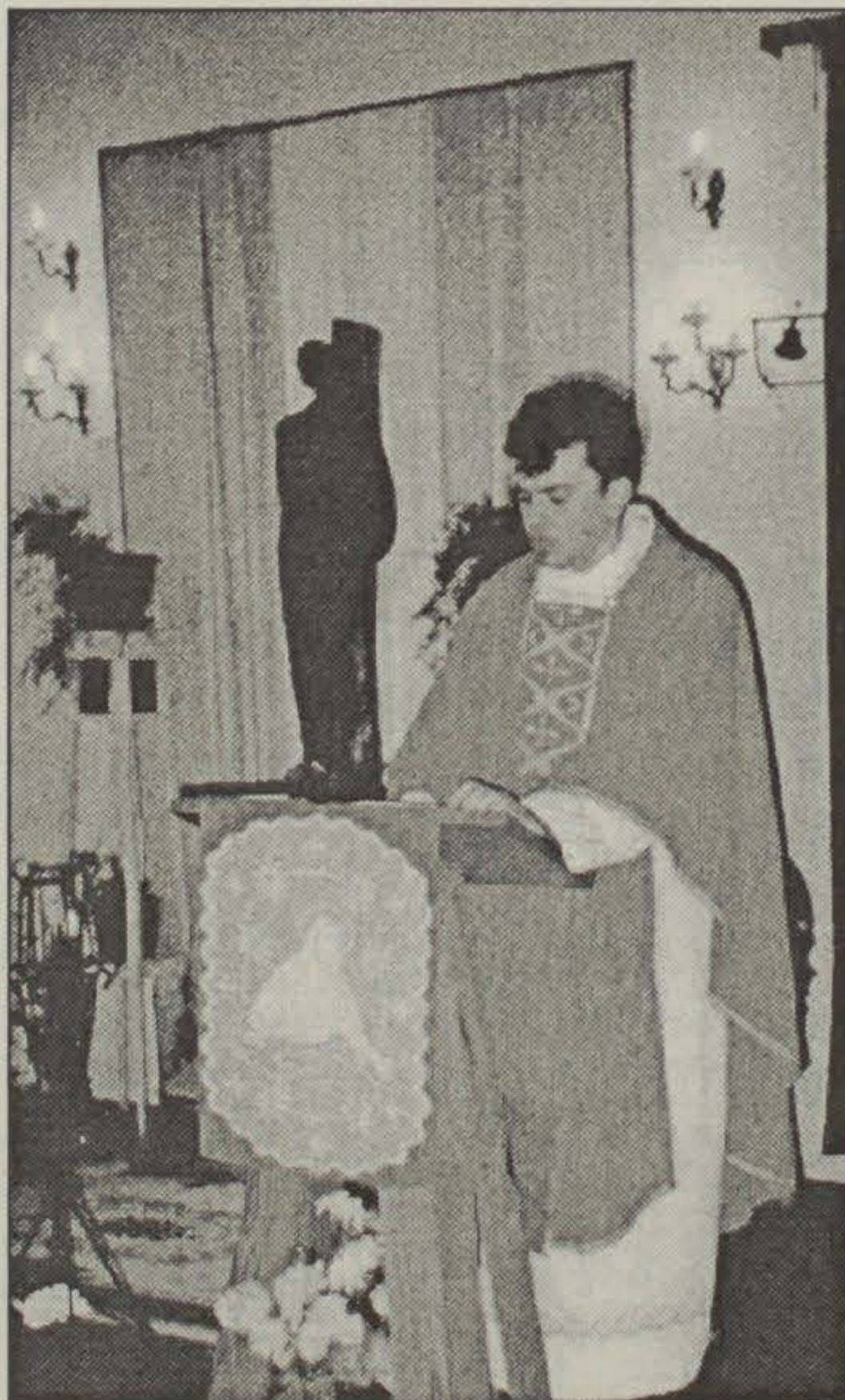
Čaba

BEZDANSKI SALAŠI

OPROSTITE I BIT ĆE VAM OPROŠTENNO

Prva i jedina crkva u Subotičkoj biskupiji posvećena našem prvom hrvatskom svecu Nikoli Taveliću proslavila je 18. studenog svoje proštenje.

Na ovogodišnjem proštenju gost je bio župnik iz Žednika vlč. **Željko Šipek**. U svojoj propovijedi on je govorio o praštanju, ljubavi, zajedništvu. Svoju vjeru ne smijemo zatajiti. Slijedimo putove sv. Nikole Tavelića koji je svoj život dao za Isusa. Budimo ljudi koji će znati opraštati, živjeti ono u što vjerujemo. Neka naša vjera bude jaka kao što je bila u našeg zaštitnika sv. Nikole Tavelića. Nemojmo dozvoliti da nerazumijevanje i zloća uđu u naše obitelji.

*Usred svoda nebeskoga jedna divna zvijezda sja,
u nju svoje suzne oči upire sad zemlja sva.
Hrvatska sva srca kliču: Nikola Taveliću,
ti sve naše jade znaš, vodi, čuvaj narod naš.*

Z. L.

KRIZMANJE U SUBOTIČKOJ ŽUPI MARIJE MAJKE CRKVE

Na svetkovinu Krista Kralja, 25. studenog, u subotičkoj župi Marije Majke Crkve po rukama subotičkog biskupa **dr. Ivana Pénzesa** primilo je sakrament sv. Potvrde 120 mladića i djevojaka ove kao i ostalih subotičkih župa. Ovo je već tradicija da na svetkovinu Krista Kralja u jednoj od župa grada Subotice biskup podjeljuje sakrament sv. Potvrde za sve one koji su naknadno prošli pripremu za ovaj sakrament.

Na početku ove svečanosti biskupa su pozdravili mladi ove najmlađe subotičke župe, a na kraju euharistijskog slavlja biskupu, nazočnim svećenicima kao i vjernicima riječi zahvale uputio je i župnik ove župe **mr. Andrija Kopilović**. /Zv/

100. OBLJETNICA POSVETE ŽUPNE CRKVE U TORNJOŠU

U Tornjošu je u nedjelju 18. studenoga proslavljena 100. obljetnica posvete župne crkve BDM Kraljice Mađara. Crkva je građena uz veliku duhovnu i materijalnu pomoć ondašnjeg kaločkog nadbiskupa **mons. Györgya Császke**, a posvećena 1901. godine od strane kaločkog pomoćnog biskupa **mons. Jánosa Majorosa**.

Svečano euharistijsko slavlje predslavio je subotički biskup **dr. Ivan Pénzes**, a propovijedao je **preč. Imre Ehmman**, župnik subotičke župe sv. Križa. S biskupom Pénzesom suslavilo je dvadesetak svećenika biskupije koji su došli proslaviti ovu značajnu obljetnicu župne crkve. Na početku svečanog slavlja nazočne je pozdravio domaći župnik i dekan bačko-topolskog dekanata **preč. Imre Gyetvai**.

Uz brojne vjernike na euharistijskom slavlju bili su nazočni i predstavnici gradske samouprave iz Sente.

U spomen ovog značajnog jubileja crkve u Tornjošu tiskana je i prigodna knjižica koja govori o značajnim datumima iz povijesti crkve slavljenice.

Nakon euharistijskog slavlja za sve uzvanike proslave priređen je prijem u dvorani kulturnog društva.

Slavko V.

OŽIVJELA ŽEDNIČKA ŽUPA

Zadnjim javljanjem nagovijestili smo pomake u oživljavanju naše župe, nastale dolaskom novog župnika vlč. **Željka Šipeka**. U ovom broju imamo već duži spisak aktivnosti koje potvrđuju naš nagovještaj.

Svetkovinu Svih Svetih proslavili svečano i dostojanstveno da bismo nakon toga nastavili velike aktivnosti koje je župnik **Željko** započeo. Uređen je župnikov stan, blagovaonica, dvorana za vjeronauk je proširena i kupljene su nove klupe. Dovršena je dvorana za mlade, koja još nije u funkciji, ali uskoro čeka svečano otvaranje.

Župnik je animirao veliki broj ljudi koji su u župnom dvorištu napravili čišćenje i jesenju obradu zemlje, koja čeka proljeće da od oranice postane travnati teren. Bilo je i par akcija čišćenja groblja s lijepim brojem Žedničana koji se na župnikov poziv odazovu.

Novina u Žedniku su ekipe koje su zadužene za čišćenje i uređenje Crkve. Među ekipama vlada takmičarski duh pa je crkva uvijek lijepo uređena. Vlč. **Željko** puno radi. Okuplja ministrante na subotnje susrete, drži vjeronauk na župi i u školi. Župa je uvijek puna djece. Najmlađi su s puno truda priredili igrokaz za sv. Nikolu u sali Doma kulture koja je bila prepuna djece i roditelja. Tom prigodom podijeljeno je 250 paketića. Sv. Nikolu je glumio najstariji ministrant, a župnik **Željko** se obratio prisutnima na vrlo simpatičan način te tako pridobio još simpatija Žedničana.

Vrijeme adventa u Žedniku je svečano. Vraćene su već pomalo zaboravljene zornice. Mladi čitaju i pjevaju. Okupi se veliki broj ministranata te je Crkva puna ljudi iako je rano. Poslije toga je za djecu topao čaj i slatkiši, koje priprema dobra i vrijedna teta Anica, župnikova domaćica.

Sve ovo dakako rezultat je animatorskih sposobnosti župnika **Željka**, koji vrlo lijepo animira ljude za dragog Boga.

Oduševiti ljude za dragoga Boga može onaj tko je pobožan i razumije brata čovjeka a vlč. **Željko** je takav. Na posebno lijep način predočava riječ Božju, a propovijed je uvijek lijepa i poticajna, pa je svaki vjernik ponese u srcu kao izvor životne snage.

Kata Ostrogonac

U ŽUPI SV. JURJA U SUBOTICI

TRODNEVLJE SV. NIKOLI TAVELIĆU

I ove godine u župi sv. Jurja održano je trodnevlje u čast prvog hrvatskog sveca. O svom svecu i subratu oduševljeno su propovijedali franjevci o. **Ivan Holetić**, o. **Marijan Kovačević** i o. **Andrija Matić**. Gorljivost sv. Nikole potrebna je i danas kada se traži odvažno svjedočenje kršćanske nade u svijetu. Sv. Nikola se borio za pravu vjeru gdje god je bio poslan i dao je svoj život u mučeništvu. Mi smo pozvani ustrajno i polagano davati svoj život za braću i pokazati im put do Boga. /B. R./

JÓZSEF KASZA SA SVEĆENICIMA SUBOTIČKE OPĆINE

U utorak 20. studenog u restoranu "Népkör" bivši gradonačelnik Subotice a sadašnji potpredsjednik Vlade R. Srbije **József Kasza** pozvao je na večeru i druženje sve predstavnike kršćanskih Crkava subotičke općine. On je okupljenim rimokatoličkim svećenicima, pravoslavnim parosima, te evangeličkom superintendantu i reformatskoj pastorici zahvalio na suradnji dok je bio gradonačelnik Subotice i izrazio nadu da će se ta suradnja nastaviti i u budućnosti, premda u drugačijem obliku.

U ime katoličkih svećenika g. Kaszi zahvalio je **mr. Andrija Kopilović**, župnik župe Marije Majke Crkve, istakavši da je on bio karizmatička ličnost jer je u najtežim vremenima uspio saču-

vati mir i jedinstvo svih građana Subotice.

U ime Pravoslavne crkve bivšem gradonačelniku obratio se g. **Milivoj Mijatov** i tom prigodom mu za uspomenu darovao ikonu.

Riječi zahvale izrekao je i evangelički superintendant g. **Árpád Dolinsky**, dok je na koncu druženja reformatska pastorica gospođica **Katalin Réti** predmolila molitvu zahvale i blagoslova.

Doista, lijepa gesta, ekumenski nadahnutog bivšeg gradonačelnika Subotice. Neka ga Gospodina prati i čuva. /Zv/

ODŽAČANI U BAVARSKOJ

Na proslavi 25. obljetnice misništva odžačkog župnika **Jakoba Pfeifera** bila je i skupina nekadašnjih Odžačana koji danas žive u Njemačkoj. Oni su zbog lijepog prijema, početkom listopada pozvali Odžačane da uzvrate posjet. Župnik je sastavio skupinu koja može dostojno predstaviti mješovitu odžačku sredinu. Osim onih u čijim domovima su gosti prihvaćeni kao u svojoj kući, u grupi su bili predsjednica općine, predstavnici pravoslavne crkvene općine i islamske vjerske zajednice. Nisu zaboravljeni niti predstavnici Malteške dobrotvorne organizacije, koja je u manje od godinu dana djelovanja ublažila nevolje u mnogim odžačkim domovima. Mješovito, ali baš time pravo odžačko društvo.

Umor od puta nestao je u momentu kada je pred grupu stao domaćin profesor **Hans Lauber** i izgovorio riječi srdačne dobrodošlice. U hladnu kišovitu večer objasnio je da njemu jeste hladno, ali da nipošto ne bi propustio priliku da odjene prsluk kakav je nekada nosio svaki odžački Švabo koji drži do sebe. Odžačani nisu ni primijetili kada je njihov drugi dom, makar samo za taj tjedan, postao 700 godina star zamak **Pertenstein**, simbol grada domaćina **Traunreutha**. U kapeli Svete Ane u zamku **Očenaš** je izmolio jerej **Goran Artukov**, a zatim je u dvorani posvećenju kompozitoru **Karlu Orffu** počelo gošćenje. Mješoviti zbor **Traunreutha** pojavio se niotkuda, vjerojatno iz tajnovitih zidina zamka, ali je jako, jako brzo postao dio skupine Odžačana.

Sljedeći dani protekli su više nego dinamično. Odžačane su primili gradonačelnici **Traunreutha** i **Moosburga**. Predsjednik Republike Bavarske je zadužio svog šefa protokola da skupinu primi i provede kroz novu zgradu državne uprave. I naknadno je poslao pismo kojim se ispričao zbog spriječenosti da primi skupinu i zahvalio na simboličnim poklonima koje su Odžačani donijeli.

Obilazak **Siemens-Bosch**ove tvornice štednjaka pokazao je Odžačanima domete suvremene tehnologije. Još upečatljiviji dojam ostavio je posjet školi u **Traunreuthu**, u kojoj se djeca sa teškoćama u razvoju obrazuju u obrtnike najrazličitijih profila. U malim skupinama, nekada i samo po 2-3 s jednim instruktorom, svi oni postaju korisni članovi društva i nalaze u njemu svoje mjesto. Učenici kuharskog smjera priredili su svojim gostima nezaboravan objed. Tko zna cijeniti dobro jelo, odmah bi im dao diplomu.

Ipak, najviše emocija su pobudili posjeti Zavičajnom domu odžačkih Švaba u **Moosburgu** i Domu podunavskih Švaba u **Münchenu**. Svijest o zajedničkom zavičaju povezala je ljude u trenu. Ti ljudi i poslije pola stoljeća smatraju Odžake svojim zavičajem. Nema tu revanšizma prognanih, to je iskrena i topla želja ljudi koji su naraštajima živjeli u Bačkoj da se njihova i naša Bačka ponovo otvori i njima i cijeloj Europi. Žele otvorene Odžake koje mogu posjetiti kad god hoće. I spremni su pomoći da se ova otvorenost ostvari što prije. **Traunreuth** nosi u svom nazivu odrednicu "Europski grad". Oni hoće pomoći da i Odžaci to dodaju svom nazivu. Zar nije to i naš cilj? Došli smo u Bavarsku pružiti ruku prijateljstva a naišli na dvije! Ovo prijateljstvo treba njegovati jer nije samo formalno, ljudi i njihovi osjećaji vrijede mnogo više od deklaracija.

Župnik Harta, gospodin Josef Hofmann, ostao je u srcima svih Odžaćana. Tih i skroman, s nevjerojatnom energijom kada treba pomoći. On je organizirao sakupljanje humanitarne pomoći, i to u tolikom obimu da se na povratku pojavio problem kako sve to ponijeti. Jeste osigurao i kombi vozilo za Maltešku organizaciju, ali ni u njega nije moglo sve stati. Mnogo siromašne djece će ove godine dobiti nove školske torbe, odjeću, obuću.

Iskustvo je bilo i posjet džamiji u Münchenu. Pogotovo našim domaćinima. Član skupine Odžaćana, imam Fadil Murati, klanjao se s ostalim vjernicima, a mi ostali smo gledali, s istim poštovanjem s kojim je i on popratio sva naša bogoslužjenja.

Sve u svemu, nezaboravno putovanje! Posljednjeg dana, svečana misa u crkvi i pobožnost svete Krunice kod kapele u Hartu počeli su davati posjetu tužnu notu. Treba se rastati s tako divnim ljudima! No, znali su oni što treba učiniti. Za sam kraj doveli su limenu glazbu, Bavarce u kožnim hlačama s perjanicom na šeširu. Probaj biti tužan dok igraš polku!

No, ništa. Doći će oni nama u Odžake! U stvari, doći će sebi i svojim prijateljima. Nećemo mi olako zaboraviti našeg Hansa kako sam sa svojom trubom svira u noći među arkadama Pertensteina "Osam tamburaša s Petrovaradina". Ostat će u našim srcima i on i velečasni g. Hofmann i svi ostali, zauvijek.

S.

GALA KONCERT SUBOTIČKOG TAMBURAŠKOG ORKESTRA

U subotičkoj Velikoj vijećnici Gradske kuće Subotički tamburaški orkestar u povodu 25. obljetnice svoga rada priredio je 27. i 28. studenog gala koncert na kojem je bila samo ozbiljna glazba. U vrsnoj izvedbi orkestra čuli smo djela: Tihomila Vidošića, W. A. Mozarta, A. Dvoraka, Zorana Mulića, P. Sarsatea, V. Belinija, G. Puccinija. Uz tamburaški orkestar nastupili su **Anđelka Banković** (solo klavir), **Mira Stančić** (solo engleski rog), **Nikola Jaramazović** (solo basprim), **Imre Lakatos** (solo violina), **Vera Kovač Vitkai** (solo sopran) te **Vojin Veselinović** (truba); **Miodrag Jovanović** i **Miodrag Blažević** (udaraljke).

I opet se sve događalo pod umjetničkim rukovodstvom **Stipana Jaramazovića** i ekstatičnim ravnanjem **Zorana Mulića**. /A. A./

BEOGRAD:

EUHARISTIJA ZA MIR I PRAVEDNOST

U sklopu VII. plenarnog zasjedanja Biskupske konferencije SRJ, beogradski nadbiskup i metropolit **Stanislav Hočevar** predvodio je misno slavlje za mir i pravednost u utorak 20. studenoga u crkvi Krista Kralja u Beogradu. U prigodnoj se propovijedi nadbiskup Hočevar osvrnuo na stanje u svijetu nakon 11. rujna

ove godine, upozorivši kako čovječanstvo od tada živi u posebnom strahu te svakoga dana iznova nastaju brojne nove opasnosti za mir i pravednost u svijetu.

VII. PLENARNO ZASJEDANJE BKSJR

U Beogradu je u utorak 20. i srijedu 21. studenoga održano VII. plenarno zasjedanje Biskupske konferencije SR Jugoslavije. Glavne teme rasprava odnosile su se na ulogu biskupske službe nakon sinode u Rimu, pitanje međusobnih odnosa kršćanskih Crkava, pastoral mladih, vjeronauk u školama, na različita tijela unutar BKJ u novim prilikama te na više aktualnih pitanja, kao što je pitanje mira u svijetu. Na zasjedanju, održanom pod predsjedanjem predsjednika BKJ beogradskog nadbiskupa i metropolita **Stanislava Hočevara**, sudjelovali su subotički biskup **dr. Ivan Penzeš**, barski nadbiskup **Zef Gashi**, zrenjaninski biskup **László Huzsvár** te kotorski biskup **Ilija Janjić**. Prisutni su bili i pridruženi članovi BKJ generalni vikar za Srijem biskup **Đuro Gašparović**, kao i delegat HBK križevački biskup **Slavomir Mikloš**. Apostolski administrator za Kosovo biskup **Marko Sopi** se ispričao.

Nadbiskup Gashi, koji je u ime BKJ sudjelovao na zasjedanju Biskupske Sinode u Rimu, upoznao je biskupe s radom i ključnim sinode. Biskupi su razmotrili mogućnosti i tražili konkretne korake sa ciljem povećavanja međusobnog povjerenja. Nakon zajedničkog potpisivanja Chartae Oecumenicae u Strassbourgu 22. travnja ove godine, stvorile su se nove mogućnosti za dijalog. **Dr. o. Tadej Vojnović**, predsjednik Unije redovničkih zajednica Jugoslavije, predstavio je teološke osnove i praktične smjernice, nadbiskup Hočevar izvijestio je o učinjenim koracima na području suradnje među sestrinskim Crkvama kao i o zajedničkom pozivu kardinalu **Walteru Kasperu**, pročelniku Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, da posjeti Jugoslaviju. Nakon izvještaja pojedinih biskupa o tom primarnom području zalaganja mjesnih Crkava na početku 3. tisućljeća, plenum BKJ podržao je više zajedničkih odluka, kako bi se što potpunije upoznao duh Chartae Oecumenicae te da se učini što je moguće, kako bi se dosljedno i postojano ukinula sablazan podijeljenosti među kršćanima.

U pripremi za simpozij Europskih biskupa o pastoralu mladih koji će se održati u Rimu od 24. do 28. travnja 2002. i na kojemu će biti nazočna dva biskupa i jedan predstavnik mladih, članovi BKJ zauzeli su se da se u svakoj biskupiji održe susreti među svećenicima, redovnicima, redovnicama, laicima, a posebno mladima, kako bi oni uistinu postali prema riječima Ivana Pavla II. "zora 3. tisućljeća" i da bi pretvorili sve vjerske zajednice u "laboratorije vjere".

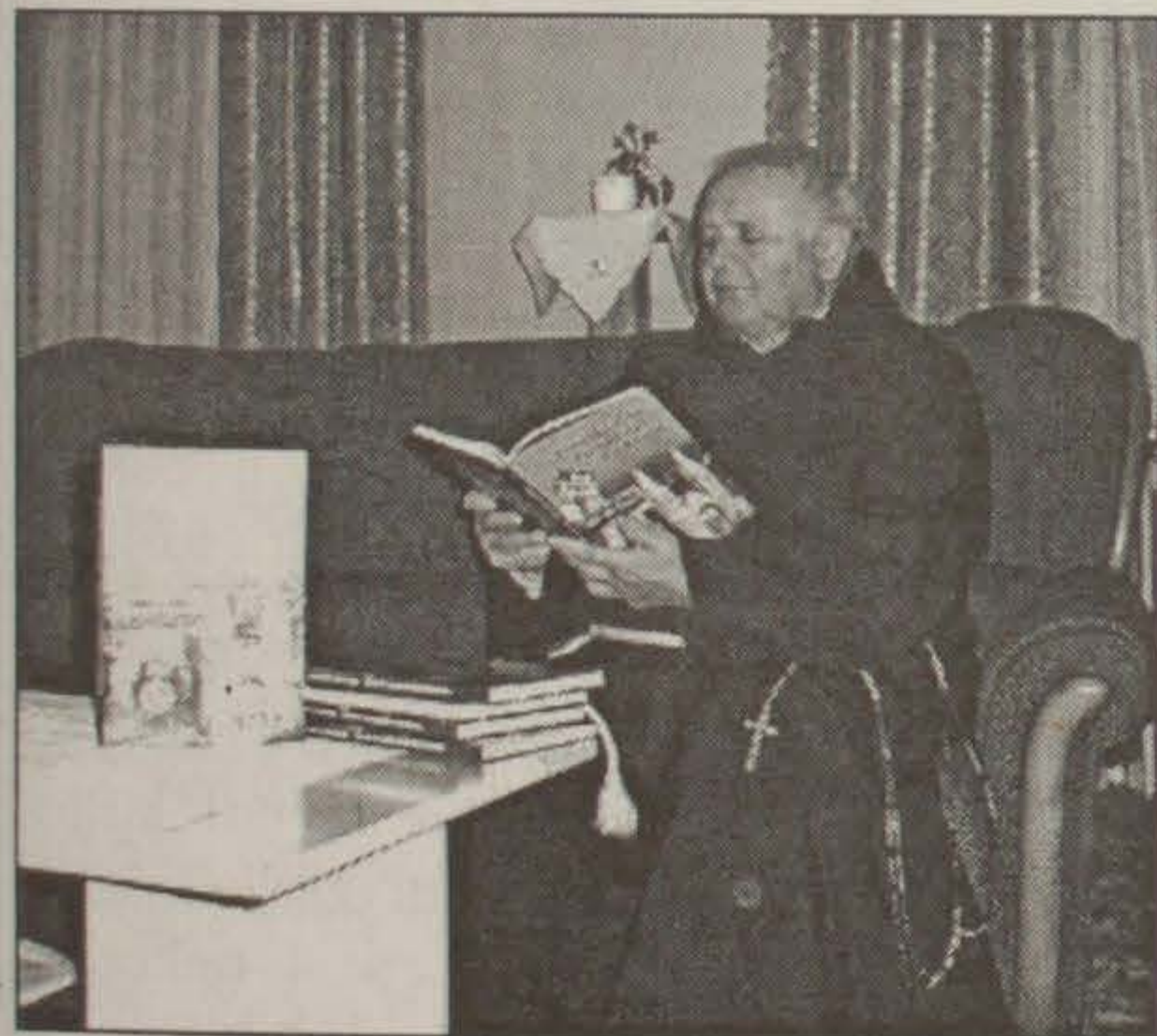
Plenum BKJ ponovno je u cijelosti proučio cjelokupan proces pripreme i uvođenja vjerske nastave u školu te analizirao pozitivne i negativne dimenzije. S pouzdanjem je konstatirano da se, nakon početnih proceduralnih nepotrebnih poteškoća, ipak nastavlja pozitivniji način same realizacije vjerske nastave. Zbor biskupa ocijenio je da započeti projekt, koji je sam po sebi od izuzetne povijesne važnosti, može pridonijeti da se društvo zauzme za najveće i najpotrebnije duhovne vrednote, da potiče na veće međusobno razumijevanje i poštovanje među većinskim i manjinskim skupinama i da na dublji način poveže one vjerske zajednice koje su po sadržaju posebno bliske, ali zbog povijesnih i emotivnih razloga još uvijek premalo povezane. Isto tako biskupi pozivaju sve vjernike, a posebno roditelje, da u duhu krsnih obećanja prihvate milost i važnost ovog trenutka i ozbiljno porade na tome da mladi prime ono što je najvažnije - pravo znanje i dobar odgoj, što je jedini jamac da će budućnost biti prožeta mirom, kulturom, te stvaralačkom i odgovornom duhovnošću. Stoga biskupi zahvaljuju svim vjeroučiteljima u školama i katehetama župne kateheze, koji mladima, najdelikatnijem i najznačajnijem dijelu društva i Crkve omogućuju najveću "avanturu vjere i ljubavi". Biskupi su također izrazili želju da tome pri-

donese što bolje razvijena mreža Caritasa po svim biskupijama i župama, na Nedjelju Caritasa i novi bilten, koji će odsada sve vjernike i institucije izvještavati o poslanju i radu Caritasa.

Biskupi su posvetili veliku pozornost tijelima unutar BKJ te razmotrili teško financijsko stanje crkvenih zajednica i pitanja denacionalizacije i povrata imovine. Razmotrili su odnose s partikularnim Crkvama kao i cijelom Crkvom. Stavili su najveći naglasak na molitvu, liturgiju i razmatranje pitanja mira. S radošću su zaključili kako sve više pojedinaca traži istinu nad prošlošću i budućnošću. Biskupi ponovno pozivaju sustavnom i postojanom dijalogu unutar Crkava te društva i Crkava i vjerskih zajednica. Također pozivaju vjernike da postanu istiniti "mirotvorci", da se zauzimaju na svim područjima obrazovanja, medija i javnog života kako bi produbili kulturu mira i uvjerenje da se oružjem ništa ne rješava, nego samo povećava opasnost rata ili samo razaranje. /IKA/

"FRANJEVAČKA PRISUTNOST U SUBOTICI"

Najnovija knjiga izašla je iz tiska zadnjih dana mjeseca studenog 2001. godine u nakladi Franjevačkog samostana i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Na preko 200 stranica bilježe se tekstom i slikom "Franjevački dani u Subotici" koji su održani 2000. godine a u povodu obilježavanja 100. obljetnice Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda i Velikog jubileja kršćanstva. Urednici Andrija Anišić i Katarina Čeliković su prateći događaje proslave u sadržaj uvrstili i radove sa znanstvenog skupa i na hrvatskom i na mađarskom jeziku želeći dati čitatelju sve informacije o prošlosti franjevaca na našim prostorima. Ovom su se knjigom franjevci na najbolji način predstavili ali i odužili svojim vjernim posjetiteljima; iako bez župe oni okupljaju mnogobrojne

štovatelje Crne Gospe, sv. Antuna ali i one koji štiju franjevce s kojima su naši preci došli u ove krajeve.

O p r e m a knjige je bogata, s fotografijama Augustina Jurige (korice) i Nade Sudarević (stranice u boji).

/K. Č./

Godišnji koncert HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta

U nedjelju 2. 12. 2001. godine u večernjim satima u Domu sportova u Subotici održan je tradicionalni godišnji koncert Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva "Matija Gubec" iz Tavankuta. Ove godine HKPD "Matija Gubec" obilježava svoja tri značajna jubileja: 55. obljetnicu postojanja, 40 godina od prve Kolonije slamarki i 10 godina kako je Društvu vraćeno izvorno hrvatsko ime.

Na koncertu su otpjevane jugoslavenska i hrvatska himna pred oko dvije tisuće gledatelja. Nastupili su svi članovi Folklorne sekcije koja ima blizu dvije stotine članova. Najmlađi članovi imaju tek pet, a najstariji, blizu četrdeset godina. U predivnom raspoloženju kroz program koji je trajao više od tri sata okupljene su vodili **Kata Žigmanov** i **Ladislav Suknović**, a

glavni voditelj programa bio je **Branko Uvodić**. Cijeli program snimala je Hrvatska televizija koja je boravila tri dana u Tavankutu i Subotici te snimila reportažu o HKPD "Matija Gubec" i Tavankutu. Glavni gosti godišnjeg koncerta bili su "Najbolji hrvatski tamburaši" iz Županje - "Zlatni dukati" - koji su u jednosatnom programu oduševili sudionike ove kulturne priredbe. Pjesme "Zlatnih dukata" pjevala je i izvrsno raspoložena publika.

Na ovom koncertu bili su i predstavnici najznačajnijih hrvatskih institucija iz Subotice, Tavankuta, Sombora, Bačkog Monoštor i drugih mjesta iz Bačke. Republiku Hrvatsku zastupala je **dr. Jasmina Kovačević**, generalna konzulica R. Hrvatske u Subotici.

Franjo Ivanković

RETROSPEKTIVNA IZLOŽBA STIPANA ŠABIĆA

SLIKANA TIŠINA

Ne pamtli Likovni susret u Subotici toliki broj ljubitelja likovne umjetnosti koliko ih je 26. studenog nagnulo da bude svjedokom retrospektivne izložbe radova Stipana Šabića, likovnog umjetnika i pedagoga. Sa zidova su mamili pasteli u svoj svojoj težini, mirnoći i tišini. Zaustavljen trenutak vojvođanskog pejzaža ili čovjeka u njegovoj boli, govori o različitim fazama Šabićevog likovnog

doživljaja vremena i okoline.

Na otvaranju izložbe govorili su **Bela Ivković**, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo", **Olga Šram** i **Bela Duranci**, povjesničari umjetnosti, te u ime Likovnog odjela Centra **Josip Horvat**. Za one koji vole duboke tragove koje je Stipan Šabić ostavio u kulturnom i likovnom životu grada i svoga roda neka posluže riječi **Olge Kovačev Ninkov** koja potpisuje prigodni katalog:

"Pred nama je slikar koji je utkao sebe u druge, a u kratkim predasima je uspio načiniti nekoliko značajnih slika na međi crteža i slikarstva, tehnikom pastela, kojom se služi samo mali broj autentičnih stvaralaca. Njihova tehnička osobenost je nanižeta rapava podloga (prijedlog preuzet od profesora Karlavarisa davnih davnih 60-tih godina), a sadržajno gledajući plod su stvaralačke lire kaljene sudbinom i pitomim vojvođanskim pejzažom u potrazi za mirom, tišinom i ljepotom."

Svjedok sam izložbe slika koje te ili ispune bojom ili te uvuku u se.

Katarina Čeliković

GODIŠNJI DJEČJI KONCERT

Velika dvorana Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" bila je 30. studenog puna djece i roditelja koji su došli vidjeti što su naučili članovi Odjela za folklor i Dramsko-lutkarskog odjela.

Uz subotičku djecu nastupila su i djeca iz Starog Žednika. Pokazali svoje umijeće uz folklorne i glumce i mladi glazbenici (na tamburici, sintisajzeru, harmonici).

Godišnji koncert priredili su koreografi: **Karolina Vojnić Hajduk**, **Jelena Nimčević**, **Aleksandra Lipozenčić** i **Nataša Nimčević** (Stari Žednik); voditelji Dramsko-lutkarskog odjela **Ljubica Suturović** i **Arsen Čosić**; voditelj Tamburaškog odjela **Vojislav Temunović** i garderoberi **Jelisaveta** i **Josip Dulić**. Folklorne je pratio ansambl "Biseri" koji su se na ovom koncertu privremeno oprostili od svoja tri člana (**Zorana Marjanušića**, **Josipa** i **Zorana Šipoša**). Oni odlaze na odsluženje vojnog roka.

/Zv/

DUHOVNA OBNOVA U RUMI

U župi Uzvišenja sv. Križa u Rumi od 22. do 25. studenog 2001. održana je duhovna obnova. Predvodio ju je **mons. Ivan Šešo**, ravnatelj Marijinog doma, Biskupskog centra za duhovne obnove u Slavonskom Brodu.

Svakoga dana je prije i poslijepodne bilo bogoslužje uz prigodnu propovijed. U petak su se sastali stari i bolesni, koji su zalaganjem župljana bili kolima doveženi. Njih 25-oro je primilo Sakrament bolesničkog pomazanja. U subotu prijepodne pozvana su djeca. Roditelji su doveli i djecu koja još ne idu u školu.

Poslije mise je bio radosni susret s Misionarom u vjeronaučnoj dvorani.

Navečer su bili susreti s mlađim i srednjim bračnim parovima te s mladima. Bilo je živih diskusija o gorućim problemima pojedinih staleža. Bračni parovi su izrazili želju da se ubuduće redovito sastaju, kako je to bilo sve do bombardiranja prije nekoliko godina.

U subotu poslije večernje mise pjevači na čelu sa sestrom **Hedvigom Marijom** priredili su duhovni koncert. Župljani su bili osobito oduševljeni izvođenjem pje-

sama iz Taizéa, kod kojih je **Katarina Horvatić** sa svojim krasnim glasom pjevala solo, te Gounodijevom *Ave Maria*, koju je **Marija Benčić** vrlo lijepo izvela. Kanon Šalom pjevali su svi pjevači i bio je potresna molba za mir u našim danima. Mons. Šešo je najavljujući pojedine točke divnim meditacijama uvodio publiku u dublje shvaćanje tekstova.

Svetkovina Krista Kralja posebno svečano je proslavljena. A poslijepodne se sastala Schönstattska obitelj. Došli su i članovi krugova Hodočasničke Gospe iz Sr. Mitrovice i Sr. Kamenice. U Satu saveza su ponovno posvećene hodočasničke slike i poslone u domove, kako bi Gospa mogla posjetiti mnoge obitelji.

Kroz sve dane je mons. Ivan oduševljavao i poticao župljane na novi početak svojim živim nagovorima s mnogim primjerima iz života. Koliko puta je upozorio da je sveta misa najljepši susret na svijetu! Često je ponovio: Naša je snaga molitva, najljepša molitva je sveta misa, a misa je najvrednija kad se pod njom pričestimo. Mnogi su iskoristili priliku za Ispovijed.

U svakom slobodnom trenutku je Misionar obilazio bolesnike i stare. Samo Bog zna koliki su se ispovjedili poslije nekoliko desetljeća!

Duhovna obnova bila je stvarno novi početak za župu! Iz sveg srca Rumljani zahvaljuju svom Misionaru i starom prijatelju mons. Šeši, te mu obećaju da će se ubuduće radosnije uključiti u život župe.

Laci Dort i s. Hedviga Marija Weinzierl

U NOVOM SLANKAMENU BLAGOSLOVLJEN OBNOVLJENI KRIŽ

Svečani blagoslov zavjetnog križa na raskrižju ulica Cara Dušana i Zmaj Jovine u Novom Slankamenu upriličen je u utorak 27. studenoga. Želja za obnovom križa postojala je od samoga njegovog rušenja, a pothvat je ostvaren zahvaljujući zalaganju i sredstvima novog vodstva Mjesne zajednice Novi Slankamen. Zavjetni je križ blagoslovio domaći župnik **Dinko Kalmar**, uz nazočnost predstavnika mjesne vlasti i Pravoslavne crkve te većeg broja župljana.

Križ u znak zavjeta vjernici Slankamena prvi put su podigli 1936. godine, jer je tada u župi umiralo mnogo djece. Taj je križ stajao na svome mjestu sve do 1993. godine kada su doseljeni Srbi iz Hrvatske u Slankamenu bili uveli strahovladu. U antihrvatskom i antikatoličkom raspoloženju porušili su i taj zavjetni križ. Tek uvođenjem demokratske vlasti u SRJ 2000. godine javila se mogućnost obnove križa bez straha da će ponovno biti srušen. Tako je obnova zavjetnog križa ujedno znak normalizacije suživota katoličkih i pravoslavnih vjernika u Novom Slankamenu. /IKA/

Iz katoličkog tiska

U broju 3/2000 Časopisa za religioznu kulturu *"Obnovljeni život"*, koji izdaje Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove iz Zagreba, nalaze se i prilozi dvojice Subotičana. **Tomo Vereš** u kraćem radu *"Stranputice hrvatskoga izdanja dokumenata II. vatikanskoga sabora"* opetovano ukazuje na neke pogreške prijevoda latinskih izvornika dokumenata II. vatikanskog koncila koje dovode do bitno pogrešnih tumačenja koncilskih dokumenata, dok **Tomislav Žigmanov** u članku *"Problem i narav utemeljenja morala u bunjevačkim narodnim poslovicama i izrekama"* pokazuje kako je moralno-etički sadržaj ovog oblika narodnog stvaralaštva u osnovi potaknut kršćanskom slikom svijeta i odgovara kršćanskom etičkom obrascu.

U povodu dva tisućljeća kršćanstva, broj 3-4 časopisa *"Habitus"*, kojeg izdaje novosadski Centar za multikulturalnost, posvećen je različitim suvremenim pogledima na kršćanstvo. Među deset autora, nalazi se i nekoliko pisaca katoličke provenijencije. Hrvatski bibličar iz Bosne **Mato Zovkić** u članku *"Multikulturalnost apostola Pavla"* iznio je svoje impresije o otvorenosti Pavla, porijeklom Židova, prema grčko-rimskoj kulturi tadašnjeg vremena. **Anna Maria Grenfelder** u radu *"Mnoga lica globalizacije perspektive humanog svjetskog poretka"* zastupa nužnost povezivanja kršćanskog nauka i globalizacije. U članku *"Kršćanska etička paradigma - narav i aktualna održivost"* **Tomislav Žigmanov** raspravlja o utjecaju suvremenog sekularnog svijeta i temeljnih kršćanskih ideja na poglede na svijet suvremenog čovjeka, a u radu *"Wilhelm (Vilim) Keilbach - glasoviti filozof i psiholog religije"* govori o Wilhelmu Keilbachu, prvom hrvatskom psihologu religije. **Ljuan-Marko Gashi** je u članku *"Vernik u liturgiji - savremeni teološki aspekt"* razmatrao suvremene probleme sudjelovanja vjernika u liturgiji.

s. b.

PROSLAVLJENA 100. OBLJETNICA ZAVODA "SV. JERONIMA" U RIMU

Hrvatski papinski zavod "Sv. Jeronim" u Rimu proteklih je godinu dana proslavljao 100. obljetnicu svog osnutka. Završetak toga jubileja svečano je proslavljen 15. i 16. studenog 2001. godine.

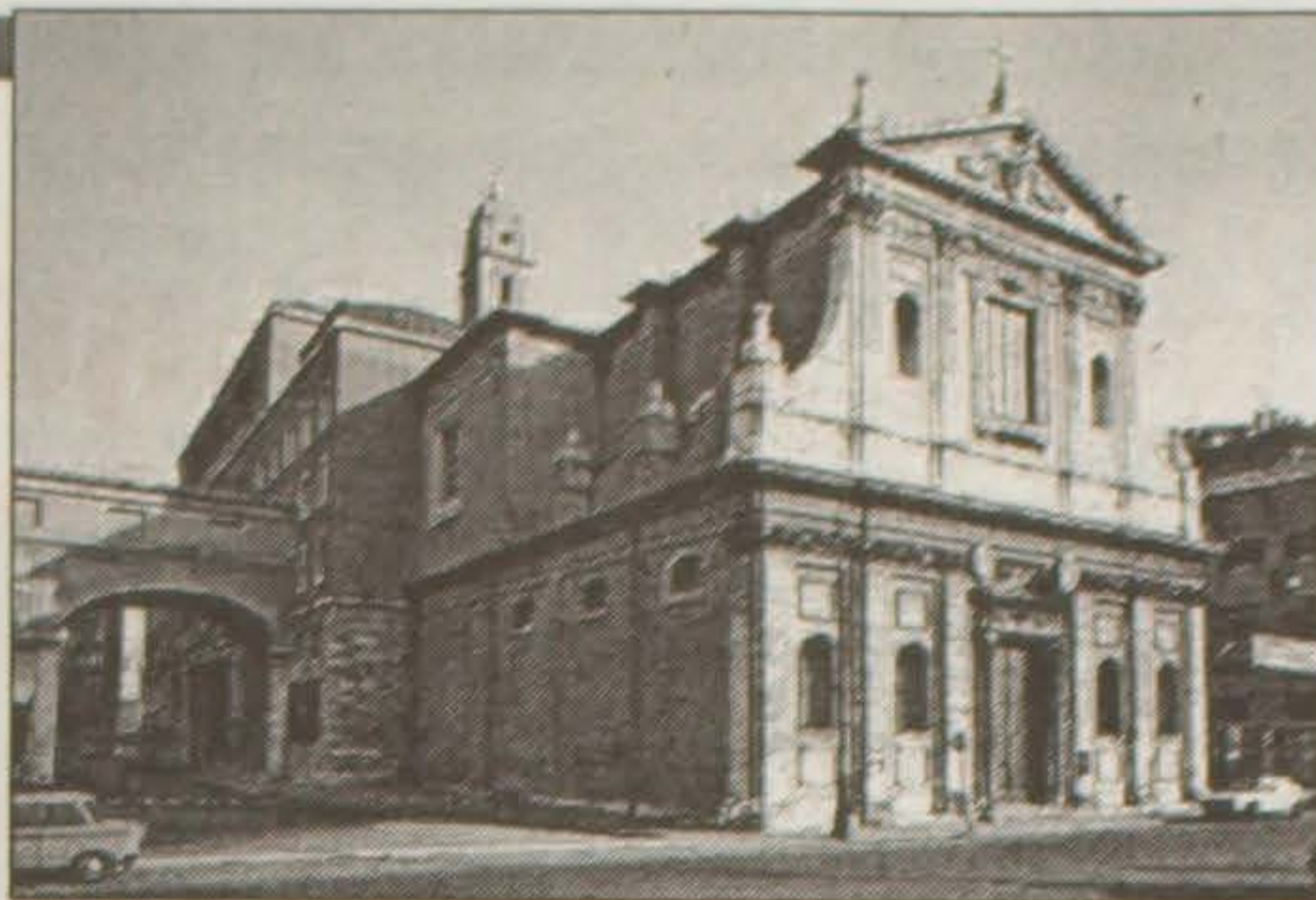
Zavod je osnovan davne 1901. godine bulom "Slavorum gentem" koju je potpisao kardinal **Alojzije Macchi**. Svrha osnutka Zavoda bila je osigurati u Rimu smještaj svećenicima Hrvatima koji su u ovaj grad došli radi postdiplomskog školovanja. Prije nego li je Zavod osnovan, Hrvati imaju kontinuiranu prisutnost u rimskom podneblju više od 500 godina. Ali, ondje je bilo tek privremeno stječište hrvatskih hodočasnika.

Proteklih 100. godina, kroz ovaj Zavod prošlo je preko 300 svećenika. Budući da je Zavod osnovan za potrebe Katoličke crkve u hrvatskom narodu, sasvim je razumljivo da su većina njegovih članova hrvatske nacionalnosti. Ipak, od samog svog djelovanja do danas, u njemu je boravilo više svećenika drugih nacionalnosti (Nijemci, Židovi, Poljaci, Slovaci, Česi, Slovenci, Mađari, Talijani, Srbi, Ukrajinci i Rusini).

U zavodu Sv. Jeronima boravilo je i 6 svećenika sa teritorija Bačke. Trojica ih je svećenika naše biskupije: **Albe Vidaković**, **Josip Pekanović** i **Marinko Stantić**. Dvojica svećenika, **Joakim Segedi** i **Joakim Herbut**, pripadnici su Križevačke eparhije, **Franjo Fasi** je bio svećenik Bačke apostolske administrature, a **Filip Ivanković**, premda je sin bačke ravnice, djelovao je u Senjskoj i Modruškoj biskupiji.

Veliki broj živućih pitomaca ovog Zavoda okupio se proslaviti ovaj jubilej. Proslava završetka jubileja počela je u četvrtak 15. studenoga s kulturno-duhovnim programom. Na samom početku pozdravnu riječ okupljenima uputili su kardinal **Vinko Puljić**, nadbiskup vrhbosanski i predsjednik Biskupske konferencije BiH, te mons. **Josip Bozanić**, nadbiskup zagrebački i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije. Uslijedilo je predstavljanje zbornika "**Papinski hrvatski zavod Svetoga Jeronima (1901-2001)**", koji je izdat u povodu ovog jubileja. O Zborniku su govorili mons. **Ratko Perić**, mostarsko-duvanjski biskup, mons. **Đuro Hranić**, pomoćni biskup đakovački i srijemski, prof. dr. **Stjepan Baloban**, rektor Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, i mons. **Franjo Velčić**, generalni vikar Krčke biskupije. O samom Zborniku na kraju je progovorio i rektor Zavoda sv. Jeronima mons. **Jure Bogdan**. Zbornik ocrta

prošlost, sadašnjost i budućnost ovog Zavoda. Drugi dio prve večeri bio je molitveni spomen za pokojne članove Zavoda. Pučkim napjevima i molitvama slavlje je uzveličao mješoviti katedralni zbor sv. Dujma iz Splita pod ravnanjem mo. **Šime Marovića** i orguljašice mo. s. **Mirte Škopljanac-Mačine**.

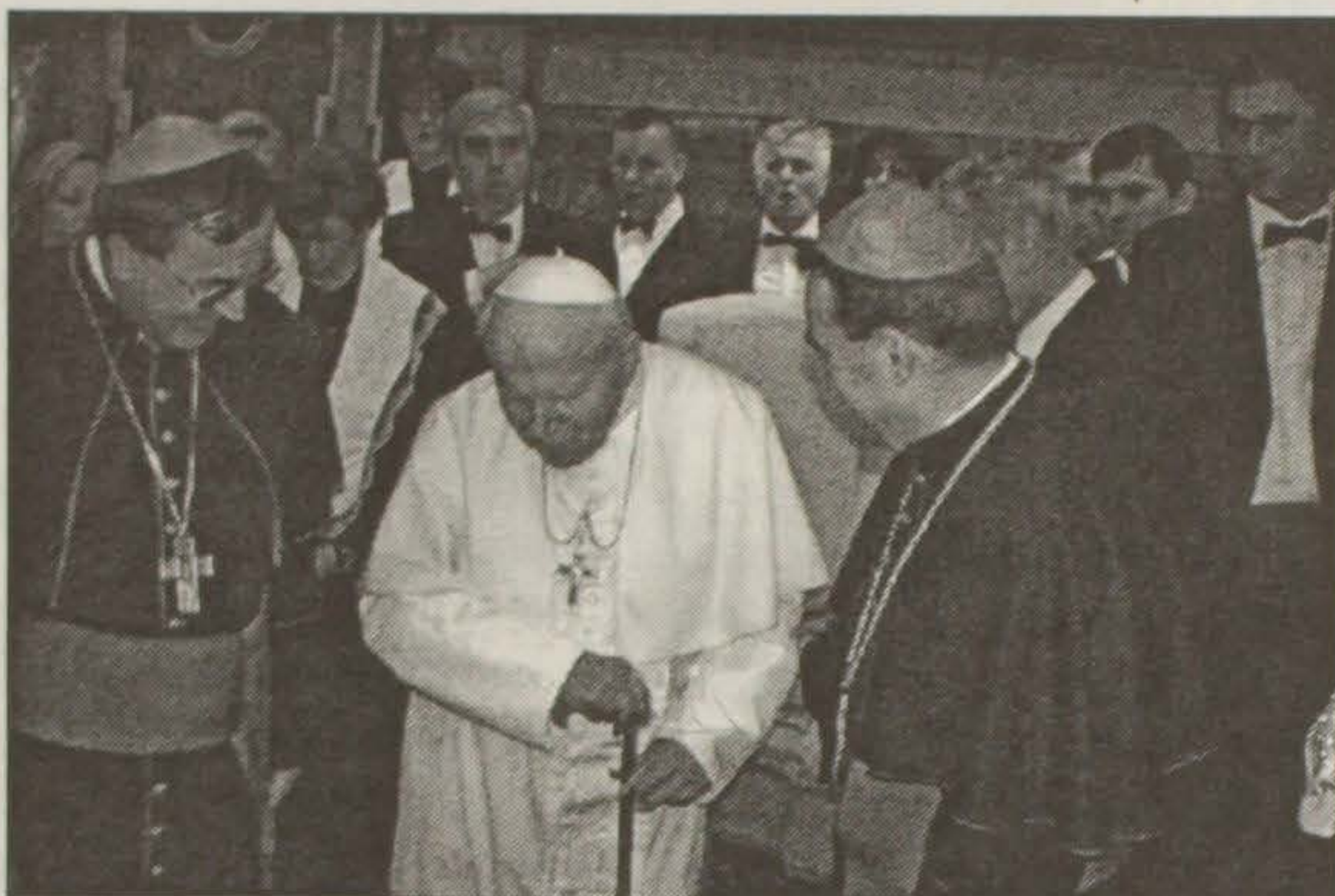
U petak, 16. studenoga, drugoga dana završetka jubileja, služena je sv. misa zahvalnica kojoj je predsjedao kardinal **Angelo Sodano**, državni tajnik Svete

Stolice, uz sudjelovanje hrvatskih biskupa i svećenika, među kojima je bio i naš biskup **Ivan Pénzes**. Na misi je pjevao isti mješoviti zbor iz Splita.

Upriličen je i susret sa Svetim Ocem na kojem se našlo oko 250 bivših i sadašnjih jeronimaša te pjevači iz Splita, zajedno s hrvatskim biskupima.

Želja nam je da Zavod uspješno djeluje još mnogo godina i da nam još dadne mnogo uglednih svećenika.

Marinko Stantić

IZ GOVORA IVANA PAVLA II. U PRIGODI 100. OBLJETNICE ZAVODA SVETOG JERONIMA

*Gospodine kardinale,
časna braćo u biskupstvu i svećeništvu, braćo i sestre u Kristu!*

S radošću vas primam u prigodi proslave stote obljetnice Papinskoga hrvatskog zavoda svetoga Jeronima u Rimu, koja se završava upravo ovih dana. Srdačnim riječima dobrodošlice pozdravljam vas u imenu "Krista Isusa, nade naše" (1 Tim 1, 1). /.../

Motreći stoljeće koje je prošlo od osnutka Zavoda svetoga Jeronima, sa zadovoljstvom možemo ustanoviti kako se je čin Lava XIII. očitovao providonosnim za crkvene zajednice hrvatske Nacije. Ta je, naime, ustanova, koja je tijekom više desetljeća bila nazivana i Collegium Hieronymianum Illiricorum, odigrala nezamjenjivu ulogu na području evangelizacije dragih krajeva Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Ona je isto tako bila i stalni znak Papine blizine hrvatskome Narodu i stalni znak odanosti vašega Naroda Petrovu Nasljedniku, Rimskome Biskupu. Zavod je kao savršeni nastavak prijašnjih hrvatskih ustanova u Rimu pridonio očuvanju i povećanju vaše vjerske i kulturne baštine. /.../

Pozvan biti povlašteno mjesto ljudskoga, duhovnoga, kulturnoga i znanstvenoga odgoja mladih svećenika, Zavod i danas ima zadaću osiguravati uvjete prikladne za pripremu na dušobrižničku službu prezbiterâ. Pružajući svakomu svojem studentu mogućnost da postane stručnjak na raznim područjima bogoslovlja, bogoštovlja, kanonskoga prava, mudroslovlja i humanističkih znanosti, vaš Zavod mora međutim nastojati da studij ide usporedo s čvrstom svećeničkom duhovnošću. Naime, koliko god studij bio težak i zahtjevan, ne smije nikada biti na štetu svećenikova duhovnoga života i njegova dušobrižničkoga opsega. /.../

Uzor za sve vas, dragi poglavari i studenti, jest nebeski zaštitnik Zavoda, sveti Jeronim. Naučite od njega kako se valja hraniti riječju Božjom, crpeći iz nje živu vodu što u njoj vrije na okrepu duša. Moći ćete tako ostati vjerni svećeničkoj službi, koje ste postali dionici Božjom milošću. Neka sveti Jeronim bdije nad Zavodom kako bi nastavio vršiti svoju dragocjenu službu, postižući svrhu i ostvarujući zadaću za koju je i ustanovljen.

Povjeravam na posljetku Djevici Mariji, Kraljici Hrvatâ i Gospi Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta, sve vas te sadašnjost i budućnost vaše važne ustanove.

S tim osjećajima svakome od vas udjeljujem apostolski blagoslov, proširujući ga i na sve bivše studente, koji nisu mogli doći u Rim za ovu zgodu, i na sve crkvene zajednice vaših zemalja.

Hvaljen Isus i Marija!

Ivan Pavao II.

7. prosinca

Sveti Ambrozije biskup, crkveni naučitelj

* Trier 333. + Milano 4. 04. 397.

- katekumen izabran za biskupa ● svima sve ● pastir iznad svega ● i kalež za siromašne ●
- izuzetan propovjednik ● borio se za čistoću vjere ● u Srijemskoj Mitrovici dobio batina ●
- moćni zaštitnik licitara, voskara, gusaka, pčela i domaćih životinja ●

Nekršteni pravnik i govornik izabran za biskupa

Ambrozije je rođen u danas njemačkome gradu Trieru, gdje mu je otac bio carski namjesnik Galije. Nakon prerane očeve smrti njegova se obitelj preselila u Rim. Njegova majka, izuzetno pobožna udovica, svoje troje djece lijepo je odgojila. U kasnu su se jesen 374. godine okupili građani Milana u svojoj katedrali da izaberu novoga biskupa. Stari biskup je bio krivovjerac. Izbor novoga biskupa bio je prilika za veliki sukob između katolika i pristalica arijanizma. I doista, premda su bili u crkvi, graja je bivala sve većom. Nisu se mogli dogovoriti. Onda je na propovjedaonicu, da umiri narod, uzašao tridesetogodišnji carski namjesnik Ambrozije. Tražio je tišinu radi svetosti mjesta. Tada se katedralom prolomio glas nekoga djeteta "Ambrozija za biskupa!" i sve je ono mnoštvo prihvatilo djetinji prijedlog. Premda se Ambrozije opirao, na insistiranje cara Valentina I. ipak je pristao.

Pastir iznad svega

Koliko je ozbiljno shvatio katekumenat, i koliko je savjesno studirao teologiju za vrijeme katekumenata, vidi se i po tome što se uskoro se po izboru za biskupa krstio, a nakon ciglih osam dana bio je zaređen za svećenika i posvećen za biskupa. Odmah je svoje imanje predao na upravljanje rođenome bratu, da prihode upotrijebi za Crkvu i siromašne. Pokazao se kao izuzetni pastir. Svakome je postao sve. Ambrozije je prodao dragocjeno crkveno posuđe, da i to potroši na siromašne. Cijeli dan je primao svoje vjernike. Jedino je noću mogao moliti i proučavati Sveto pismo. Vjernici su mu bili odani i beskrajno privrženi. Postao je izvrstan propovjednik. Znao je lijepo govoriti. Volio je propovijedati Isusovu Veselu vijest, a najdraži mu je evanđelist bio sveti Luka. Primjeri u njegovim homilijama su bili gotovo isključivo iz Biblije. Vrlo je lijepo propovijedao o Blaženoj Djevici Mariji. U tome ga nije nadvisio niti sveti Augustin. Slušali su ga satima. Priča se da su ga dva perzijska kneza slušala od jedan popodne do tri po ponoći. Slušajući njegove propovijedi obratio se i sam sveti Augustin. Ambrozije ga je krstio na Veliku subotu 387. godine. O svome učitelju zabilježio je sveti Augustin: "Salijetalo ga je takvo mnoštvo siromaha da se do njega moglo doći samo po cijenu najvećih napora." Veliki dio svojih snaga trošio je sveti pastir na borbu protiv Arijevog krivovjerja koje je nijekalo Kristovo božanstvo.

Nenadmašni pjesnik boravio i u Srijemskoj Mitrovici

Ambrozije je bio izuzetan pjesnik, pa je svojim himnima uvelike utjecao na cijelo srednjovjekovno crkveno pjesništvo. Ambrozijevo je djelo i prelijepi vazmeni hvalospjev koji svake Velike subote zvoni katoličkim crkvama diljem svega svijeta. Boravio je i u našim stranama. Bio je u Srijemskoj Mitrovici, da pomogne pri izboru biskupa. Tamo je zamalo dobio batina od arijevske nastrojene Srijemice. Hrabro je nastupao prema caru. Njegov stav je bio da car nije iznad Crkve. Napisao je djelo o dužnostima službenika, koje se smatra jednim od prvih pastoralnih priručnika, napisao je i djelo o djevicama. Ostalo je do danas i nekoliko Ambrozijevih izuzetnih posmrtnih govora. Sveti Ambrozije je umro 4. travnja 397. godine. Radi Uskrsa, njegov se spomendan slavi na obljetnicu njegovoga biskupskoga posvećenja, 7. prosinca. Sveti Ambrozije je zaštitnik Bologne i Milana.

Zaštitnik je voskara i licitara, a u poljoprivredi se štuje kao zaštitnik gusaka, domaćih životinja i pčela.

U mjesecu prosincu slave imendan:

1. Natalija, Božena, 2. Blanka, Silvana, 3. Franjo, 4. Barbara, Bara, Ivan, Kristijan, 5. Dalmatin, Dalma, 6. Nikola, 7. Ambrozije, 8. Marija, Marina, Marijana, Ljiljana, 9. Valerija, Zdravka, 10. Judita, 11. Damir, 12. Ivana, 13. Lucija, Svjetlana, Jasna, 14. Ivan, 15. Zdravko, Valerijan, Darija, 16. Etela, Adela, Albina, 17. Lazar, Izak, Zrinka, 18. Gracijan, Dražen, 19. Vladimir, 21. Petar, 22. Časlav, Franciska, 23. Viktorija, Vita, Ivan, 24. Adam, Eva, 25. Božidar, Anastazija, Stana, Stanka, Natalija, 26. Stjepan, Stipan, Krunoslav, Krunoslava, Krana, 27. Ivan, Janako, 28. Mladen, Nevena, Nevenka, 29. Toma, David, Davor, 30. Melanija, Trpimir, Tihomir, 31. Silvestar, Silvije, Goran.

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

Mr. RUŽA PETRINA
direktor

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

"SIGRANJE" S MALIM ISUSOM

(Iz rukopisa "Blago duše")

SB Gerard Tome Stantić na pristupačan, iskustven način prikazuje duhovni kršćanski život i naziva ga "IGRANJEM" ("sigranjem") s Malim Isusom.

Duhovni život, prema njemu, treba završiti u iskustvu Božje prisutnosti, Božje blizine. Kako bi to predočio u konkretnom obliku, koji je pristupačan i razumljiv puku, kojem se obraćao, on je osobito svakog 25. u mjesecu slavio sv. misu i propovijedao o Malom Isusu.

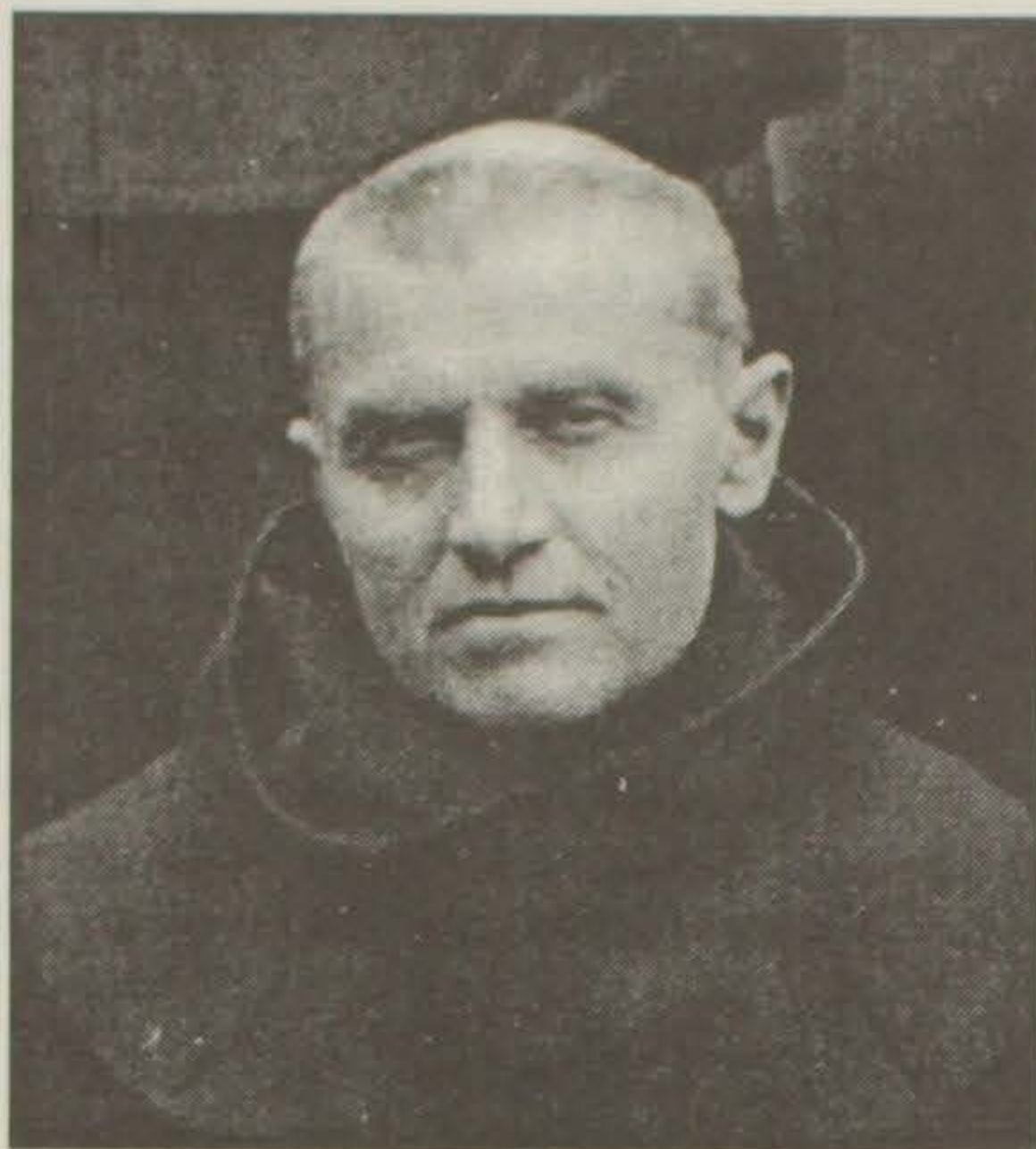
"Igranjem" ili "sigranjem", kako se on izražavao svojom bunjevačkom ikavicom, i po tome bio blizak običnom puku, on je želio "Malom Isusu što sličniji biti" (288).

Kako bi "sigranje" postalo iskustvom susreta s Isusom, "što sličniji Malom Isusu", Gerard ističe da treba "Trn iz srca izvaditi". To se događa kada "Strast iz srca izbacimo" i prostor, gdje je u srcu bila strast "Na Božju želju pomislimo" (ondje). Za prvi je dakle uvjet, kako bi "Malom Isusu" što sličniji bili, potreban osobni rad "čišćenja" vlastitog srca od strasti koje zarobljavaju dušu.

Na Božić 1954., dakle dvije godine prije svoje smrti, na marginama iste stranice dodaje da je, uz vađenje "trnja iz srca", potrebna molitva razmatranja: "Razmatrat pa djelovat za porođenje duhovnog života". Kako on molitvu naziva "govorom srca... disanjem duše" (Biser mišljenja, 98), u povezanosti s navodom zabilježenim, kako bi iz srca "izvadili trn i na Božju želju mislili", znači da u tome procesu molitva ima veliko značenje, pa joj treba dati prostora u duhovnom životu. Molitva, dakle, ulazi u proces "sigranja" s Malim Isusom.

Kako je pak neizbježno da čovjek ima osobnih slabosti, i sam svojim naporom ne može ih sve izbjeći, potrebno je uz "vađenje trnja" iz duše te uz molitvu razmatranja, i priznavanje vlastitih slabosti. Piše doslovce: "Kad Isusu priznamo slabosti on nam pruža jakost." Jakost pak čini da "sigra" bude "srićna sigra", dakle iskustvo blizine, susreta s Malim Isusom. Nije moguća "igra" ako osoba nije prisutna.

Provjeru blizine i iskustva Gerard nalazi u raspoloženju koje se doživljava u duši potpunim prihvaćanjem onoga što Bog hoće. Izražava tu provjeru riječima: "Kad mislim ovako dobro mi je svaki put svakako... Vaša želja ovako u svako vrijeme, ili barem kad mi ponašanje nije

tako" (ondje).

Ovakav rad u duhovnom životu je naporan. Prispodobljuje ga sportskom natjecanju, koje je "sigranje", gdje se uz dobre rezultate događaju incidenti, primjerice "razbijanje glave". Zaključuje iz ove usporedbe duhovnog života sa sportom "da je najpametniji tko je Malom Isusu sličniji i s Malim Isusom se sigra" (288).

"Sigranje" s Malim Isusom treba, po Gerardovu mišljenju, biti također izazov bližnjima da se i oni s Isusom "igraju", kako bi se oduševili za Isusa kao što sport izaziva oduševljenje, ili kao što je izazov za natjecanje "maloj bunjevačkoj djeci" dok se na Badnju večer natječu tko će pokupiti što više oraha, kad im "nana" baca orahe, dok je u prostoriji, gdje se slavi Božić, prostrta slama (ondje, 12).

Bilo osobno "sigranje" s Malim Isusom, bilo "sigranje" koje se pokazuje kao izazov bližnjima, kako bi se i oni s Isusom "sigrali", divan je program života predstavljen na jednostavan način ali pun dubokog značenja za kršćanski život.

U konačnici, ističe o. Gerard, "sigra postaje šećer", postaje "Božja volja a ustrajnost raste" (291). Drugim riječima, duhovni život, "sigranje s Malim Isusom", postaje duhovno iskustvo koje počiva na solidnim temeljima, "vađenjem trnja iz duše", "molitvom, razmatranjem, životom punim duhovne slasti", jer se Isus doživljava prisutnim u životu.

Spremamo se za Božić, pokušajmo prihvatiti program o. Gerarda kako bi se "sigrali" s Isusom i doživjeli istinski kršćanski susret s Njim na Božić.

Priredio: Ante Stantić, OCD

Urreduje: Lazar Novaković

Nikola Kordić rodio se 16. ožujka 1897. u selu Grljević, kod Ljubuškog - Hercegovina. Nakon osnovnog školovanja završio je 3 razreda gimnazije kod franjevaca na Širokom Brijegu. U I. svjetskom ratu zapao je u zarobljeništvo u Rumunjskoj. Godine 1923. vjenčao se s djevojkom Jozom Kraljević. U braku su imali 8 djece. Tragična smrt ga je zatekla 4. studenog 1947.

Nikola spada među najveće hrvatske seljačke pjesnike. Prvu pjesmu objavio je 1914. Surađivao je u 24 glasila, tiskano mu je 18 knjižica tematskih pjesama. Zbirku *Zemlja patnje i ponosa* izdalo mu je Društvo sv. Jeronima 1942. Radi katoličkog i hrvatskog uvjerenja bio je često prešućivan. O obljetnici rođenja i smrti, u izdanju Kršnog zavičaja, izašle su mu *Izabrane pjesme* (Humac, 1997).

ADVENT

I.

Primiče se Isusovo porođenje.
Na izmirenje
Susjedu susjed ruku pruža.
Selo je puno ljubavi ko mirisa ruža.

Nad selom stražari anđeo mira,
I tko nije u ljubavi s bratom,
Seljaci u nj upiru prstom:
- U zavadi je s Krstom...

Siromašni seljaci lako snose:
Sve patnje, brige i tegobe,
Jer u njihovim dušama nema
O Božiću mržnje i zlobe.

II.

Prosinac. Zemlja u snijegu. Led.
Po golom granju urliču talasi bure
Ko gladni vuci.
Orozi šute u kokošinjaku,
Baklje se svijetle u mraku:
U crkvu seljaci žure
Na ispovijed.
Ko baklje njihove duše za Kristom
Izgaraju od čeznuća,
I zato u crkvu hite prije svanuća.

Nikola Kordić

MISIJSKI ZNAČAJ CRKVE

"Kao što je Otac poslao Sina, tako je Sin poslao apostole (usp. Iv 20, 21), govoreći: 'Pođite, dakle, i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!' i 'Evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta' (Mt 28, 18-20). Taj svečani Kristov nalog o naviještanju spasiteljske istine Crkva je primila od apostola i mora ga ispunjavati do kraja zemlje (usp. Dj 1, 8). Stoga primjenjuje na sebe riječi Apostola: 'Doista, jao meni ako Evanđelja ne navješćujem' (1 Kor 9,16)" (LG 16,7).

Teme misijskog značaja Crkve možemo podijeliti na sljedeće podnaslove:

- Kristov uskrsni nalog o evangeliziranju
- Obvezatan primjer Krista i prve Crkve
- Zajednica pozvanih i poslanih: misija i misije
- Svaki prema svome položaju.

1. KRISTOV USKRSNI NALOG O EVANGELIZIRANJU

I ove godine u mjesecu listopadu proslavili smo Misijsku nedjelju. Crkva nas sve poziva na tu važnu brigu oko naviještanja Evanđelja narodima i grupama koji još nisu primili Krista kao Evanđelje, ili su čuli o Evanđelju u iskrivljenom svjetlu. Nitko od nas ne smije biti bezbrižan u toj zajedničkoj zadaći naviještanja Evanđelja. Sama riječ "misija" dolazi od latinske riječi "missio", što znači poslanje, zadaću, ovlast. Radi se o punom kršćanskom poslanju među onima koji nisu nikada čuli za Krista, ili su stekli iskrivljenu sliku o Kristu i njegovu Evanđelju.

U prethodnim nastavcima koncilske konstitucije (LG) vidjeli smo da Crkva priznaje elemente Božje istine i dobrote kod nekršćanskih religija. Međutim, Crkva naviješta Krista kao redoviti put i očitovanje Božje volje o spasenju svih ljudi, slijedeći Kristov uskrsni nalog o evangeliziranju svih naroda. Na dan Uzašašća Kristova na nebo, kada se Isus opraštao od svojih učenika, dao im je nalog da pođu po svem svijetu propovijedati Evanđelje svakom stvorenju i da krste one koji uzvjeruju Evanđelju (usp. Mt 28,18-20). Evanđelist Marko naglašava

evangelizaciju poganskih naroda. Učenici Isusovi imaju nalog poći po svem svijetu i naviještati Evanđelje svakom stvorenju. Evanđelje koje se ima naviještati po Kristovu nalogu isto je ono koje je Isus u svom nastupnom govoru navijestio: *"Ispunilo se vrijeme, približilo se Kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte Evanđelju!"* (Mk 1,14-15). Glavni sadržaj apostolskog naviještanja jest Evanđelje Isusa Krista. Sv. Pavao se poziva na Evanđelje koje je zajedničko njemu i ostalim misionarima, a to je istina da je Krist umro za naše grijeha, da je pokopan i uskrsnuo treći dan po Pismima (usp. 1 Kor 15,3-5). Pri oproštaju s apostolima na dan Uzašašća Isus izjavljuje da mu je dana sva vlast na nebu i na zemlji. Zato On šalje učenike da naviještaju njegovu radosnu Vijest Evanđelja, da druge čine njegovim učenicima krsteći ih u ime Isusa Krista. Uskrsnom Isusu Bog je dao moć nad nebom i zemljom te ga je *"učinio Gospodinom i Kristom"* (Dj 2,36). Iz te moći uskrslog Krista proizlazi misionarska zadaća Crkve. Apostoli, a poslije njih njihovi nasljednici biskupi, svećenici imaju zadaću sve ljude učiniti Isusovim učenicima. U Bibliji, učenici su vjerni podložnici i suradnici Božji, kao što su proroci i mudraci u SZ. U Novom zavjetu, učenici su oni koji prihvaćaju ne samo Isusovu nauku, nego i njegovu osobu. Iz toga proizlazi kristocentričnost naviještanja Evanđelja. Crkva ima zadaću ljude usmjeravati na Krista, a ne na nju. Tko potpuno postane Kristov učenik, taj se i pridružuje zajednici njegovih učenika. Uskrsnuli Krist uz nalog daje i obećanje da će biti s Crkvom koja evangelizira, u sve dane do svršetka svijeta. Zato se učenici ne trebaju plašiti napora, progonstva i svih drugih nedaća, pa i neuspjeha u evangeliziranju ljudi. On, Isus, uvijek je s njima, oni s vjerom trebaju nastaviti svoje poslanje.

Po uskrsnuću, Isus se javlja učenicima i tumači im da je njegova muka i smrt bila potrebna, da se u njemu sve ispunilo što su naviještali Mojsije, Proroci i Pisma. Isus im otvara pamet da razumiju Pisma, osobito da će se u ime Krista, koji će trpjeti i uskrsnuti *"propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha, po svim narodima, počevši od Jeruzalema"* (Lk 24,47). Propovijedanje poganima je nužno da se očituje i uspostavi Kristovo mesijanstvo. Preko apostola, koji su svjedoci prosvi-

jetljeni Duhom Svetim, sâm Isus uspostavlja svoje sveopće mesijanstvo. Evanđelje je sastavni dio cjelovitog prihvaćanja uskrsnog otajstva. Kao što je Isus poslan od Oca, tako i on šalje učenike. Isus time prenosi na učenike poslanje koje mu je povjerio Otac. Na Uskrs Isus daje apostolima dar Duha Branitelja, koji će ih upućivati u svu istinu (Usp. Iv 14,15-18; 26,7.13-15). Kao što je Bog udahnuo dah života u prvog čovjeka Adama, tako Isus na Uskrs udahnuje apostolima Duha Svetoga, te ih čini novima i osposobljava ih za misionarsko djelovanje. To izlivanje Duha Svetoga preporuča same učenike na novi život i daje im vlast da misijiskim djelovanjem mogu taj isti život buditi u drugima.

Sva četvorica Evanđelista svjesni su ove Isusove zadaće naviještanja Evanđelja svim narodima. Nisu ostali zatvoreni u same sebe i svoju Palestinu u kojoj su živjeli. Tako evanđelist Marko piše Crkvi koja je sastavljena od pogana. Matejeva Crkva je pretežno židovska, nailazi na nerazumijevanje svojih sunarodnjaka koji ne prihvaćaju Isusa za Mesiju. On se počinje okretati prema drugim narodima koji će prihvatiti i koji prihvaćaju Isusa za Mesiju. Lukina Crkva je svjesna da propovijedanje Evanđelja treba početi od Jeruzalema, gdje je Isus izvršio svoje poslanje, te odatle zahvatiti čitavi svijet. Ivanova Crkva osjeća potrebu promišljanja poruke o Kristu u nove kategorije nežidovskog svijeta, svjesna da ju vodi Kristov Duh, kako bi Evanđelje premislila, ali ne promijenila. Tako svatko od četiri Evanđelista na svoj način širi istu, jednu i nepromijenjenu nauku Evanđelja Isusa Krista svim narodima svijeta. Tu zadaću ima Crkva i danas, na početku trećeg tisućljeća. Stoga je sveti otac Ivan Pavao II. u mjesecu listopadu ove godine sazvaio 10. redovitu Sinodu biskupa, koja raspravlja o liku biskupa za novo treće tisućljeće u naviještanju i svjedočenju Evanđelja Isusa Krista, jer *"svi... imaju potrebu da od svog biskupa čuju, u potpunom i neokrnjenom obliku, što je Gospodin objavio"* (Glas Koncila, br. 41, 14. listopada 2001). Na ovoj Sinodi biskupa, najviše se govorilo o službi naviještanja, jer *"je biskup, po svom evangelizatorskom poslanju, sluga evanđelja za nadu svijeta, sakrament Božje dobrote"* (istaknuo je nadbiskup Rio de Jeneira E. O. Schied). Doista biskupi imaju zadaću pokretati potencijal onih za koje snose odgovornost, ali i svi suradnici biskupa, svećenici, đakoni, redovnici i redovnice, laici, svi su pozvani na suradnju u širenju Evanđelja Isusa Krista.

Mato Miloš, OCD.

PONOVNO KRENUTI OD KRISTA (2)

Nastavljamo razmišljati dalje nad dokumentom *Ulaskom u novo tisućljeće*. Ponovno krenuti od Krista moguće je ako nastojimo živjeti sveto. To je polazna točka toga puta. U nastavku u tom smislu Papa govori o molitvi i nedjeljnoj euharistiji.

Molitva

Papa molitvu naziva pedagogijom svetosti. Molitva je i umjetnost. Molitva nije nešto samo po sebi razumljivo. Stoga nije čudo da su učenici zamolili Isusa da ih nauči moliti. Svaka molitva započinje učenjem i to od Krista. Apostol nas uči da se molitva u nama događa po Duhu Svetom. Takva molitva će nas onda dovesti do razmatranja Očeva lica. Vrhunska molitva je liturgijska molitva. Svaka liturgija je trinitarna: objavljuje se Otac po Sinu u Duhu Svetome. Svaka molitva crpi nadahnuće u liturgiji.

Druga misao koju Sveti Otac želi naglasiti jest činjenica da u modernom svijetu postoji glad za duhovnošću i molitvom. Cijelo čovječanstvo nemirno i užurbano traži putove kontemplacije i molitve. Mnoge stare religije nude svoja vjekovna iskustva na tom putu. I Crkva je prošla svoju školu molitve te Papa preporuča da se ponovno vratimo tim velikim uzorima istinskog dijaloga ljubavi.

Kontemplacija je hod podržavan milošću. To je hod koji poznaje i "tamnu noć" čišćenja i "zaručničko sjedinjenje", kako je to očito iz života Ivana od Križa i Terezije Avilske, spominje Papa. U prvi plan se stavlja molitva zahvale, hvalospjeva, razmatranja, slušanja, sve do zanosa... Prosbena molitva je najraširenija, ali nije najuzvišenija. Molitva otvorena Božjoj ljubavi nužno otvara čovjekovo srce za ljubav prema bližnjemu. Napose su na tu i takvu djelotvornu molitvu pozvani vjernici koji su primili dar posebnog posvećenja. Misli se na sve redovnike i redovnice i kršćanske zajednice. Najveću opasnost našem vremenu predstavljaju prosječni kršćani. Prosječan kršćanin nastaje onoga časa kad prestane moliti. Zanimljivo je uočiti da Papa u školi molitve ističe posebno razmatranje psalama. Psalmi su biblijske molitve za sva vremena, ističe Papa. On napose vrednuje i pučke oblike pobožnosti, osobito liturgijske. Ukratko, bez molitve nema ulaska u kršćanski milenij.

Nedjeljna euharistija

Nedjeljna euharistija je vrhunac kojem teži cijela Crkva i izvor je njezine snage, kako naučava Sabor. Papa želi da Dan Gospodnji bude u središtu kršćanskog doživljavanja i poslanja. I to nedjelja kao dan vjere, dan Krista uskrsloga i dan dara Duha Svetoga. To je istinski "tjedni Vazam". Već dvije tisuće godina Crkvi je jasno da je taj tjedni ritam vazmenog otajstva događaj od kojega ona živi. Euharistijsko susretanje je spomen, događaj i otvorenost prema eshatonu. Nedjeljno sudjelovanje na euharistiji Papa naziva srcem nedjelje te podsjeća na zapovijed sudjelovanja u njoj. No, to ne smije biti samo puko izvršavanje, već potreba kršćanskog življenja. Nedjeljna euharistija i u "malom stadu" postaje kvasac pomoću kojeg se nazire obnova kršćanstva. Nedjeljni susreti vjernika su susreti obitelji oko stola Riječi i Kruha života. Oni su najbolji lijek protiv raspršenosti toga stada. Dan Gospodnji u euharistiji postaje danom Crkve. Snagom euharistije Crkva može učinkovito vršiti svoju ulogu sakramenta jedinstva u modernom svijetu, kaže Papa. (br. 32-37).

Mr. Andrija Kopilović

NEDJELJA

CARITASA

Poruka predsjednika Caritasa Jugoslavije, beogradskog nadbiskupa mons. Stanislava Hočevara za Nedjelju Caritasa 16. prosinca 2001.

Braće i sestre!

Danas po prvi puta u našoj Crkvi slavimo Nedjelju Caritasa u svim našim biskupijama. Slavimo je u Došašću kada smo osobito otvoreni prema dokazima Božje darežljivosti ljudima. Misao vodilja ove nedjelje je "Zahvalni, brinemo se za svakog čovjeka u potrebi".

Caritas je poslanje svakoga kršćanina i spada na bit života svake kršćanske zajednice. Djelotvorna ljubav cijele Katoličke crkve mrežom Caritasa želi omogućiti svakom čovjeku živjeti život dostojan njegove naravi. Čovjek, po riječima apostola, ne živi samo sebi već Bogu i služi Bogu tako što njegovo lice prepoznaje u svakom čovjeku: "Što god ste učinili jednom od moje najmanje braće, meni ste učinili" (Mt 24,24).

Toliko je ljudi zadnjih godina u velikim nevoljama osjetilo pomoć drugih! Za tu pomoć danas zahvaljujemo Bogu i mnogim, često nepoznatim darovateljima. Zahvalnost je krepost koja nas danas nadahnjuje da i dalje pomažemo drugima, i da što više postanemo dar za druge.

Neka ovaj dan Gospodnji, druga nedjelja Došašća, nedjelja Caritasa, bude prigoda da razmišljamo o međusobnoj povezanosti i potrebama upućenosti jedni na druge tako da izgrađujemo zajedništvo i pomažemo jedni drugima. Ne ljubimo samo riječju i jezikom nego djelom i istinom, kako nas poziva sv. Ivan apostol.

Prolazi godina koja je bila Međunarodna godina dragovoljaca. Kao kršćani, snagom sakramenta Krsta i Potvrde, pozvani smo i poslani: rado živjeti i raditi za spasenje svijeta. Stoga je to spasenje i u pružanju pomoći, tako da preko naše ljubavi svi osjete koliko je Bog za čovjeka Spasitelj. On se utjelovljuje u naša djela ljubavi, i to do te mjere da ćemo "u večer svoga života biti suđeni po ljubavi" (sv. Ivan od Križa).

Dok slavimo ovu nedjelju, otvaramo srce za potrebne, darivamo svoje bližnje, molimo jedni za druge da preko nas Bog učini što više dobra potrebnima.

U tom duhu Vas pozdravljam i blagoslivljam,

+ mons. Stanislav Hočevar,
beogradski nadbiskup
predsjednik Caritasa Jugoslavije

POVIJEST BOŽIĆNOG DRVCA

Za kršćanske obitelji u Americi i Europi i cijelom svijetu božićno je drveće simbol božićnog vremena i betlehenskog događaja. Prizor triju svijeća koje gore na prozoru nadahnjuje topla sjećanja i u naše živote unosi ugodnu šumsku atmosferu.

Mnogo prije nego što je postalo dio Božića drvo je bilo simbol nade i radosti. U drevnim poganskim religijama drvo je igralo važnu ulogu. Egipćani su čuvali i obožavali zimzeleno drveće. Kad bi došao zimski solsticij (najdulja noć u godini), oni bi u svoje domove unijeli zelene palmine grane koje su simbolizirale pobjedu života nad smrću.

Stari su Rimljani slavili zimski solsticij proslavom zvanom "Saturnalia" u čast Saturna, boga poljodjelstva. Narod je ukrašavao drveće nakitom i svijećama. Ukrašavali su kuće zelenim grančicama, svjetlima i izmjenjivali poklone. Davali su novčiće za napredak, kolačiće za sreću i svjetiljke da bi nekome osvjetlili životni put.

U mnogim poganskim religijama vjerovalo se da je drveće dom bogova i duhova.

Za Vikinge sjeverne Europe zimzelen je bio podsjetnik da završava zimska tama i hladnoća i da će se uskoro vratiti proljeće. Prije mnogo stoljeća su druidi, svećenici u Velikoj Britaniji i Francuskoj, koristili zimzelen za vrijeme misterioznih rituala zimskog solsticija. Koristili su zeleniku i imelu kao simbole vječnog života i stavljali grančice zimzelena iznad vrata da otjeraju zle duhove.

Ukrašavali su i hrastove voćem i svijećama u znak štovanja bogova žetve i svjetla.

U srednjem su vijeku Nijemci i Skandinavci unosili zimzeleno drveće u kuće ili pred kućna vrata da očituju svoju nadu u skoro proljeće.

Nitko ne zna točno kako je ustanovljen običaj kićenja božićnog drvca, ali ga obavlja više legendi. Jedna legenda govori o sv. Bonifaciju, engleskom redovniku koji je organizirao kršćansku Crkvu u Francuskoj i Njemačkoj. Jednoga je dana na svom putovanju naišao na skupinu pogana. Oni su se bili skupili oko velikog hrasta da bi žrtvovali dijete bogu Thoru. Svetac je zaustavio žrtvovanje i spasio djetetu život, a drvo je jednim udarcem pesnice srušio sa zemljom. Na mjestu drveta nikla je mala jela. Svetac je rekao poganima da je tanana jela drvo života i predstavlja vječni Kristov život.

U 16. stoljeću je tradicija božićnog drvca najprije postala popularna u Njemačkoj. Kršćani bi okićeno drveće donijeli u svoje domove. U područjima gdje je drvo bilo rijetko, obitelji bi gradile male drvene piramide umjesto svježih drvca, ukrašene zimzelenim grančicama i svijećama. Uskoro je božićno drveće postalo popularno i u drugim europskim državama.

Sredinom 19. stoljeća njemački je princ Albert, suprug engleske kraljice Viktorije, popularizirao božićno drveće u Engleskoj. Godine 1841. kraljevski je par ukrasio prvo englesko božićno drveće u dvorcu Wind-

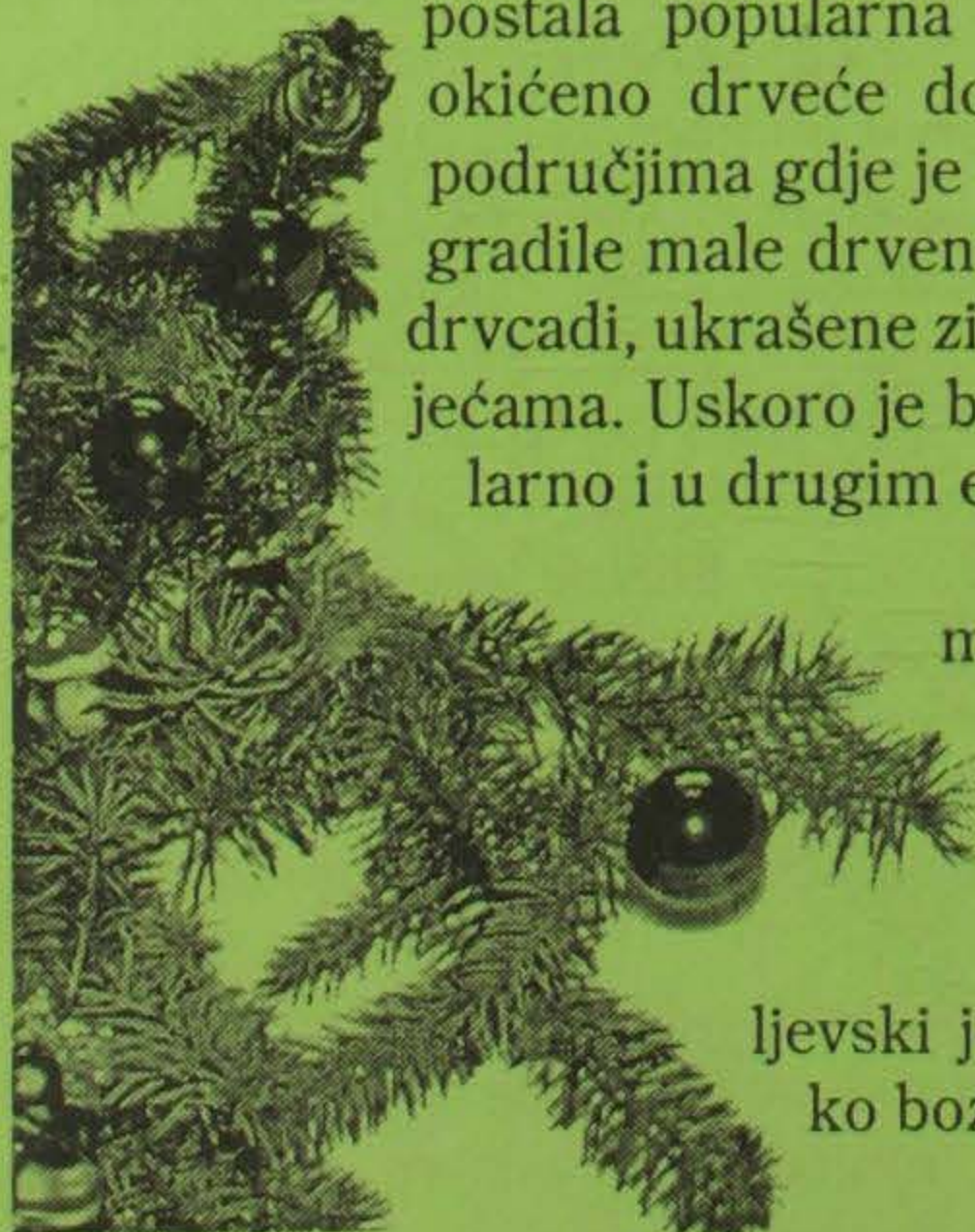
sor svijećama, raznim slatkišima, voćem i kolačima.

Kako je drveće postajalo moderno, u Engleskoj su bogate obitelji koristile sve vrste ekstravagantnih predmeta kao ukrase. Charles Dickens je opisao englesko drveće koje je bilo okićeno lutkama, minijaturnim namještajem, sićušnim glazbenim instrumentima, nakitom za odjeću, igračkama i mačevima, voćem i slatkišima. Božićna su se drvca iz Engleske širila u druge dijelove britanskog carstva, prije svega u Kanadu.

Komercijalno tržište božićnih drvca rodilo se 1851. kada je farmer Mark Carr iz Catskilla dotjerao u New York dvoje sanke koje su vukli volovi, pune zimzelenog drveća i to sve prodao. Uskoro su se pojavile i farme božićnih drvca. Uzgajana su drvca bila na većoj cijeni zbog svoga simetričnog oblika.

Sredinom 20. stoljeća počela su se pojavljivati umjetna božićna drvca. Neka su čak napravljena tako da simuliraju određene vrste kao što su apalačanska jela ili masivni bor. Istodobno su se počela praviti umjetna drvca koja nisu imitirala pravo drveće jer se željelo stvoriti uvijek nešto novo. Dobar primjer za to su drvca od aluminijske žice s srebrnastim ili obojenim svjetlom.

Bilo kakav oblik imalo, bilo prirodno ili napravljeno čovjekovom rukom, bez obzira kako je ukrašeno, božićno drveće je božićno drveće! Izravno nas povezuje s prirodom od koje su prva drvca i stigla, s našim predcima koji su na isti način uživali u njima i sa svim ljudima koji diljem svijeta danas upiru pogled u isti prizor, a povezuje nas i s budućim generacijama koje će pomno gledati u isto čudo koje se zove božićno drveće.

KAKO JE NASTALA NAJPOPULARNIJA BOŽIĆNA PJESMA

Povijest pjesme Tiha noć

Mladi je svećenik bio zabrinut. U roku od 24 sata trebalo je da slavi badnju sv. misu, ali nije imao glazbe. Rijeka Salzach koja je tekla blizu seoske crkve u Oberndorfu, Austrija, uzrokovala je kroničnu vlagu u zraku od čega su zarđale orgulje. Bez orgulja nema ni glazbe. A što je Badnjak bez glazbe?

Otac Josef Mohr tek je nedavno stigao u ovo seoce. Na večer 23. prosinca bio je na gradskoj božićnoj predstavi. Ali umjesto da nakon toga ode kući, popeo se na malu planinu koja gleda na grad i utopio u ljepotu i tišinu tmine. Bila je skoro ponoć prije nego što je stigao kući. I tako u ove sitne sate 24. prosinca 1818. sjeo je da napiše novu pjesmu, koja bi se mogla svirati na gitari - barem to nije bilo slomljeno. *Stille Nacht! Heilige Nacht!* pisao je - Tiha noć, sveta noć. Noćna mirnoća Oberndorfa bila je još svježija u njegovu sjećanju, iza toga je mogao zamisliti Betlehem kako se kupa u mjesecini.

Sve već spi, smo bdi Josip blag i Marija s njim, milo dijete u jaslama tim, spava u slatkome snu.

Riječi su sad letjele. Mogao je predočiti si kako se pastiri dovikuju, probuđeni iz mira svog bdjenja slavom koja je bružala iz neba. Mogao je vidjeti dječje lice:

Bože moj, smiješak Tvoj kako drag je s ustašca tih, mir nama donosiš sladak i tih, sviće nam radosti dan.

Ubrzo je jednostavna pjesma bila gotova. Sad je možda mogao spavati.

Sljedećeg jutra odnio je pjesmu svom orguljašu Franzu Gruberu.

- Znam da je u posljednji trenutak - mora da je rekao - ali

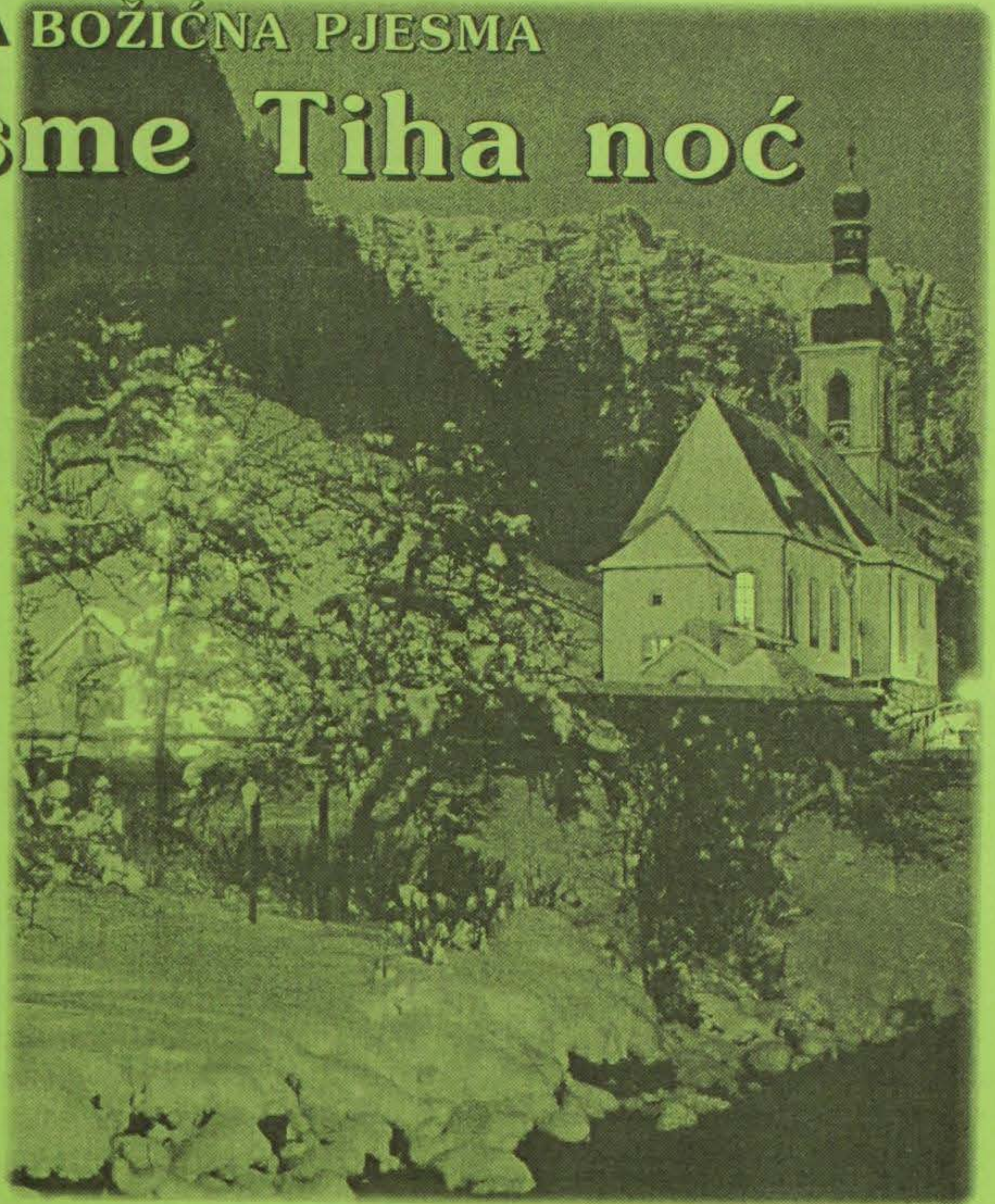
Božićno darivanje

Darivanje je jedan od najljepših aspekata Božića. Kroz darove možemo izraziti svoju ljubav prema članovima obitelji i prijateljima. Za mnoge od nas božićno darivanje ima dublje, religiozno značenje. Ono može biti podsjećanje na Kristovo rođenje koje je Božji dar čovječanstvu.

Kad je Isus bio rođen u Betlehemu, došla su mu tri kralja da mu odaju počast. Sa sobom su ponijeli darove od zlata, miomirisa i mirisne smole (tamjana). Ovi su darovi imali posebno značenje. Zlato je simbol kraljevstva, miomiris simbol njegova pojavljivanja na zemlji, i mirisna smola simbol razapinjanja.

Tri su kralja bili vrlo bogati, ali i siromašni ljudi su donosili malom Isusu što god su imali da izraze svoje poštovanje. Pastiri su donijeli plodove zemlje i male igračke koje su sami napravili.

Postoji priča o dječaku koji je bio toliko siromašan da nije imao ništa osim jednoga malog bubnja. Tolika je bila njegova želja da vidi malog Isusa da je krenuo na put praznih ruku - nosio je samo bubanj. Kad je vidio bebu Isusa i svu svjetlost i radost koja ga je okruživala, dječak je shvatio da je ipak imao dar. Mogao je svirati na bubnju. Počeo je lagano svirati, i Isus je lagano okrenuo svoju malu glavu i nasmiješio mu se. Dječakov dar, iako bez ikakve materijalne vrijednosti, dan je u duhu ljubavi.

bi li mogao uglazbiti ovu pjesmu za večerašnju službu? Otac Mohr je bio nov u župi i malo poznat glavnom crkvenom glazbeniku. Ali tad je Gruber dobijao plaću a u tom trenutku njegove drage orgulje nisu radile. Gruber se dao na posao i za nekoliko sati bio je gotov baš na vrijeme da obavi probu sa zborom prije službe. Mohr je bio tenor, Gruber bas a služba je protekla divno uz novu pjesmu - "Tiha noć! Sveta noć!"

Štimer za orgulje konačno je stigao u Oberndorf da popravi zarđale orgulje i tu je saznao za božićnu pjesmu. Prepisao ju je i, bez sumnje, pjevušio dok je radio na orguljama u obližnjim selima. Od njega su dvije obitelji putujućih narodnih pjevača sličnih pjevačima obitelji Trapp naručili pjesmu i pjevali je na koncertima širom Europe. 1834. obitelj Strasser ju je izvela pred pruskim kraljem, koji je naredio da je svakog Badnjaka pjeva njegov katedralni zbor.

Obitelj pjevača Rainer donijela ju je u Ameriku 1839. Sredinom stoljeća postala je popularna širom svijeta ali nitko se nije mogao sjetiti skladatelja.

Dugo je trebalo da priča o njezinoj slavi stigne do malih sela u Austriji. 1854. Franz Gruber je poslao pismo vodećim glazbenim vlastima tvrdeći da je on napisao glazbu. Otac Mohr je 1848. umro od upale pluća, ali je Gruber još uvijek imao izvorni rukopis da ga pokaže i postupno su ga priznali kao skladatelja.

Ponekad najmanje Crkve daju najveći doprinos. U ovom slučaju Bog je darovao najljepšu božićnu pjesmu svijetu iz malene zajednice, one koja se slučajno zove crkva sv. Nikole u Oberndorfu.

Dr. Ralph F. Wilson

Preuzeto iz "Svjetlo riječi"
br. 213, prosinac 2000.

Samo Noa ostade

"Istrijebi se svako biće s površja zemaljskog: čovjek, životinje, gmizavci i ptice nebeske, sve se izbrisa sa zemlje. Samo Noa ostade i oni što bijahu s njim u korablji" (Post 7,23). To je konačna bilanca kako je donosi pisac a odgovara samom početku izvještaja i motivu potopa kao i Božjoj odluci: "Ljude koje sam stvorio izbrisat ću s lica zemlje - od čovjeka do zvijeri, puzavce i ptice u zraku" (Post 6,7). Noa je ostao jer "je bio čovjek pravedan i neporočan u svom vremenu" i jer je "s Bogom hodio" pa je zato "našao milost u očima Jahvinim".

Kraj potopa (Post 8,1 - 9,17)

Kao što smo to više puta istakli, izvještaj o potopu sastavljen je iz dva različita izvora: jahvističkog (J) i svećeničkog (P). Oba smo izvora pratili tokom izvještaja o nastanku potopa. Pratimo ih i kada se radi o svršetku potopa. Kod P je svršetak opisan u Post 8,1-5.13a.14-19 i prikazan u tri scene: a) prestanak potopa (8,1-5 bez 2b-3a što je redaktor uzeo iz izvora J!), b) naredba Noi da iziđe iz arke i njeno izvršenje (8,15-19) te c) blagoslov i savez (9,1-17). Izvor J nakon kratkog izvještaja o prestanku (2b-3a) stavlja težište na slanju ptica (8,6-12) čiji je smisao ispitati da li je zemlja suha (13b).

Opis svršetka potopa u jahvističkom izvoru (J) odgovara u obrnutom smislu i njegovom nastanku opisanom u istom izvoru (J). "Dažd s neba prestade. Polako su se povlačile vode sa zemlje" (Post 2b-3a). Izvještaj J mnogo je jednostavniji, manje precizan, bez datiranja, a potop je posljedica kiša koje su na zemlju padale četrdeset dana i četrdeset noći (Post 7,12). Ovaj izvor (J) na kraju donosi žrtvu Noinu i Božje obećanje: "Nikad više neću zemlju u propast strovaliti zbog čovjeka, ta čovječje su misli opake od njegova početka; niti ću ikad više uništiti sva živa stvorenja, kako sam učinio" (8,20-22).

Posebno bih istaknuo početak izvještaja P o prestanku potopa (Post 8,1) gdje stoji: "Onda se Bog sjeti Noe, svih zvijeri i sve stoke..." Isti izraz "sjetiti se" susrećemo i u Post 19,29 gdje stoji da se "Bog sjetio Abrahama dok je zatirao gradove Sodomu i Gomoru" pri čemu je također jedan spašen.

Ovaj izraz susrećemo i u Post 30,22: "Uto se Bog sjeti Rahele." Izraz "sjetiti se" označava spasenjski čin Božji prema onome tko je u smrtnoj ili velikoj

nevolji (usp. i Izl 2,24: "Bog je čuo njihovo zapomaganje i sjetio se Saveza svojega s Abrahamom..."). Zar za takvo sjećanje ne moli i dobri razbojnik: "Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje" (Lk 23,42). Nemojmo se čuditi što se u tom kontekstu Bog "sjeća" i "svih zvijeri i sve stoke" što izražava stvoriteljsku brigu Božju za svijet ali to je "sjećanje" povezano s čovjekom kojemu sva stvorenja trebaju služiti.

Dva događaja u svećeničkom izvještaju (P) moraju dokončati potop: zatvaranje izvora bezdana i ustava nebeskih (redak 2a i ritmički odgovara 7,11b). Redak o "vjetru" (1b) ovdje ne pristaje. On je uzet iz nekog drugog izvora gdje je potop opisan u manjem, možda lokalnom obliku jer što ovdje može učiniti vjetar nasuprot silnim i visokim vodama?

Nasuprot J koji je potop opisao daleko jednostavnije (kiša je prestala i voda se polako povlačila, odakle zaključujemo da J najvjerojatnije opisuje djelomični potop), svećenički izvor P govori u rr. 3b-5 o 150 dana što je paralelno s 7,24 ("Stotinu i pedeset dana vladahu vode zemljom."). Potop se povlači nakon što su zatvoreni njegovi uzroci (izvori bezdana i ustave nebeske) i točno se navodi datum (karakteristično za P) kada se korablja zaustavila na Araratu. Nagomilani vremenski podaci (8,3b-4.5a.13a.14), žele što preciznije pokazati kraj potopa 13a. Brzo nasjedanje korablje uvjetovano je činjenicom da su vode bile visoke 15 lakata iznad najvišeg brda, a visina arke bila je 30 lakata, tako da je njezin gaz bio 15 lakata: mudro računanje!

Zanimljivo je da nasjedanje arke na brdu pripada svim predajama o potopu! "Zaustavi se na brdima Ararata..." (Post 8,4). Ne zna se točno na kojem vrhu. Akadski "Urartu" je brdovita zemlja na zapadnoj obali Tigrisa (Zanimljivo je da je u indijskoj predaji to Himalaja!).

Slanje ptica (Post 8,6-12)

Izvještaj o tome nalazimo u jahvističkoj predaji (J) kako smo to već spomenuli u prošlom nastavku. Ptica treba vidjeti ono što u korablju zatvoren čovjek ne može vidjeti. Odlomak o slanju ptica lijepo je, vješto i posebno složen. Nakon slanja gavrana (8,7) kojega je redaktor preuzeo iz epa o Gilgamešu (što ovdje nezgrapno djeluje) slijedi slanje golubica. Radi se o tri pokušaja koji su raščla-

njeni u tri čina: a) slanje, b) ponašanje ptica i c) posljedice. Prvi je čin kod svih pokušaja jednak. Ovdje posebno upozoravamo na ritam čekanja od 7 dana. Što se tiče ponašanja ptica (drugi čin), ono je svaki puta drukčije. U trećem činu postiže se napokon cilj slanja: Noa je "doznao da su opale vode..."

Zanimljive su i pojedinosti toga opisa. Tu je prije svega odnos povjerenja koji postoji između ptice i čovjeka. To se osobito vidi iz teksta: "(Noa) pruži ruku, uhvati golubicu te je unese k sebi u korablju" (r. 9). Upravo to povjerenje između čovjeka i životinja omogućuje ovaj pokus. A to povjerenje počiva na činjenici što su oboje (i čovjek i životinja) Božja stvorenja (usp. Post 1,26-28 i 2,19-20). To nam želi reći i ovaj nježni opis odnosa Noe i golubice.

I pokus je konačno uspio. Posljednja rečenica u r. 11 je vrhunac scene slanja ptica: golubica nosi poruku! Ovo nijemo stvorenje donosi poruku mira. Upravo ova scena postat će simbolom mira, svih nastojanja oko mira među ljudima. Treće slanje imat će za cilj jedino potvrdu sigurnosti. Golubica se više nije vratila. To svjedoči zatvorenima u korablji da konačno mogu izići na slobodu. Napokon je ono najgore prošlo. Noa je saznao ono što je htio. Redak 13b neposredno se nadovezuje na tekst 12. retka: "Noa skine pokrov s korablje i pogleda: površina okopnjela."

Scenu slanja ptica ima samo J koji se ovdje jasno razlikuje od P. Svećenički izvor u cijelom tijeku pripovijedanja naglašava veličanstveno djelovanje Božje i po P Bog obavještava Nou o svršetku potopa. Po jahvističkom izvoru (J) Noa to doznaje iskustvom. Noa je po J prikazan ljudskiji, bliži nama slabim i nesigurnim ljudima i on poput nas željno čeka oslobođenje. Po P Noa je uzvišeniji, prikaz je više "programiran", on se nema što bojati, njega će Bog obavijestiti. Prikaz J pokazuje temeljne odnose čovjeka prema njegovom okruženju. U tim odnosima eksperiment ima svoje mjesto. Izvorno je eksperiment traženje izlaza iz nevolje. Kod toga posebno naglašavamo da to nije bio eksperiment s neživom materijom već sa živim bićem. To je na neki način i tipično za velike prve kulture. Kod njih se eksperimentiralo s biljkama i životinjama. Noin eksperiment stoji u velikoj vezi sa službom životinja čovjeku. Za to postoje i izvanbiblijske paralele (npr. dok nije otkriven kompas, na brod su nošene ptice koje su puštane i leteći visoko otkrivale su pravac kopna!).

(U sljedećem nastavku:
Prvi dan Nove godine)

Uređuju: Vladimir Sedlak i Marijan Ostrogonac

Prosinac pun događanja

Sv. Cecilija

Sv. Ceciliju, zaštitnicu pjevača i duhovne glazbe, proslavili smo 22. studenog u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske na sv. misi koju je služio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. Na misi su uglavnom sudjelovali pjevači katedralnih zborova "Sv. Terezija" i "Albe Vidaković" kojima su se pridružili i sjemeništarci. Sjemeništarci ma je liturgijska glazba od velikog značaja za buduće zvanje te im je ovaj blagdan vrlo drag.

Nakon sv. mise u katedrali, ugodan štimung i druženje nastavljeno su i kod stola. Ove godine naš sjemenišni zbor "Schola cantorum Paulinum" je po prvi put pozvan pridružiti se agapeu priređenom za sve pjevače katedrale. Stoga srdačno zahvaljujemo organizatoru na lijepom pozivu i ugodnoj večeri provedenoj u toploj atmosferi uz pjesmu i glazbu.

150. devetnica u čast Prečistom Srcu Marijinu

Početkom mjeseca prosinca obavlja se u Subotici pobožnost u čast Preč. Srcu Marijinu. Ova pobožnost stara je i ustaljena među Subotičanima. Ona traje već punih 150 godina, a od kada je sjemenište u Subotici otvoreno, sjemeništarci se redovito uključuju u tu pobožnost. Tako smo ministrirajući, prema sjemenišnom rasporedu, sudjelovali u katedrali na hrvatskom jeziku, a u franjevačkoj crkvi na mađarskom jeziku. Na završetku, za blagdan Bezgrešnog začeca, svi smo zajedno prisustvovali na sv. misi i posveti koju je u katedrali-bazilici predvodio subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes**.

Nikolinje

Po svim katoličkim crkvama diljem svijeta 6. prosinca štuje se omiljeni sve-tac djece sv. Nikola. Tradicija održavanja Nikolinja u predvečerje ustaljena je i u našem sjemeništu, kako se to čini i u mnogim domovima. Navečer 5. prosinca, nakon večere, u dvorani sjemeništa, na unaprijed pripremljenoj pozornici, svaki razred imao je priliku izvesti svoje točke. Na toj kućnoj priredbi osim sjemeništaraca prisustvuju uvijek poglavari i odgojitelji Zavoda. Nakon pjevanja pjesme u čast sv. Nikole rektor sjemeništa uputio je uvodnu riječ, a zatim su

slijedile dvije recitacije u čast sv. Nikole. Pojedini razredi su nastupili sa svojim šaljivim točkama u kojima se često puta mogu vidjeti kratki, ali lijepi i vrlo originalni skečevi, čuti po koji dobar vic ili šala. Ove godine osobito su dobro izvedeni skečevi u kojima se oponašaju pojedini profesori ili se na račun nekakvih zgoda i nezgoda iz školskog i sjemenišnog života naprave ukusne i lijepo osmišljene predstave. Treći razred je izveo svoju "Kantatu o pašteti", a nije izostao ni kviz u kojem sudjeluje po jedan sudionik iz svakog razreda. Vrhunac večeri je dolazak sv. Nikole, koji donosi darove marljivim i zaslužnim sjemeništarci. Nakon podjele darova, već po tradiciji, napravljena je i fotografija sa sv. Nikolom.

Interesantno je bilo i natjecanje u brzom jedenju. Ove godine se natjecalo 11 natjecatelja jedući limun bez pomoći ruku, naravno, a za prva tri mjesta osigurane su i nagrade. Slavlje je nastavljeno uz zvuke gitare, slatkiše i voće. Cjelokupni program sniman je kamerom, za uspomenu mlađim generacijama. Pojedine "teatralne grupe" iskoristile su priliku i da se slikaju u svojim originalnim, ručno izrađenim kostimima.

Ovogodišnje Nikolinje bilo je jedno od uspješnijih u proteklih nekoliko godina. Za ovu uspješnu i lijepu zabavnu večer, mi, sjemeništarci i odgojitelji, ostajemo zahvalni svim onim dobročiniteljima koji su nam omogućili ovo lijepo kućno slavlje.

S. V.

Adventske večeri

Adventske večeri su od prvih kršćanskih vremena poznate u našoj crkvi. Ovaj lijepi običaj prakticira i naša sjemenišna zajednica. Adventske večeri održavaju se subotom navečer, a predvodi ih uvijek drugi propovjednik. Prvu adventsku večer održao nam je **preč. Andrija Kopilović**, župnik iz Aleksandrova. U svojoj propovijedi istaknuo je kako trebamo prepoznati Krista u našim bližnjima te da je došašće vrijeme da se ispitamo i da promijenimo naše misli i djela, kako bismo što bolje pripravili put Malom Isusu. Sjemeništarci rado sudjeluju na ovim pobožnostima, jer su one veoma lijepe i sadržajne te nas bolje pripremaju za proslavu božićnih blagdana. /V. Š./

Školski turnir u stolnom-tenisu

Sportska tradicija u sjemeništu je i turnir u stolnom tenisu. Svaki sjemeništarac se tom prilikom trudi pokazati što zna i izboriti se za časno mjesto prvaka škole. Na ovogodišnjem turniru bilo je mnogo neizvjesnih, vrlo kvalitetnih utakmica. Tako je 38 sjemeništaraca, podijeljenih u četiri grupe, sudjelovalo na ovogodišnjem turniru. Iz svake grupe po četvorica su išli u daljnje kvalifikacije. A dalje je već bilo lakše; naime tko je pobijedio išao je dalje, a tko je izgubio ispao je iz igre. I tako smo stigli do finala. U dosta napetoj finalnoj utakmici pobijedio je spretniji, brži i smireniji. Ovogodišnje prvo mjesto osvojio je maturant **Valentin Visnyei**, drugi je bio također maturant **Edvard Krizsán**, a s trećim mjestom se zadovoljio vicematurant **Marijan Ostrogonac**. Prvak je primio lijepi pehar, dok su za drugo i treće osvojeno mjesto dodijeljeni reketi i loptice. /O. M./

Uređuje: Katarina Čeliković

ANĐELI BOŽJI JAVLJAJU

Tko je to Mariji javio da će biti mama malom Isusu - Božjem Sinu? Tko je to Josipa ohrabrio da oženi Mariju koja je bila trudna? Tko je Josipa upozorio da brzo bježi u Egipat jer je Herod odlučio ubiti bebu Isusa?

ANĐEO! Božji glasnik. Anđeli su glasnici ali i čuvari, Božja su to stvorenja koje Bog koristi u raznim zgodama.

Znate li tko se najviše radovao kad se Isus rodio? Anđeli! Bila je prava grmljavina na nebu od njihove radosti i od siline te radosti razletjeli su se po zemlji i javljali svima najradosniju vijest, a ponajprije pastirima:

"Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno, gdje leži u jaslama."

I nama anđeli javljaju: pripremite jaslance za malog Isusa! Možete napraviti pravi "Betlehem" u svojoj kući, ukasiti ga, ali najljepše će jaslance za Isusa biti VAŠE SRCE!

Srce treba biti čisto, puno dobrote, praštanja. Kako ćeš svoje srce pripremiti i kakva će slama za bebu Isusa biti najmekša i najtoplija? Dovoljno je da svaki dan učiniš nešto dobro svojim roditeljima, da im budeš na raspolaganju i da ne prigovaraš, da pomogneš svom bratu ili sestri, da posjetiš baku i djeda, da pomogneš drugu napisati domaći zadatak, i na kraju oni veći Zvončići da svoje srce očiste u ispovijedi. Nije teško, zar ne?

Ovo sam ja čula od mog anđela koji je stalno dežuran i svakoga mi dana ponešto šapne. Jako ga volim! On me stalno nasmijava i želi da budem radosna. A ja svima vama kojima radost dobro stoji, želim sa svim nebeskim prijateljima

SRETAN I RADOSTAN BOŽIĆ!

Zvončica

Dragi Zvončići

Stiglo je puno vaših likovnih radova ali ih, na žalost, ne možemo objaviti zbog kvalitete i veličine papira. Stoga vas molim da šaljete radove na čistim papirima A4 formata i da ih potpišete. Kao što vidite, ovaj divan božićni prizor nije bio potpisan. Stiglo je još prekrasnih radova ali su oni toliko veliki da ih mi tehnički nismo mogli pripremiti za tisak.

ADVENT NA BIKOVU

PRVI NASTUP ZA ISUSA

Početak adventa - došašća proslavljen je i u našoj maloj, skromnoj bikovačkoj crkvi, 2. prosinca, sv. misom. Bikoječani su ispunili crkvu na sv. misi kojom smo proslavili početak adventa.

Moja mala sestra dobila je od župnika lijepu, podužu recitaciju. Svi smo mislili da je ona tako mala, da sa samo šest godina neće moći odrecitirati. Međutim, to njoj nije predstavljalo nikakav problem. Nakon uvodne pjesme ona stala pred oltar i počela: "Bože, čuj danas moj slabašni glas, na početku ovog adventa molim Te za spas." Dok je recitala u crkvi je bila potpuna tišina, a za vri-

jeme mise nije bilo tako jer smo svi bili pomalo bolesni.

I ja sam sa svojim drugaricama pjevala "Dođi Gospode" i tako smo uljepšali ovu sv. misu.

U adventsko vrijeme trebamo moliti za sve ljude svijeta, za svoje salaše, za sve prvaše koji imaju vjeronauk u školi, a osobito za djecu koja idu u školu da sretno i uspješno završe ovo polugodište škole i vjeronauka.

Zato vas ja i moja sestra koja je ovim riječima recitirala, lijepo molimo: da odmah na posao krenemo, da kroz igru, učenje, odricanje, molitvu i rad dočekamo budni i spremni najradosniji dan - Isusov rođendan. Da svi sretni i veseli budemo!

Marina Benke
Bikovo

ZVONČICI NA MISI

16. 12. - 3. NEDJ. DOŠAŠĆA

Mt 11,2-11

Ivan je u tamnici. Čuo je kakva Isus čini djela i šalje ljude da pitaju Isusa da li je On onaj koga Izraelci čekaju za Spasitelja. Isus svjedoči da je Ivan glasnik koji dolazi pred njim.

23. 12. - 4. NEDJ. DOŠAŠĆA

Mt 1,18-24

Anđeo se javlja Josipu u snu i kaže mu da se ne boji oženiti Mariju zato što je trudna. "Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus, jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih."

30. 12. 2001. - SVETA OBITELJ

Mt 2,13-15.19-23

Još se jednom javlja anđeo Josipu u snu - spašava Josipa i njegovu malu obitelj jer je Herod želio ubiti malog Isusa!

6. 01. 2002. - BOGOJAVLJENJE

Mt 2,1-12

Mudri ljudi koji su živjeli kada se Isus rodio saznali su po neobičnoj zvijezdi da se rodio spasitelj njihova naroda. Odoše pokloniti mu se - malom djetetu rođenom u Betlehemu.

"Bog voli čovjeka"
Ilija Lovrić, II. r. - Sombor

**SVIM ZVONČICIMA I
ZVONČICAMA SRETAN BOŽIĆ I
BLAGOSLOVLJENU NOVU 2002.
GODINU ŽELI ZVONČICA**

STIGAO JE SV. NIKOLA

U vrtić "Marija Petković" - "Sunčica"

I ove godine sv. Nikola imao je pune ruke posla. U Subotici je najprije pogledao u prozore kuća, stavio darove tamo gdje treba, a onda je svratio u dječji vrtić "Marija Petković" - "Sunčica" gdje su ga djeca nestrpljivo čekala. Mališani su se u samostanskoj kapelici pomolili za dolazak sv. Nikole, posjetili su bake koje stanuju u samostanu i onda čekali dragog sveca. Prije njega stigla je vesela družina mladih glumaca Dramsko-lutkarskog odjela iz Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" koji su pokazali kako od loše djece postaju dobra djeca i odjednom se začulo ZVONO...

Stigao je sv. Nikola. Svi pogledi upereni su u njega. Svi su znali izmoliti i molitvice, zapjevali su mu pjesmu i recitirali a on je prvo dao darove za vrtić a onda svakom djetetu posebno.

U "Bunjevačko kolo"

Velika dvorana bila je puna roditelja i djece. Radost

na licima bila je očita, a za to se pobrinula ekipa glumaca i lutkara. Hvala Arsenu i Ljubici za pripremu ove divne priredbe. Sv. Nikola je imao pune ruke posla.

K.

"Abel"

Marijana
Vukobratović
II. razred
župa sv. Križ
Sombor

Djecu iz vrtića primila je s. Svetislava u samostanskom domu za stare i bolesne bake

TKO TO KUČA?

Noć je učinila svoju moć. Umorna od dana legla sam u svoju postelju. Zaspala sam veoma brzo. Rijetko sanjam ili se možda ne sjećam svojih snova. Da li je to večeras bio san ili java?

Netko je večeras zakucao na moja vrata. Nisu to drvena vrata, kućanje nije bilo "tupo". Imalo je otkucaje srca, odmjereno (baš onako kako moje srce kuca).

Odgovorila sam: "DA". On je ušao i kao da je znao moju večernju molitvu, rekao mi tiho da pričekam novi dan, pa i duže. Jednom jedincatom srdačnom riječju više ću postići nego za tri sata prepirke. Moram obuzdati svoju ćud. Moram biti ono što jesam. Imati svoje JA!

Iz sna me je trglo ono "JA". Shvatila sam da moram uzeti više vremena za MOLITVU jer je to najveća snaga na zemlji. Treba mi vrijeme da VOLIM i da BUDEM VOLJENA jer je to Bogom dana privilegija.

Moram uzeti vrijeme za SMIJEH (to je glazba duše). Dan je prekratak za sebičnost, nađi

vrijeme za DAVANJE. Trebam uzeti vrijeme za RAD... To je cijena uspjeha!

Ja sam opet usnula a On je tiho zatvorio vrata. U meni još odzvanjaju

riječi: NE BOJ SE, JA ĆU DOĆI!

Aurelija

NAGRAĐENI ZVONČIĆI U KATEDRALI

Isusov preteča zove se IVAN KRSTITELJ. To je bio točan odgovor, a za one najsretnije pripremljene su lijepe nagrade.

Nagrađeni Zvončići u subotičkoj katedrali sv. Terezije su:

1. Jasmina Milanković, Gornji Verušić - Betlehem u plišanoj ruži
2. Katica Bohnički, Sot - "Danica za 2002."
3. Emina Zlatar, Sonta - Mali Isus u svijeći
4. Marko Mostović, Bođani - Kasete s božićnim pjesmama
5. Zdenko Barukčić, Vajska - Knjiga "Franjevačka prisutnost u Subotici"
6. Jelena Borzaški, Subotica - Božićne čestitke i džepni kalendar
7. Ana Stipić, Mala Bosna - Slika
8. Kristina Kulundžić, Subotica - Velika čokolada
9. Kristian Kalman, Bač - Božićne naljepnice
10. Karolina Stantić, Subotica - Djed Mraz (figurica)
11. Davor Vojnić, Đurđin - Božićne puzzle
12. Darko Periškić, Bački Monoštor - krunica
13. Davor Križanović, Gornji Tavankut - Božićne naljepnice
14. Ivana Ikač, Bečež - "Danica za 2002."
15. Branka Aksentijević, Borča - Beograd - Kasete s I. festivala bunjevački pisama

U siječnju se nećemo igrati. Pripremamo veliku nagradnu igru za Uskrs, do tada čitajte i pišite za vaš "Zvonik"!

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor i Ljubica

Bog mladi!

Evo, u ovom zadnjem ovogodišnjem uvodniku trebalo bi možda zaokružiti naš dosadašnji rad, ali riječi i onako teško naviru te mi je sve otežano... Uz mnoge dileme i ova godina ostaje za nama. Naravno, kad bura prođe opet se dobija nova snaga za nove izazove.

Ova prva milenijska godina nakon Jubileja, nije donijela mnogo promjena. Vrijeme i dalje nosi svoje brige, za po neko iskustvo bivamo mudriji, stariji, a nada da će ipak biti sve u redu i dalje vodi. Zar onda nije toliko očigledno da je Sveti Otac u pravu - proljeće kršćanstva ipak je nastupilo. Ne tako davno sam pročitala da se velike promjene na ovoj zemlji kojom hodimo događaju u onom trenutku kad se kolektivna svijest počne razvijati u istom smjeru, u istoj ideji... Toliko je ratova, stradanja i gladi u kojima možda i mi sudjelujemo, indirektno. Stoga je naša obaveza da svoju svijest razvijamo u idejama prve kršćanske zajednice kako bi što veći broj ljudi sudjelovao u ideji mira, radosti, veselja...

Ovaj Advent nas poziva svojim zornicama na pažljivo iščekivanje Isusovog rođenja. Na radost koju će On svojim dolaskom donijeti malim, ubogim, siromašnim... Stoga želimo mir i radost, molimo za to, te će nam ono biti dato, jer Otac Nebeski brine se o svojoj djeci...

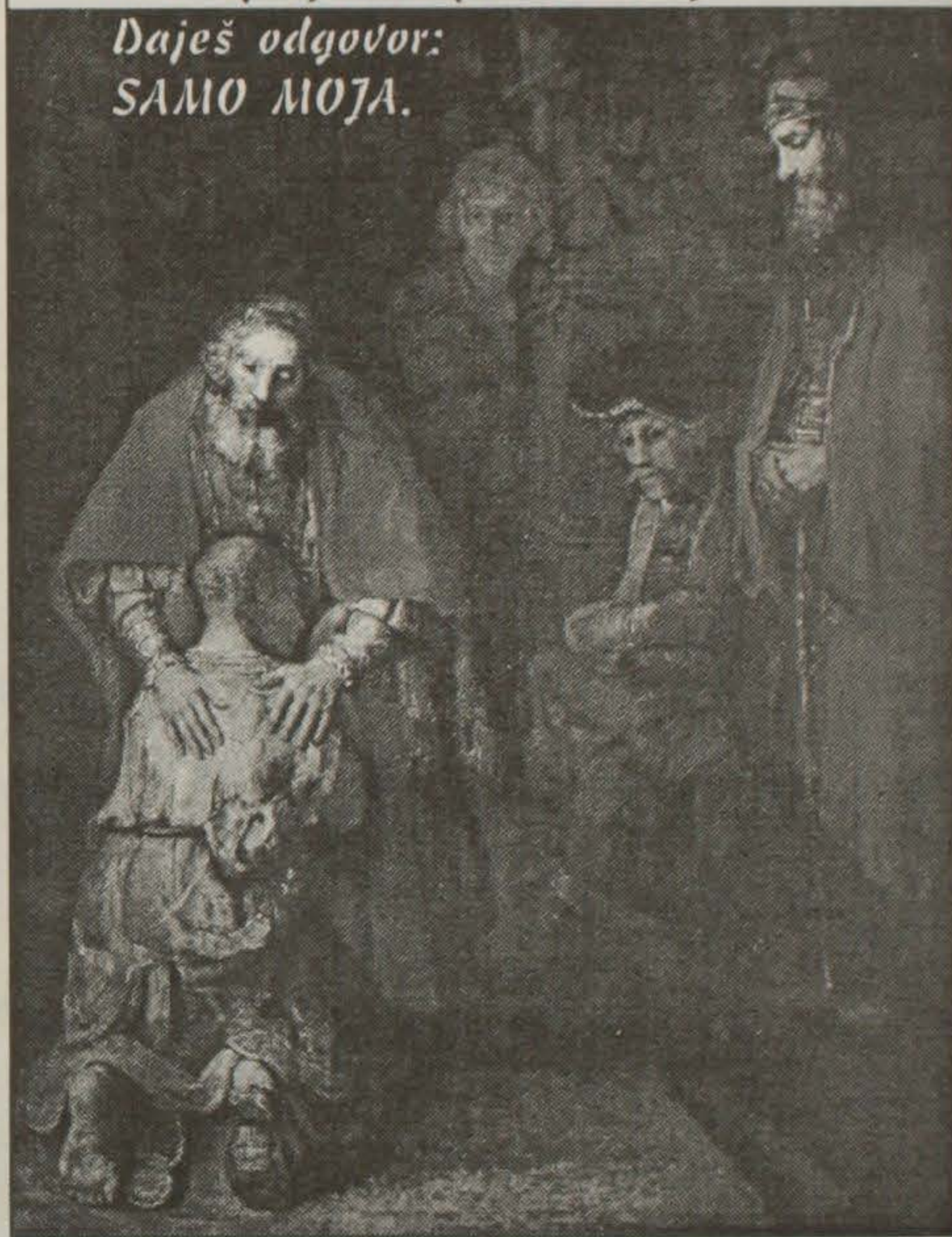
Sretan Božić i božićni blagdani...

Marina

Pavla B.

SAMO MOJA

*U tami jedne večeri
Pogled mi odluta u Nebo.
Grčevito pokušavam sakupiti
U sebi komadiće razuma, da
Bih mogla potražiti ono
Za čim mi srce traži.
I opet, zato što sam čovjek,
Postavljam pitanje:
KAKVA TI, BOŽE, TREBAM BITI?
Nemilosrdna i jaka boreći se
Za ono što mi je sveto kao
Vučica za mladunce svoje!?
Ili oprezna i plaha poput srne
U susretu sa zbiljom života?
A ti opet, zato jer si Otac,
Daješ odgovor:
SAMO MOJA.*

"Svim na
zemlji
mir, veselje!"

Subotica - Tribina mladih

DRUGE VOLI KOLIKO I SEBE

U Katoličkom krugu 18. studenog održana je Tribina mladih na kojoj je predavač bio Đurica Pardon, župnik iz Batine (Hrvatska). Kako je već običaj, na tribinu dođe veliki broj mladih a i ovo predavanje je opravdalo njihov dolazak. Gost iz Hrvatske je govorio na temu "Živjeti za druge". Da je predavanje bilo interesantno govori i podatak da nam se činilo da je bilo vrlo kratko. Kao poruku ovog zanimljivog predavanja mogli bismo reći da je najvažnije najprije voljeti sebe da bismo

mogli voljeti druge. Druge trebamo voljeti točno toliko koliko sami sebe volimo, ni više ni manje. U diskusiji je bilo zanimljivih pitanja.

Za druženje su se pobrinuli mladi iz župe Isusova Uskrsnuća. Priređen je kviz za koji je trebalo dobro poznavati Bibliju i opću kulturu. Čak 32 mladih je sudjelovalo u kvizu, a 2 finalista dobili su prikladne nagrade. Nakon toga uz glazbu i ples nastavljeno je druženje.

I. Č.

PREPORUČAMO

Ljubav u liku Djevice

U druženju s pisanom riječi spoznala sam da svaka knjiga ima određeni trenutak u životu pojedinaca kada je treba pročitati. A mjerilo je onaj trenutak kada naša nutrina poseže i želi pročitati određeni naslov. Jasno, oslanjajući se na intuiciju, tj. naše nutarnje ja, za odabir knjige kojoj smo dorasli. U takvom jednom odabiru, oslobođena trivijalnih prepreka koje su stizale s raznih strana, tek sada preporučam vam Paula Coelhoa i knjigu "Na obalu rijeke Pjedre sjedjela sam i plakala".

Tipični Coelhoov spisateljski stil, u na očigled lakoj priči u kojoj se svako može prepoznati i koja duh vodi kroz emocionalne bure te ga ujedno diže u nivoe transcendencije gdje mu zatim postavlja važna pitanja vjere i osobne duhovnosti, ne manjka ni u ovoj "običnoj" knjizi. Kroz preplet njegovog spisateljskog stila dvije priče međusobno povezane slojevito se prikazuju, otvaraju kako zalazimo dublje u priču. Prva obična, pomalo provokativna, koja polako uvodi u jednu drugu, dublju i složeniju koja će vam intelekt ostaviti

zaokupljenim i poslije završetka posljednje strane.

Iako knjiga kroz svoj sadržaj provlači u prvom planu određenu "zabranjenu" ljubav koja po izvjesnim društvenim normama mora biti osuđena, ujedno se rađa jedna druga dimenzija koja je dugo bila skrivana i nenaglašavana. Ta nova dimenzija će nam otvoriti vrata za odgovore koje si zapadno društvo odavno postavlja, a to je pitanje o ženskom licu Boga. To lice će biti prepoznato u liku Djevice, majke, zaštitnice, učiteljice, zagovornice... Ovo za mnoge ne isticano lice Boga prikazano nam je već na prvoj stranici Biblije u Knjizi postanka 1,27. Ondje je jasno očitovano Božje lice kroz stvaranje čovjeka. Iako žensko lice Boga, kroz vrijeme, pomalo biva zaboravljeno dok nam se u liku Djevice ne prikaže u svoj svojoj predanosti i ljubavi koja svijet pokreće.

- Kako je dobro znati da je Bog možda žena - rekoh tiho, dok su drugi pjevali. - Ako je tako, onda nas je Njegovo žensko lice naučilo voljeti", pisat će Coelho u jednom dijelu knjige. Neka ova pomalo intrigantna rečenica povede sve buduće čitatelje ove knjige u jednu drugu dimenziju koja se proteže u knjizi te se bojažljivo ali snažno ispoljava.

Uživajte u druženju s knjigom...

Marina

U ORGANIZACIJI EXITA

HUMANITARNI TULUM U NOVOM SADU

Za one koji vole glazbene doživljaje neke "druge vrste" evo jedne zanimljive informacije. U Novom Sadu je 1. prosinca bio veliki Exitov tulum. Poznato je da je Exitov ljetni festival također bio u Novom Sadu. Još su tada tamo bile pozvane grupe kao što su: Fatboy Slim, Kosheen, Basement Jaxx... Ovaj put zvijezde večeri bili su članovi poznate britanske grupe Asian Dub Foundation, koji se svojom glazbom bore za prava Azijata u Velikoj Britaniji.

Ljetni festival je pobudio veliki interes publike zbog zvučnih imena svjetskih izvođača pa su u Novi Sad dolazili i ljudi iz inozemstva.

Ovaj party je trajao čitavu noć ali su se ljubitelji ove glazbe (techno, reggae...) razišli tužni što se noć završila a sretni što su se dobro proveli.

Razlog zašto pišem ovaj članak je zapravo svrha održavanja ovog partija. Naime, sredstva od prodaje ulaznica bit će upotrijebljena za otvaranje novog centra za rehabilitaciju ovisnika (narkomana). I glazbom se mogu postići humani ciljevi, to već znamo, a meni je drago što to čine bendovi koji stvaraju glazbu koju volim ja i mnogi mladi.

Igor

TRIBINA MLADIH

20. 01. 2002. u 19 sati
Katolički krug u Subotici
Predavač: o. Ivan Holetić

Oproštaj od "BISERA"

Ansambel "Biseri" ostao je bez Zorana Marjanušića, Jose i Zorana Šipoša (u prvom redu) koji će godinu dana služiti vojni rok. Od rodbine i prijatelja oprostili su se u HKC "Bunjevačko kolo" gdje su svojim sviranjem pratili folklorashe. "Biseri" će opet zasvirati kada se momci vrate!

JEDAN DAR ZA SVAKI DAN BOŽIĆ

TAKO JE S LJUBAVLJU

Sunce je za mnoge najobičnija stvar na svijetu. A ono iz dana u dan stvara čuda. Priređuje svjetlo i toplinu - za mene. Ono se bori protiv oblaka da mene gleda, da mi pokloni dobar dan. Noću je na drugom kraju zemlje da i onim ljudima daruje svjetlo.

Zaklonim li sunce, sjedit ću u najcrnijoj noći i najhladnijoj hladnoći.

Tako je i s ljubavlju. Pojavi li se ljubav u mom životu, dolazi svjetlo, nastaje toplina. Imam li ljubavi, puno mi toga može nedostajati. Nestane li je, produljuju se sjene. I ja polako ulazim u noć i hladnoću.

Ljubav je kao sunce. Tko je ima, može mu nedostajati mnogo toga; kome ona nedostaje, nedostaje mu sve.

Phil Bosmans

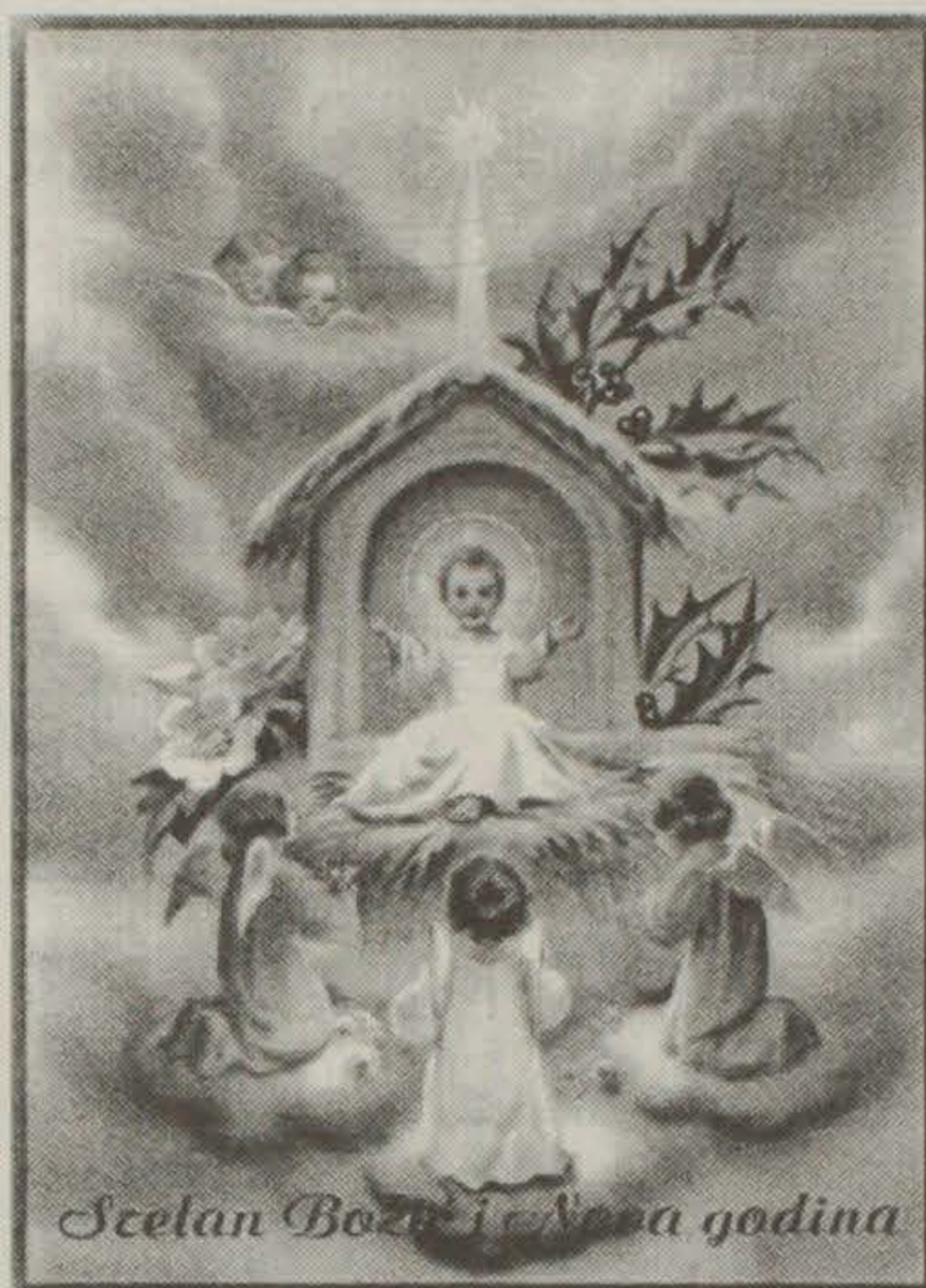

Prenosi se svijetom radosna vijest o Ljubavi i spasenju
jer je tada rođena Ljubav...
jer je tada rođen Mir...
jer je tada rođena Pravednost...
jer je tada rođena Nada...
jer je tada rođen Put...
jer je tada rođena Istina...
Jer je tada rođen ISUS KRIST.

Nastupila je punina vremena.

Vjekovi prije ovog časa prohujali su kao jedan vapaj za Njegovim dolaskom. Vjekovi poslije Njega slijevaju svoje klicanje u vječni Hosana - Njemu!

Između ta dva gromovita bruja, evo ON, "koji dolazi", leži kao janje u jaslama...

Stelan Božić - Nasa godina

I dok se na ovo Sveto Mjesto sa sjajem neba spuštaju anđeoski zvuci "Slave i mira", zar je moguće da klečeći pred tim slavnatim Prijestoljem, bez suza promatramo mi ljudi svoga Boga, "koji je uzeo naše oči da nas njima milo pogleda, naše ruke da nas njima pomiluje, naše srce da nas njime ljubi"?!
Phil Bosmans

Božić je uvijek kada jedan drugoga gledate očima, sa smiješkom na usnama...

Božić je svaki put kada se dva čovjeka ljube pravom, dubokom i poštenom ljubavlju.

(iz "Sveta božićna noć")

SVAKI DAN SUNCE

Svaki dan prihvati novi dar, kao poklon, i ako je moguće, kao blagdan. Nemoj izjutra ustajati prekasno. Pogledaj se u ogledalo i nasmij se najprije samome sebi. Reci samome sebi "Dobro jutro" - onda ćeš naučiti da to kažeš i drugima.

Znaš koji je "začin suncu"? Ako ovo znaš, moći ćeš ga i sam načiniti isto tako dobro kao i svakodnevno jelo.

Uzmi jednu veliku porciju dobrote i dodaj normalnu šaku strpljenja - strpljenja sa sobom i drugima. Ne zaboravi mrvicu humora za probavu neuspjeha. Umiješaj mjericu radosti u poslu, sve ovo prelij smiješkom i svaki ćeš dan imati "sunce"!

Phil Bosmans

VITAMIN H

PRTLJAGA

Nosač na željezničkoj postaji obraća se jednom putniku do glave natovarenom kovčezima i torbama: "Prtljagu, gospodine?"

"Ne, hvala. I ova mi je sasvim dovoljna."

PASJI ŽIVOT

"Doktore, već neko vrijeme osjećam se kao pas."

"No, dobro. Lezite i opustite se na ležaju."

"Neće ići. Moji gospodari mi ne daju da se penjem i sjedim na ležaju."

IZGUBLJENA

Mala djevojčica izgubila se u gradu.

Tražeci svoju mamu, zaustavila je jednoga policajca pa ga pita: "Oprostite, jeste li možda vidjeli jednu gospođu bez mene?"

Za vas priredila: Dijana

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

MALA SVIJEĆA, OSTATAK PROŠLOG BOŽIĆA

"Kakav ubogi početak Došašća", pomislih i nasmiješih se pomalo bolno. Muž i ja nismo stigli napraviti vjenčić od zelenih grančica i četiri ukrasne svijeće, niti ga uresiti šišarkama, po kojom sjajnom vrpcom ili zvončićem. Sjeli smo, ipak, moliti. Pronašli smo na ormaru skoro sasvim dogorjelu svjećicu, ostatak od prošle godine i, upalivši je, pričvrstili je na stari tanjurić iz nekog rasparenog kava-servisa i - ona sada gori.

Hvala Ti, Isuse, za ovo Došašće, prvi korak k još jednom Božiću. Prvom Božiću u našoj maloj obitelji. Hoće li biti s jelkom ili bez, s crvenim mašnicama od krep-papira ili bez, uz svečanu blagdansku trpezu ili bez, s krasnim darovima za sve ili bez, pod svjetlošću lampica u boji ili bez -. Božić može "bez" svega, samo neka je s Tobom, Isuse...

Uvijek, svake godine, dolaziš i u ovo moje hladno srce, trošnu štalicu, oštru slamicu. Hoću li ti ikad pripremiti dostojni ležaj, božansko Dijete?! Čistu, lijepu, meku i nježno mirisnu postelju? Hoću li ikad, ma koliko dugo živjela, steći išta što bih Ti mogla darovati?! Nešto dostojno Tebe, Kneže mira?! Hoću li naći riječ kojom bih Te, Spasitelju naš, mogla dočekati, dobrodošlicu poželjeti, gostoprimstvo ponuditi?!

Ljubljeni! A možda to tako mora biti... Možda Ti samim svojim dolaskom srce, u koje Te primam, čis-

tiš, rediš i resiš. Možda Ti, tek dodirnuvši moje ništavilo, oštrinu slamice pretvaraš u mirisnu mekoću, prljavštinu u nježnu čistoću, a hladnoću u ljubav.

Čudo čekam...

V.

MOJ POKLON ZA BOŽIĆ

Tek procvjetalu ružu među trnjem,
tek probuđeno sunce u jutro,
tek zasvjetlucale zvijezde u noći;
prve riječi nježnosti u mom srcu,
prvi dodir blagosti,
prvi poljubac za laku noć
i dobro jutro;
moje rame kada ti se plače,
moju blizinu kada se bojiš samoće,
moj zagrljaj i
riječi ljubavi samo za tebe
dao sam ti
bezuovjetno, bezgranično,
dao sam ti.
To je moj poklon za Božić.

Erslan Aleksandra

NA OBITELJSKIM SUSRETIMA

SPREMNO U DOŠAŠĆE

Obiteljski susret 16. studenog u župi sv. Roka u Subotici okupio je stotinjak vjernika na razmatranje predbožićnog vremena - Došašća. Za ovu prigodnu temu zamoljen je mladi žednički župnik **Željko Šipek** da svojim razmatranjem uvede obitelji u najradosniji kršćanski blagdan. On je na vrlo zanimljiv način upozorio na važnost djelotvorne kršćanske ljubavi i na to da je važan cilj bez obzira kakve poteškoće čovjeka čekale u životu. Molitva i mise zornice dobra su sredstva za duhovnu obnovu, a važna je i ispovijed u kojoj se susrećemo s Božjom milošću. U toj pripravi za Božić važno je vidjeti drugoga pored sebe. /K. Č./

VELIKA MAJČINA ŽELJA

Želim, Gospodine, da budem majka topla pogleda i nježnih ruku; glasa što raspiruje svaku sumnju i sve strahove!

O, kako čeznem, Gospodine, da mi pogled zrači vjerom i sigurnošću, da mi ruka nad čedom bude blaga i onda kad mi leđa pritišće teško breme; da ljubim i kad se ljutim, da pjevam i kad plačem!

Dopusti mi, Gospodine, da im budem: utjeha u patnji, radost u tuzi, bogatstvo u siromaštvu; da mi srce bude mali čuvar velikih tajni, da bdijem nad njihovim danima, ne oduzimajući im slobodu! Molim Te, Gospodine, da svaki moj poljubac bude blagoslov mira

i dar ljubavi; da budem blaga i kad korim; da snažim

kad mi i samoj ponestaje snage; da ih mogu ponijeti i onda kad mene nose!

Daruj mi, Gospodine: njihove široke osmijehe, razdragane poglede, čvrste zagrljaje malih ruku, njihove sitne pažnje, ohrabrujući stisak i riječ zrelosti!

A onda, Gospodine, kad od svega ostat će im samo sjećanje na radost zajedničkih dana, neka njihova djeca pričaju djeci svoje djece da sam im jednostavno bila majka!

Myriam R.

Uređuje: Jakob Pfeifer

AUSTRIJSKI BISKUPI ZA MIR MEĐU ONIMA KOJI RAZLIČITO VJERUJU

Austrijski katolički biskupi sa svoga su jesenskog zasjedanja upozorili na važnost zauzimanja za mir u svijetu. U priopćenju sa zasjedanja pozivaju sve katolike na stalnu molitvu i da svatko u svome okruženju učini sve što je u njegovoj moći kako bi se postigao mir među ljudima različitih vjerskih i političkih uvjerenja. Nema alternative stvarnom i poštenom dijalogu između kršćana, muslimana i pripadnika ostalih religija, ističu austrijski biskupi, upozoravajući kako se terorizam mora zaustaviti, a njegovi počinitelji kazniti. Borba protiv terorizma neće uroditi plodom bez borbe protiv siromaštva u svijetu, te nadilaženja podjela između bogatih i siromašnih, napisali su austrijski biskupi u svome priopćenju, ističući zauzetost Katoličke crkve na tome području.

GOVORITI O SUKOBU RELIGIJA ZNAČI KRIVOTVORITI SAMU RELIGIJU

Govoriti o "sukobu između religija" znači "krivotvoriti samu religiju", rekao je 9. studenoga papa Ivan Pavao II. primivši u audijenciju sudionike plenarnog zasjedanja Papinskog vijeća za međuvjerski dijalog. Papa je svoje izlaganje započeo tvrdnjom kako je "čovječanstvo još uvijek u šoku zbog događaja od 11. rujna". "Tvrđilo se kako smo svjedoci pravog sukoba između religija", primijetio je Papa, "No, kao što sam uvijek govorio u brojnim prigodama, to bi značilo krivotvoriti samu religiju. Vjernici znaju da - daleko od toga da smiju činiti zlo - dužni su činiti dobro, raditi na ublažavanju ljudskih patnji te zajedno graditi pravedni i skladni svijet". Papa podsjeća da "ako je za međunarodnu zajednicu imperativ promicati dobre odnose među osobama koje pripadaju različitim etničkim i vjerskim tradicijama, još je žurnije za same vjernike promicati odnose označene otvorenošću i istinom, koji vode zajedničkom zanimanju za dobro cijele ljudske obitelji". "Dijalog", istaknuo je Sveti Otac, "nije uvijek lak i bezbolan. Rastu nerazumijevanja, predrasude mogu onemogućiti sporazum, a ruka pružena u znak prijateljstva može biti odbijena. Istinska duhovnost dijaloga mora računati i na takve situacije i naći razloge da ustraje, također u suprotstavljanjima ili kada se rezultati čine oskudni. Istodobno susret s vjernicima ostalih religija često je izvor velike radosti i ohrabrenja. Vodi nas do otkrića da Bog djeluje u razumu i srcu osoba, štoviše u njihovim obredima i običajima", poručio je Papa.

Prema: IKA

U NOVOM SADU BLAGOSLOVLJENE PROSTORIJE CARITASOVOG CENTRA

Subotički biskup dr. Ivan Pénzes 23. studenog svečano je blagoslovio Caritasov centar u Novom Sadu. Na ovoj svečanosti bili su nazočni između ostalih i p. Amat Lotspeich OFM, direktor Caritasa Jugoslavije, preč. István Dobai, direktor Caritasa Subotičke biskupije te predstavnici humanitarnih organizacija grada Novog Sada kao i donatori "Cord aid" - caritasa iz Nizozemske uz čiju pomoć je i otvoren ovaj karitativni centar. Sve nazočne je pozdravio i s radom ovog centra upoznao voditelj centra Stanko Vojtas.

Prvotna zadaća ovoga centra jest program kućne njege i dnevnog boravka za pomoć najugroženijima. Sve aktivnosti ovoga centra su na bazi volonterskog rada s ciljem da starima i usamljenima učine starost ljepšom. Osim toga kroz program kućne njege ovaj centar će ponuditi i njegu starima i nemoćnima po pitanju osobne higijene i higijene prostorija. Program dnevnog centra moći će ugostiti desetak osoba koji će uz razne aktivnosti: druženje, razgovor, kupanje, razna predavanja, ručak, provesti cijeli dan pod nadzorom profesionalne medicinske sestre.

Centar Caritasa posvećen je u čast sv. Elizabete Ugarske, koja je zaštitnica svih karitativnih udruga te svih onih koji čine djela ljubavi i milosrđa prema siromašnima.

KRIPOSNE ŽENE

*Tko ima ženu, posjeduje blago:
ona mu je pomoć i stup potporni.*
(Sir 36,24)

Žene u adventu

Kad su naši stari salašari otpravili svetu Katu, koju su slavili u skoro svakoj brojnijoj obitelji, od njezinog spomendana su čekali istinsku zimu i u izreki do danas sačuvanoj: Sveta Kata, snig za vrata! (što se najčešće obistinilo već početkom adventa). Do adventa su zemljoradnici obavili sve poslove na njivi, tu i tamo se kogod bakćo oko zimskog oranja, dok su većina poslovali u salašu i oko njeg. Ondašnji obiteljski život salašara bio je podiljen na poslove za muškarce i žene. Muškarci su se u to vrime starali o svakidašnjim potrebama josaga i u prvim podesnim danima obavili su, kako su kazali, mali disnotor zaklanom vižlom il manjim ranjenikom s kojim će otpraviti pridstojeće svece. U brojnijoj obitelji i s više pogođene čeljadi, di ji je za astalom bilo ko u kakim malim svatovima, zaklali su po dva - tri manja ranjenika, da njim ne omali rana do velikog disnotora u pokladama.

Kad se u kalendaru desilo da Božić pada oma iza Oca, onda je Luca padala blizu Materice, koje su najviše zaokupile brigama reduše, majke, kako da taj blagdan otprave što lipče i svečanije.

Reduša prid Materice

U tom vrimenu su muškarci radili samo lakše poslove i više se komšijali, al je zato reduša imala posla priko glave. Već oko sv. Käte je polagano unaprid računala na čeg će i koliko novaca potrošit od prodati debeli gusaka. Oko Luce se otarasila velikog posla kljukanja gusaka, nji je prodala i od fajin dobiveni novaca krenila u obalazak dućandžija kod koji će pokupovat darove za Materice i druge koještarije za blagdane. Papar, šećer, cimet, vince smokava, morsko grožđe, petrolin i koješta za kujnu je kupila kod svog špecerajste, a darove za Materice je najprija kod refeša razgledala i odmiravala cine, da se na kraju prema novčanoj moći riši šta će i kod koga kupit za darivanje kad joj čestitali taj blagdan.

Reduša je za Materice temeljno spremila čeljadsku sobu, kuninom opajala zidove, podmazala zemlju u sobi, oprala i izroljale košulje, a dan-dva prid Materice latila se spremanja tista. Za ovaj blagdan ona je napekla otezane pogače i kojekakog sitnog tista ko za male svatove, razvila i isikla ko zna koliko jupika rizanaca i

krpica. Rad tog je ti dana uranila i okasnila, pa je bardak od tri il malko više litara petrolina časkom ispraznila u lampašima.

Naspram današnji ženski obaveza u obitelji kadgodašnja salašarska žena s poslovima priko glave znala je izać na kraj, jel se u škuli života dobro uvertala u ženske poslove, a naučila se kad i kako se odmorit. Radila je polagano, nikad na trzanje, zato je dospila i da uradi sve na vrime. Istina, u tom su joj uveliko pomagala ženska dica, koja su naspram uzrasta obavljala i naučila poslove reduše.

Reduša je dospila i na roratu, ako ne svaki dan onda bar s vrimena na vrime, da se i duševno spremi za blagdane. Po ondašnjem adetu, iz svakog salaša je, makar koliko daleko bio od crkve, kogod išo na svaku roratu. Čeljad su se u tom sminjivala, pa je došo red na svakog iz obitelji da se i duševno spremi za blagdane.

Teško je naredat redušine dodatne poslove za blagdane, al je s njima izašla na kraj jel ji je obavljala s velikim zadovoljstvom, da svojoj čeljadi ugodi. Tu želju je jedared lipo kazala moja pokojna majka Liza, koja je bila na velikom glasu ko kuvarka. Pitala je komšinca: Kako to da vi svašta tako dobro kuvate? Na to su joj majka kazali: To je zato što ja volim moju čeljad. A da je to baš tako, životno smo iskusili: ako se štogod valjano oće uradit, to mora bit obavljeno s voljom, s ljubavlju, al i da se štogod dobije mora se najpre štog dat, sebe darivat. Tako kontanje nisam čuo od naši stari, al kad se sitim njevog odnosa naspram posla i čeljadi u obitelji, onda mi se nameće taj zaključak. Zato su reduše svojoj čeljadi pokazivale i kripost u radosti darivanja; ona je njima darivala sebe, a njoj su čeljad uzvratila dubokim poštivanjem pokazanim i u proslavi blagdana Materica.

Važnost žene u obiteljskom životu

Kod naši stari nije se žena obaško isticala u obiteljskom životu, al je imala važnu zadaću da stalnim boravkom na salašu vodi obiteljski život s najvažnijom zadaćom - da odranjiva dicu al i da se stara o svemu da u salašu i oko njeg bude sve u najboljem redu i da valjano i na vrime obavi ženske poslove. Makar da je kakim poslom otac oćo sa salaša, bio je spokojan jel je znao da će se žena na vrime nastarat o dicit i josagu. Ona je bila istinski čuvarkuća i zato u obitelji od sviju poštivana, rad čeg su naši stari držali za najveći gri uvridit mater. Al od sveg žena je zavidila najviše poštivanja jel je do smrti ostala virna svom čoviku.

Kadgod je, a i danas nažalost u tušta naroda, poziv žene bio sveden na zadaću materinstva. Kristovim naukom položaj žene je poboljšan. Ona je dobila na važnosti da svoj poziv obavi ko supruga i majka, al i da ga po volji mož ostvarit i divičanstvom u kojem Redu. Ovaka ocina se odnosi na većinu žena, iako istorija zna za toliko nji koje su ko vladarice minjale sudbinu pojedini naroda. Tušta nji su se istakle velikim znanjem i ostavljenim naukom il kakim drugim velikim dostignućom. I tim ženama se triba divit. Al žena majka, kaki je najviše, ipak zavriđuje da joj se najviše divimo i poštivamo kroz materinstvo - ona je mater sviju nas. Ona je nama najmilije stvorenje, čeljade koje se za nas najviše žrtvovalo, koje nam je podarilo najviše ljubavi. I mater najvećeg zločinca pokazuje tu ljubav, jel se nije odrekla svog diteta, a kako bi se i mogla odreć onog kome je podarila život, kako da se odrekne dila svog tila!

Od pamtivika pa na ovamo nebrojeno je žena kojima priliče mudre riči iz Pjesme o vrsnoj ženi:

*Sinovi njezini podižu se i sretnom je nazivaju,
i muž njezin hvali je:
"Mnoge su žene bile vrsne,
al ti ih sve nadmašuješ."*
(Izr 31-28,29)

Naši stari su većinom ovako i ovom nalik kontali o ženi, cinili je i poštivali, a to Hrvati Bunjevci dokazuju i radosnom proslavom materinstva - Matericama - našim dičnim blagdanom kojeg slavimo treće nedilje adventa.

Svim majkama čestitam Materice sa željom da ji što veselije provedu okružene svojom najmilijom čeljadi.

Alojzije Stantić

Piše: Stjepan Beretić

Božić 1911. godine u Subotici

Novi župnici u dvije subotičke crkve

Na ponoćku svake godine dođe radoznalog svijeta u crkvu. Božić je toliko privlačan da će privući i mlake, pa i posve ohladnjene vjernike. Rođenje Sina Božjega je tako privlačno da će za ponoćku potražiti crkvu i najhladnije duše. I to je ljepota Božića. Te, 1911. godine je prvi svoj Božić, poslije prve crkvene dužijance, sa zadovoljnim župljanima župe svetoga Roka u Subotici slavio župnik **Blaško Rajić**. Novoga župnika su imali i župljani župe svete Terezije. Njihov župnik je postao **Dezső Vojnich**, koji je samo par mjeseci bio župnik župe svetoga Roka u Subotici. Poznato je, kako su župljani svetoga Roka bili nezadovoljni s njime zato što nikada nije naučio hrvatski jezik. I tada je bilo radoznalih ljudi, koji su samo za Božić dolazili u crkvu. Ljepota Božića je oduvijek privlačila ljude. Nadamo se da će i ovaj Božić privući ljude koji samo za ponoćku potraže crkvu. Doći će i oni koji nisu nikakvi vjernici. Dođu zato što im je ponoćka zanimljiva. Neki posve slučajno navrate povučeni svečano rasvijetljenom crkvom i njezinim božićnim ukrasom. I pjesme božićne znaju namamiti prolaznike. I takve činjenice treba da u vjerniku pobude radost i ponos.

Strogi (zloradi) promatrač na ponoćki 1911. godine

Nema baš neke velike razlike između Božića naših godina i onoga prije 9 desetljeća. To doznajemo iz jednog, po mom mišljenju prestrogog i zloradog komentara subotičkih novina *Bácskai Napló* od 28. prosinca 1911. godine. Crkve su i tada bile dupkom pune. Tako je to i danas. Na broj gostiju nisu se mogli požaliti ni tadašnji ugostitelji. Da je više novaca u ljudi, ni današnji se ne bi žalili. Bilo je i tada ljudi koji su božićno slavlje liječili "sodabikarbonom." Novinar je, kao "pravi kršćanin iskrenim srcem" bio na božićnoj svetoj misi, a ipak je širom otvorio oči, da vidi ostale. Svoju pozornost je obratio na "25-75 postotne katolike". Oni su "običaja radi zalutali u crkvu", malo su zastali, a onda se odžurili u krčmu. Zapazio je i one čije je lice odavalo dosadu pa su za vrijeme svete mise stajali čas oslonjeni na jednu, čas

na drugu nogu. Neki su posve odsutni duhom razmišljali o tome kako će provesti božićno popodne. Neki su se na glas zvona koje je naznačilo početak svete mise obazirali lijevo i desno s ne-skrivenim podsmijehom promatrajući vjerni narod, kao stranci. To bi bili oni "prosvijetljeni 25-75 postotni katolici koji ne padaju na kojekakve bigoterije". Takvi se ni slučajno ne bi prekrižili, a pogotovu neće kleknuti na podizanje. Ni takvih ne manjka na našim ponoćkama. S neprikrivenom zlobom novinar primjećuje da se kod takvih ljudi radi o čudnoj i nelogičnoj nadutosti. Ti ljudi se stide pokleknuti pred oltarom, "ali izvode vratolomne produkcije demonstrirajući savitljivost svoje kičme kad se nađu pred kakvim utjecajnim gospodinom na položaju. To su ti 25 postotni katolici koji ni za živu glavu ne bi skinuli šešir pred crkvom ili uličnim križem, ali pred građanskim uglednicima samo što im šešir iz ruku ne ispadne. Oni o sebi drže da su prosvijetljeni i da su moderni. Novinar se potpisao imenom "Zülfikár".

Indijanac na ponoćki

Jedna hrvatska zabavna božićna pjesma kaže: "Božić je. I cijeli svijet se noćas raduje... Božić je. I svatko svoje drage noćas daruje..." Radost Subotičana koji su došli u crkvu svete Terezije na Božić 1911. bila je izuzetna. Toga se Božića kao i ovoga Božića cijeli svijet radovao. Subotički župnik Vojnich počastio je svoje župljane jedinstvenim gostom. Na sam prvi dan Božića ugostio je bogoslova iz Amerike. Župnik Vojnich je studirao u Innsbrucku. I baš za taj 1911. Božić došao mu u goste jedan innsbruški bogoslov. Bio je to izvjesni **Philip B. Gordon**. Bogoslov Philip je došao sa obala sjevernoameričkih velikih jezera. Indijanac je iz plemena Chippewa. U Americi se sprijateljio s bačkim bogoslovom **Ernestom Rickertom**. I tako je Ernest sa sobom doveo svoga prijatelja Philipa u našu Bačku, da ovdje doživi bački Božić. Philip je godinu dana studirao filozofiju u Rimu, a kad je došao u Suboticu bio je na 2. godini bogoslovi-je u Innsbrucku.

O Philipu podrobno

Zabilježeno nam je i Philipovo indijansko ime: "Di-bi -schko gi-zik". Svako

indijansko ime ima značenje. Philipovo indijansko ime znači "znak neba". S majčine strane Philip je potomak jedne kneževske indijanske grane. Njegov otac posjeduje 880 jutara zemlje, ima sedam sinova. Među Philipovom braćom je jedan inženjer, jedan liječnik, jedan profesor, a svi su zaposleni na očevom posjedu. Zanimljivo je da su Subotičani od svoga gosta doznali i kako se na indijanskom jeziku zove papa: Visoka Stijena; biskup: Crveni Oblak, a državni službenik: Orao koji motri Bogoslov Philip osim svoga materinskog jezika govori engleski, francuski, latinski, njemački, a razumije i talijanski. Mladi bogoslov je dopisnik nekoliko engleskih časopisa. Radoznali Subotičani su zapazili da njihov gost piše lijevom rukom. Crvenokošcu se dopala Mađarska, ali ništa mu u Mađarskoj nije bilo ljepše nego Subotica. Dva bogoslova su nakon 3 lijepa dana u Subotici otišla u Futog da posjete tamošnjeg župnika **dr. Josefa Wiederkehra**. O tome kako se egzotični gost osjećao u Futogu ne pišu subotičke novine... Ali doznajemo nekoliko pojedinosti o njegovoj domovini, o povijesti njegovoga plemena. Pleme Chippewa brojalo je tada 27.000 duša; 15.000 su katolici, 10.000 su još pogani, dok su ostali kršteni u različitim protestantskim sljedbama. Pleme Chippewa živi na zemlji čija je površina velika kao Mađarska 1911. godine. Ako je Philip postao svećenik, on je prvi katolički svećenik iz svoga plemena. Njegovo bi svećeničko ređenje bilo od izuzetnog značaja za katoličku vjeru među Indijancima.

Svim "Zvonikovim" čitateljima bih poželio da se Božiću raduju s cijelim svijetom. Radujmo se božanskom Novorođenčetu - Razveselitelju svijeta, pa i svakome svome sugrađaninu, koji ga potraži. Radujmo se svakome koji otkrije ljepotu Božića, pa se nađe među nama samo na ponoćki. Radujmo mu se i onda ako ne zna pokleknuti, ako se ne zna prekrižiti. Zar nije lijepo, što mu je lijepo s nama oko našega Božića!?

O Božiću i božićnom gostu možete čitati na 2. stranici subotičkih novina *Bácskai Napló* od 28. prosinca 1911.

KITITI SE TUĐIM PERJEM

Da li je i koliki grijeh "kititi se tuđim perjem"?

M. T., Subotica

U svom pitanju ste dotakli jednu, na prvi pogled, vrlo običnu temu. Međutim, i pitanje i tema zadiru daleko dublje. Možda je ovo prilika da Vam, odgovarajući na pitanje, progovorim o nekim kategorijama koje ljudi u običnom ponašanju previđaju, zaboravljaju... Tako se onda događa da u mnogim područjima što se tiče ovoga pitanja i griješimo.

Započeo bih tvrdnjom apostola Pavla. On je u svojoj poslanici ustvrdio: "Što imaš a da nisi primio, ako si primio što se hvališ kao da je tvoje" (1 Kor 4,7). Naime, čovjek kršćanin je svjestan svoga postojanja, da je biće od drugoga i da je biće za drugoga. Dakle, počinjemo od istine da je sam život čovjeku darovan i da je Stvoritelj i darovatelj života svakome od nas predvidio (ali ne predodredio) put kojim nam je ići da bismo ispunili svoje poslanje prema drugima. A ispunjajući svoje poslanje prema drugima, čovjek zapravo ispunja kvalitetom svoj život. Rekao bih jednostavno, da je čovjek "biće u nizu". Naime, svatko od nas je svojim postankom prikopčan na jednu postojeću kariku. To su "roditelji, odgojitelji" itd. Jednako tako svatko od nas nadovezuje sljedeću kariku ostvarujući sebe i ugrađujući sebe u one s kojima živi i u one za koje živi. To je sljedeća karika. Nama je bitno kakvog je ta karika, tj. "ja" "materijala". Da li je to nešto od materijala prethodne karike i da li je karika koja iza mene dolazi kvalitetnija ili manje kvalitetna od mene. Nije svejedno da li sam karika od gline, od željeza, od srebra, zlata ili čelika. Postavljam dakle pitanje za prvi dio odgovora: jesam li svjestan da sam od Boga i od ljudi koji su sudjelovali u mom odgoju primio skoro sve ono što sada jesam?! U cijelom procesu moj udio je samo toliko koliko sam surađivao s Bogom darovateljem i sa svima onima koji su sudjelovali u mojoj formaciji. Ako

hoćete, već u toj fazi života to je na meni "tuđe perje" za koje moram biti ponosan i ponizno zahvalan. To su veliki Božji darovi koje sam primio. Valja zahvaliti za roditelje koji su me rodili i odgajali. Za učitelje koji su me poučavali... Tada sam ja postao njihova dika, njihov ponos, njihova slava. Prema tome, karika koja je kvalitetna a ipak svoju kvalitetu zahvaljuje drugima. Krepost je priznati i zahvaliti da veliki udio u mojoj osobnosti imaju roditelji, učitelji, odgajatelji.

Ono što sam ja postigao vlastitim radom počinje sada opravdavati postojanje sljedeće karike. Ta karika je moje kvalitetno življenje, moj kvalitetan rad koji ugrađujem u druge. Moj rad u biti mora biti život za druge. Tu je uključeno i praštanje i žrtvovanje i odricanje i samoprijegornost i tolike druge kreposti bez kojih se čovjek ne može dati "u službi drugima". Stvaranje novoga čovjeka je moguće samo ako se ljubavljaju i služenjem, kao što je Isus učinio, ugrađujemo u tuđ život. U tom procesu našega rada i ugrađivanja u druge nema šanse da se kitimo "tuđim perjem" jer tu ugrađujemo sebe. Ako u "gradnji" krivotvorimo, kitimo se tuđim uspjesima i tuđom dobrotom; ako se lažno prikazujemo nećemo se uspjeti ugraditi u kvalitetu drugoga, dapače bit ćemo do te mjere onemogućeni da ćemo doživjeti frustraciju, odbačenost, neprihvaćenost, osamljenost i konačno ne-ljubav. Štošta se može glumiti ali ne i ljubav i prave vrednote. Zato se čovjek zapravo ne može stvarno "kititi tuđim perjem".

Međutim, ne bih htio ovim razmišljanjem izbjeći konkretni odgovor na vaše pitanje. Postoji naime opasnost da u svom radu druge kopiramo, od drugih "ukrademo" gotove plodove uma i srca i "potpišemo" svoje ime. Takav postupak časovito pogoduje našoj taš-

tini i grijeh je. Grijeh je utoliko ukoliko je laž a svaka laž je grijeh, jer je po riječima Isusovim davao otac laži. I grijeh je ukoliko je zavođenje a svako zavođenje je po Isusovoj nauci grijeh. Stoga je pošten stav priznati svakomu njegovo "perje". Stožerna krepost pravednosti koja se u katoličkom moralu osobito cijeni, nosi osnovno načelo: Svakome svoje. Nažalost, u današnje vrijeme je to vrlo rijetko. Budući da je neophodno da se u svom radu, poslanju, službi ipak služimo tuđim dostignućima, jer svijet nismo mi izmislili i nije naše djelo, trebamo tako postaviti stvari da bude jasno da smo to učinili, preuzeli, naučili ili dali od drugoga drugome. Zgodno je rekao blagopokojni kardinal Franjo Šeper: "Nije velik onaj tko zna napraviti sve sam, nego onaj tko zna naći suradnike i razborito upotrijebiti tuđa dostignuća." Dakle, upotrebljavati "tuđe perje" je životna potreba, ali krivotvoriti ga kao svoje djelo je ironija a i grijeh.

Zaključio bih. Padamo u stalnu opasnost, radi vlastite oholosti, nemoći ili taštine, da proglasimo svojim ono što nije naše. Da se poslužimo tuđim kao svojim. Tako svaki puta svoju osobu umanjujemo, karikiramo i činimo manje vrijednim materijalom za kariku života koja nosi naše ime. Zato je u sljedećoj tvrdnji odgovor na Vaše drugo pitanje: Veličina grijeha zavisi od "količine perja" - od sablazni i laži, pa i štete koju ta laž nanosi drugima. Apelom za krepost poniznosti nastojat ću zaokružiti ovaj svoj odgovor. Poniznost nije poniženje, nego istina o sebi. Tko je prema sebi istinit, taj je ponizan a jedino tko je ponizan taj je autentičan i taj nema ni potrebe ni mogućnosti sagriješiti "kićenjem tuđim perjem".

Andrija Kopilović

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI, USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. Ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od 1996. god. NE MORATE SVE SAMI POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:
"BUNJEVAČKA UŽNA"
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

"URNA"

Trg žrtava fašizma 1
Telefon: (024) 554-848, 25-109

Prodaja pogrebne opreme, prijevoz i ceremonijal sahrane
dajemo i na odloženo plaćanje - po dogovoru

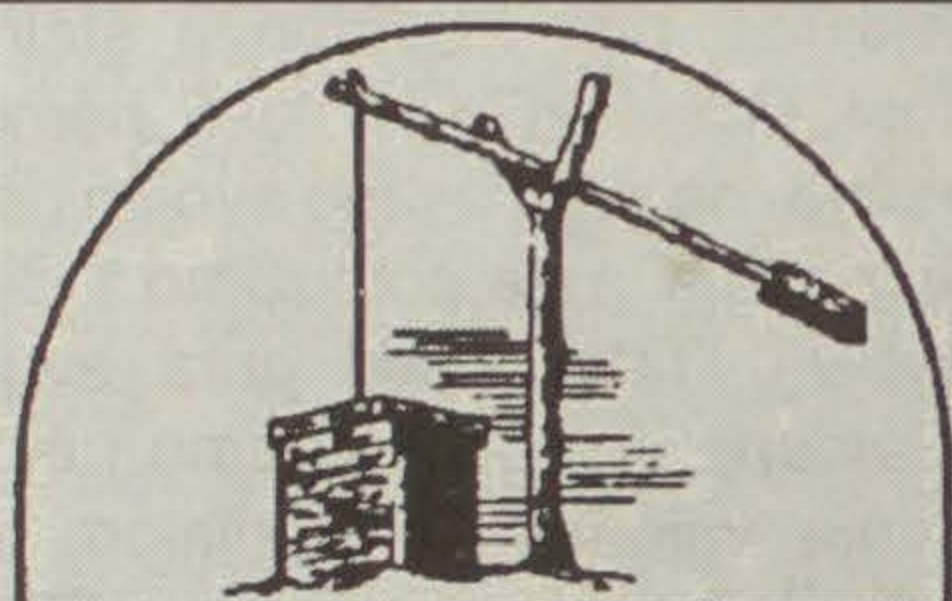
DEŽURSTVO: svih 24 sata; tel: 558-011 non-stop

**Vremena
su teška.
Svaka pomoć
nam je
dobro došla.
Unaprijed
hvala svakom
darovatelju.**

**DOBITNIK ZLATNOG KLJUČA NA
38. MEĐUNARODNOM SAJMU
NAMEŠTAJA U BEOGRADU**

P.T.P. "BANE" 24000 Subotica, Batinska 34,
Telefon: 24 561 187, Telefon faks: 24 561 186,
e-mail: bane@tippnet.co.yu

SALAŠ

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax: 024/553-567

Fideks

Trgovinsko preduzeće na veliko i malo, uvoz i posredništvo

Prčić Marinko

24000 SUBOTICA
Huga Badalića 12

Tel./fax: 024/553-809
Tel.stan: 024/556-281
Mobilni: 064 113 39 59

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 - 13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 360 dinara,
- inozemstvo - 40 DM ili 160 kuna;
avionom 30 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske
uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

JOSIP BULJOVČIĆ

(1932 - 2001)

ŽIVOT JE POSVETIO RIJEČIMA

U nedjelju 2. prosinca stalo je srce "tihog, postojanog, upornog, nadasve dragog i korisnog čovjeka mr. Josipa Buljovčića, našeg istaknutog filologa, znanstvenika", napisao je u svom oproštajnom govoru književnik **Milovan Miković**, glavni i odgovorni urednik Subotičkih novina i pokojnikov bliski suradnik i prijatelj.

"Njegov odlazak veliki je gubitak za njegovu obitelj, za nas koji smo bili njegovi prijatelji i suradnici, za hrvatsku zajednicu, napose za cjelinu Subotice", istaknuo je Miković.

Mr. Josip Buljovčić je diplomirao 1955. godine na Filozofskom fakultetu u Beogradu, na grupi za jugoslavenske jezike i književnosti. Poslijediplomski studij iz lingvističkih znanosti pohađao je u Sarajevu, a magistarsku radnju "Udeo *Bunjevačkih i šokačkih novina* u razvitku pisanog jezika kod bačkih Bunjevaca u drugoj polovini XIX veka" obranio je 1980. godine.

Kao lingvist, kritičar i prevoditelj Josip Buljovčić pripada starijoj generaciji hrvatskih pisaca u Podunavlju i Subotičkog književnog kruga. Tiskana mu je knjiga filoloških ogleđa, više rasprava (u separatima), nekoliko udžbenika i drugi radovi. U pripremi su mu ostale dvije knjige. Jedna od njih posvećena je kazalištu, a druga je o jezikoslovnim, književno-povijesnim i književnim pitanjima Hrvata u Podunavlju.

Bio je i suradnik Enciklopedije Jugoslavije u Zagrebu, u kojoj je objavio više tekstova, a neki, pripremljeni za tisak, ostali su u Vojvođanskoj redakciji Enciklopedije. Zbog svojih stavova i shvaćanja, u vrijeme obračuna s hrvatskim proljećem u Subotici, cijelo jedno desetljeće bio je uklonjen iz javnog života.

U svojim brojnim člancima, ogledima i prikazima širokog raspona, glavnu pažnju je usredotočio na zavičajne teme, zapravo književnu, kulturnu i jezičnu problematiku bačkih Hrvata, odnosno Bunjevaca.

Bio je član Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo", Hrvatskog akademskog društva, Društva za srpskohrvatski jezik, Društva za primenjenu lingvistiku, Društva hrvatskih književnika i počasni građanin Subotice. Suradivao je u više stručnih časopisa, u uredništvu na hrvatskom Radio Subotice, bivši je direktor Drame na srpskohrvatskom u "Narodnom pozorištu", prosvjetni savjetnik u Prosvetno-pedagoškom zavodu, lektor na Katedri za srpskohrvatski jezik u Varšavi. Ranije je bio i zastupnik u Skupštini općine te u Skupštini Vojvodine. Bio je član Vijeća Hrvatskog narodnog saveza.

U utorak 4. prosinca u Velikoj vijećnici Gradske kuće priređen je komemorativni skup na kojem su se okupili poštovaoci mr. Josipa Buljovčića. Od njega su se oprostili gradonačelnik Subotice **István Ispánovics**, predsjednik Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" **Bela Ivković**, potpredsjednik Hrvatskog akademskog društva **Dujo Runje** te u ime Pedagoškog zavoda njegov dugogodišnji prijatelj i suradnik **prof. Radomir Babin**. Na kraju ovog skupa kojem je prisustvovala i **Olga Misović** u ime Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, Milovan Miković je pročitao i brzojave sućuti obitelji pokojnika.

Na Senčanskom se groblju od mr. Buljovčića biranim riječima oprostio svećenik **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini i prorektor Teološko-katehetskog instituta. On je istaknuo:

- Josip je bio službenik riječi. Kada se u crkvenom govoru nekoga oslovi ovim naslovom, onda je to nešto što je najčasnije, jer je i Isus Riječ koja je tijelom postala. Josip je službenik riječi pisane, scenski izvođene, govorene koja povezuje i obogaćuje, a zaljubljenik je u tu riječ do te mjere da je "mio jezik roda moga" postalo njegovo zvanje, osobito "draga rič bunjevačka".

Od pokojnika se oprostio i književnik **Milovan Miković**, glavni i odgovorni urednik *Subotičkih novina*, a u ime uredništva na hrvatskom na Radio Subotici **Kalman Kuntić** koji je rekao:

- Dragi naš Josipe, Vašim odlaskom upražnjeno je mjesto koje se neće adekvatno popuniti. Trajno nas uskraćujete intelektualnog šarma kojim ste nas poticali na daljnji rad. Poput većine istinski velikih ljudi, otišli ste kao što ste i živjeli: tiho, šapatom, zatvorivši još jednu stranicu kulturne povijesti vojvođanskih Hrvata, ostavljajući dubok trag po kojemu ćemo hoditi - rekao je Kalman Kuntić.

MARIJA SEKULIĆ

(1938 - 2001)

Marija Sekulić, odvjetnica u mirovini, potpredsjednica Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo", članica Hrvatskog narodnog saveza, preminula je, nakon teške bolesti, 15. studenog u 64. godini.

Zbog specifičnosti svoje profesije razmjerno se kasno uključila u rad "Bunjevačkog kola", ali je njezino zanimanje za rad Centra i život hrvatske zajednice u Subotici i okolici bilo prisutno dugo godina.

Nakon odlaska u mirovinu, 1995. godine postaje aktivnim članom "Bunjevačkog kola" i iste godine biva izabrana u sastav Upravnog odbora. Ubrzo nakon toga ponuđeno joj je vodstvo najbrojnijeg, najaktivnijeg i najatraktivnijeg odjela Centra - folklor. Ponudu prihvaća, a problemi u tom poslu za Mariju Sekulić postali su zapravo izazovi i dodatni motiv za rad.

Ove godine ponovno je izabrana u sastav Upravnoga odbora "Bunjevačkog kola" ali ju je teška bolest u posljednje vrijeme spriječila u obavljanju poslova u Centru.

Sprovod Marije Sekulić obavljen je u subotu 17. studenoga na Kerskom groblju.

Od pokojnice su se oprostili **Bela Ivković**, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo", **Martin Bačić**, u ime Advokatske komore, i **Dujo Runje** u ime Hrvatskog akademskog društva i Hrvatskog narodnog saveza.

NESTO ŠARČEVIĆ

(1940 - 2001)

Iskreno potrešeni iznenadnom smrću dragog nam supruga i oca ostajemo vječito tugovati.

Zahvalni smo Bogu što smo ga imali. Njegov dragi lik i dobrota uvijek će ostati u našem sjećanju.

Ovim putem želimo izvijestiti svu rodbinu i prijatelje da će sv. misa na 6 nedjelja za dragog nam pokojnika biti u crkvi sv. Jurja (Senčanska crkva) 10. 01. 2002. godine u 17 sati. Prije mise u 16 sati ćemo obići njegov grob.

Njegovi najmiliji: supruga Nedeljka, kćerke Jadranka i Jasenka s obitelji.

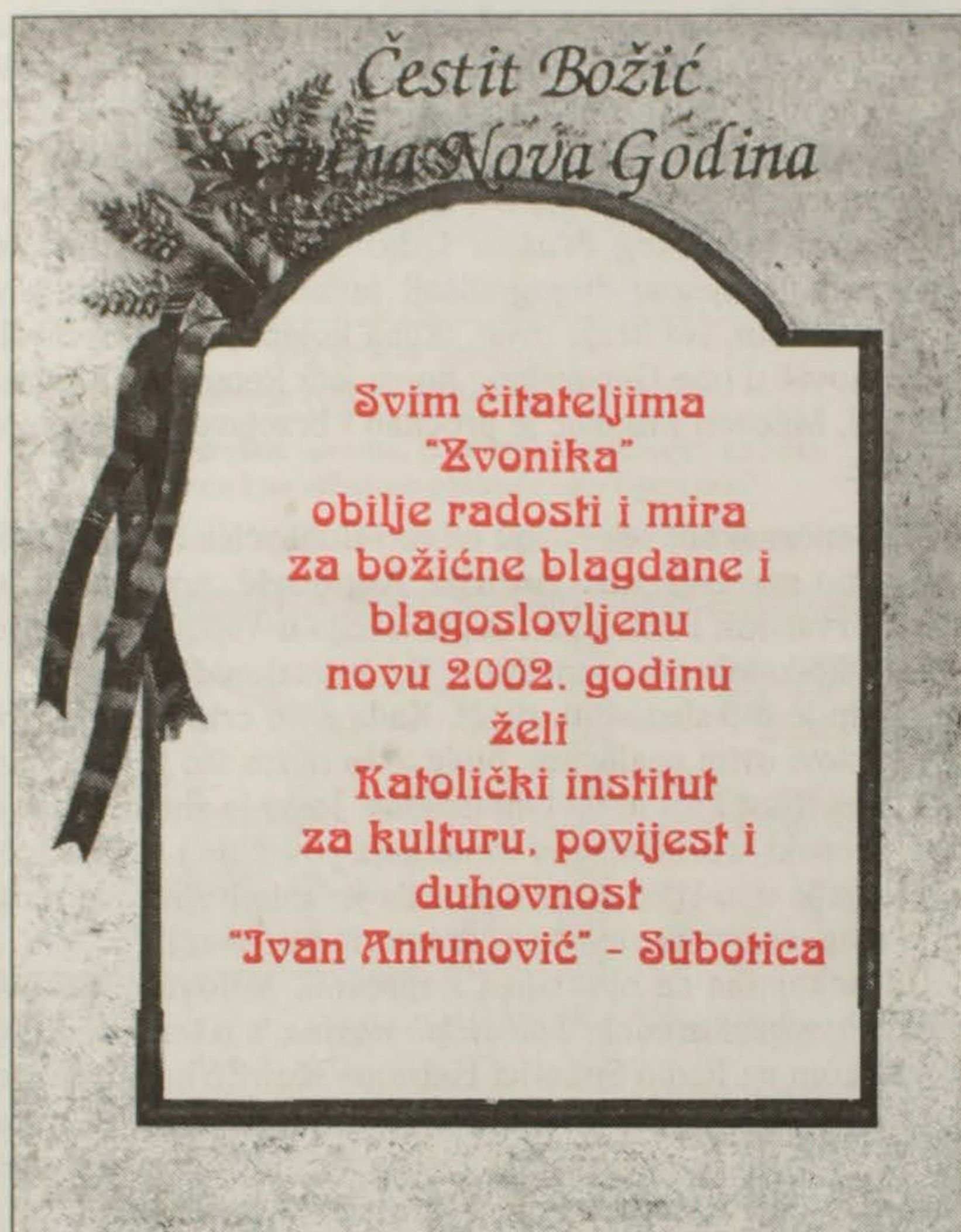
BOŽIĆNI KONCERT

Katedralnog zbora "Albe Vidaković"
četvrtak, 20. 12. 2001. u 19 sati
katedrala-bazilika sv. Terezije

JEDANAESTI RAZGOVOR

Instituta "Ivan Antunović"
11. 01. 2002. u 19 sati
HKC "Bunjevačko kolo"

tema: Crkva za siromahe (socijalni nauk Crkve)

PROŠTENJE U BOLNIČKOJ KAPELICI U SUBOTICI

U subotu, 17. studenog, u subotičkoj bolničkoj kapelici svečano je proslavljeno proštenje sv. Elizabete Ugarske. Svetu misu je predvodio preč. Julije Bašić, župnik i dekan, u zajedništvu s vlč. Ivanom Prčićem, duhovnikom kapelice. Preč. Bašić održao je i prigodnu propovijed na hrvatskom i mađarskom jeziku.

Na misi su uz brojne vjernike sudjelovali i liječnici i medicinsko osoblje subotičke bolnice, te nekoliko pacijenata. Poslije sv. mise u bolničkoj knjižnici priređena je zakuska.
/Zv/

UMRO MONS. MIKLÓS ÁGOSTON NAJSTARIJI SVEĆENIK SUBOTIČKE BISKUPIJE

Na svetkovinu Krista Kralja umro je, u 96. godini života i 72. godini svećeništva, mons. Miklós Ágoston, najstariji svećenik Subotičke biskupije.

Mons. Ágoston rodio se 3. studenog 1906. godine u Horgošu. Studij teologije svršavao je jednim dijelom u Đakovu a jednim dijelom u Splitu. Za svećenika je zaređen 31. kolovoza 1930. godine. Svećeničku službu, kao župni vikar, obnašao je na Šupljaku, u subotičkim župama sv. Jurja, sv. Marije i sv. Terezije, a jedno vrijeme bio je i školski kateheta u ekonomskoj školi, u Subotici. Službu župnika obnašao je na Kelebiji, a od 1945. pa sve do svog povlačenja u mirovinu u Molu. Godine 1980. povlači se u mirovinu, u Srbobran, gdje pastoralno djeluje sve do svoje duge i teške bolesti. U biskupiji je obnašao više značajnih funkcija, tako je obnašao službu prosinodalnog ispitivača, službu dekana Bečejskog dekanata i službu arhiprezbitera Potiskog arhiprezbiterata. Za svoje izvanredno svećeničko zalaganje papa Pavao VI. imenovao ga je 11. XII. 1968. kapelanom Njegove Svetosti.

Po svojoj osobnoj želji sahranjen je u župi Srbobran 27. studenog ove godine. Sprovodne obrede kao i misu zadušnicu za pokojnika predslavio je biskup mons. dr. Ivan Péntzes, a s njim je suslavio je mons. László Húzsvar, zrenjaninski biskup, kao i veliki broj svećenika Subotičke biskupije. Na sprovodu dragog pokojnika okupio se lijepi broj vjernika iz rodnog mjesta Horgoša, župe Mol u kojoj je pokojnik najdulje, kao svećenik, djelovao kao i Srbobrana gdje je provodio svoje svećeničke dane nakon povlačenja u mirovinu.

Slavko V.

Sa suzama i molitvom, ali i s nadom u vječni život i u ponovni susret, 20. studenog 2001. g. ispratili smo na vječni počinak dragu suprugu, mamu, majku, pramajku, taštu i svekrvu

TEREZU TEMUNOVIĆ

rođ. BARTOLOŠ
(1931 - 2001)

Ona je nesebično darivala život mnogima i vjerujemo da je ušla u život koji nikad ne prestaje. Ušla je u nebesku radost i slavlje nedugo nakon proslave 50. obljetnice braka u krugu svoje velike obitelji. Neka joj Gospodin bude radost i nagrada.

U svojim srcima s ljubavlju će je nositi: suprug Mijo; sinovi i snaje: Stipan i Kata, Joso i Giza, Ivica i Ružica, Antun i Anica, Pere i Jasna, Tomica i Gordana; kćeri i zetovi: Marija i Antun, Stana i Mičo, Anica i Joso, Kata i Pere, te unučad i praunučad.

Sv. misa na šest nedjelja za dragu nam pokojnicu bit će 29. prosinca u župi sv. Roka u 8,45 sati.

GIZINA PRVA GODIŠNJICA SMRTI

U SPOMEN

GIZE VUKOVIĆ, rođ. VEREŠ

(31. XII. 2000. - 31. XII. 2001)

Draga naša patnice i dobročiniteljice bolesnih u subotičkoj bolnici, usrdno molimo Boga da Ti udijeli radost vječnoga života i zahvaljujemo svima koji se pridružuju našim molitvama te posjećuju Tvoje počivalište u Bajskom groblju. Počivala u miru Božjem!

Tvoji: Tome, Lacika, Teza, Branka, Marin, Ksenija i Nenad.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, s. Silvana Milan, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435.

Godišnji koncert
HKPD "Matija Gubec"
iz Tavankuta
u subotičkoj dvorani
sportova

Najbolji hrvatski tamburaši "ZLATNI DUKATI" oduševili su brojnu publiku u dvorani sportova u Subotici

BOGATSTVO KULTURE

Branko
Uvodić,
poznati
voditelj HRT,
i Branko
Horvat,
predsjednik
Društva

Godišnji dječji koncert Folklornog i Dramsko-lutkarskog odjela
HKC "Bunjevačko kolo"

Uvijek najsvečanije - "Momačko kolo"

od Zvonika
do Zvonika

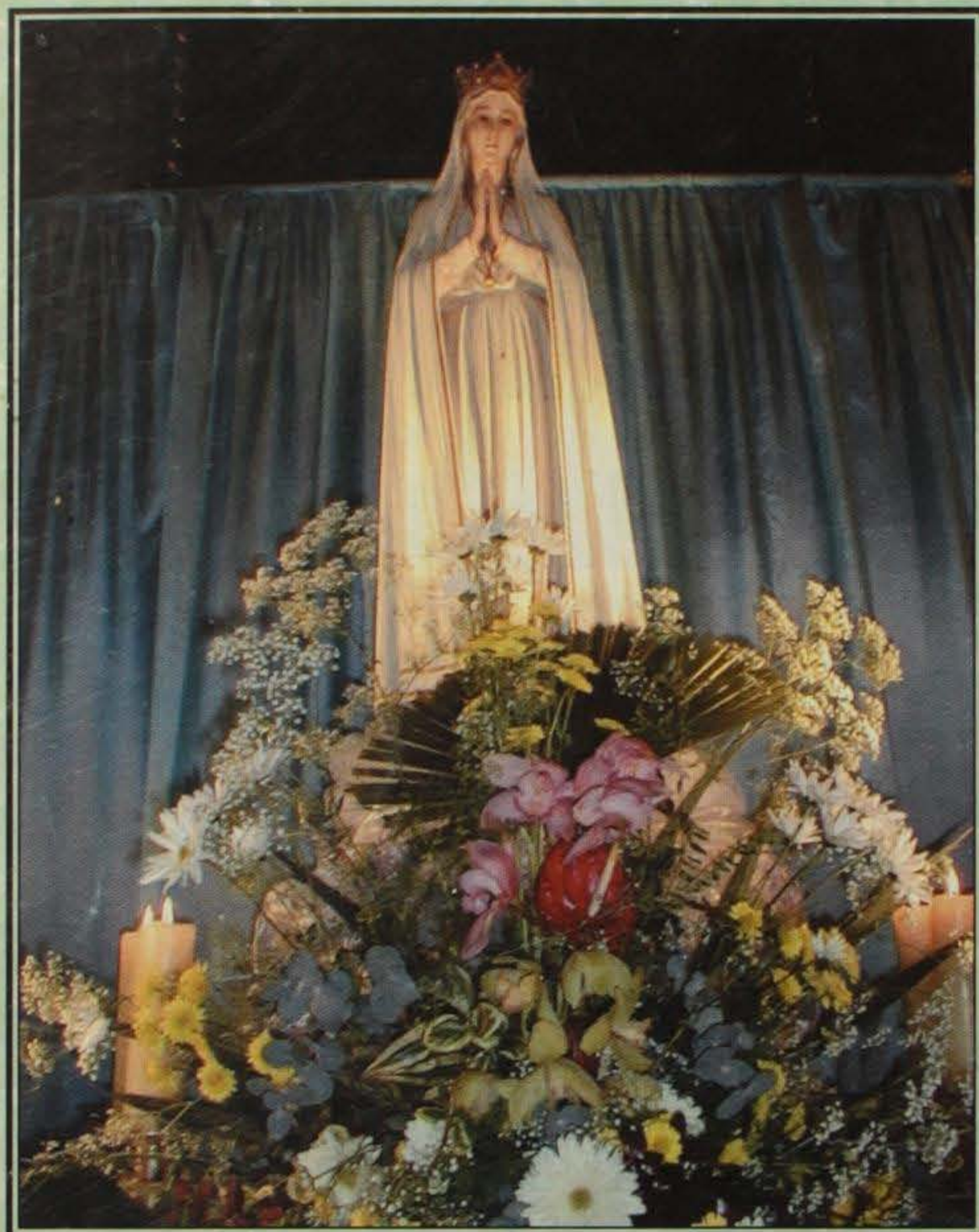

100.000 posjetitelja
photonino.com - Subotica
dostupna cijelom svijetu
(Nikola Tumbas sa suprugom)

Retrospektivna izložba slikara i likovnog pedagoga
Stipana Šabića

Od Zvonika do Zvonika u boji

Gospin kip pred kojim je obavljena 150. obljetnica pobožnosti

Biskup Péntzes s generalnim vikarom i katedralnim župnikom na svršetku svečane euharistije u povodu 150. obljetnice

Sretan Božić i blagoslovljena Nova 2002. godina

U ime katoličkih svećenika g. Kaszi zahvalio je na svemu mr. Andrija Kopilović

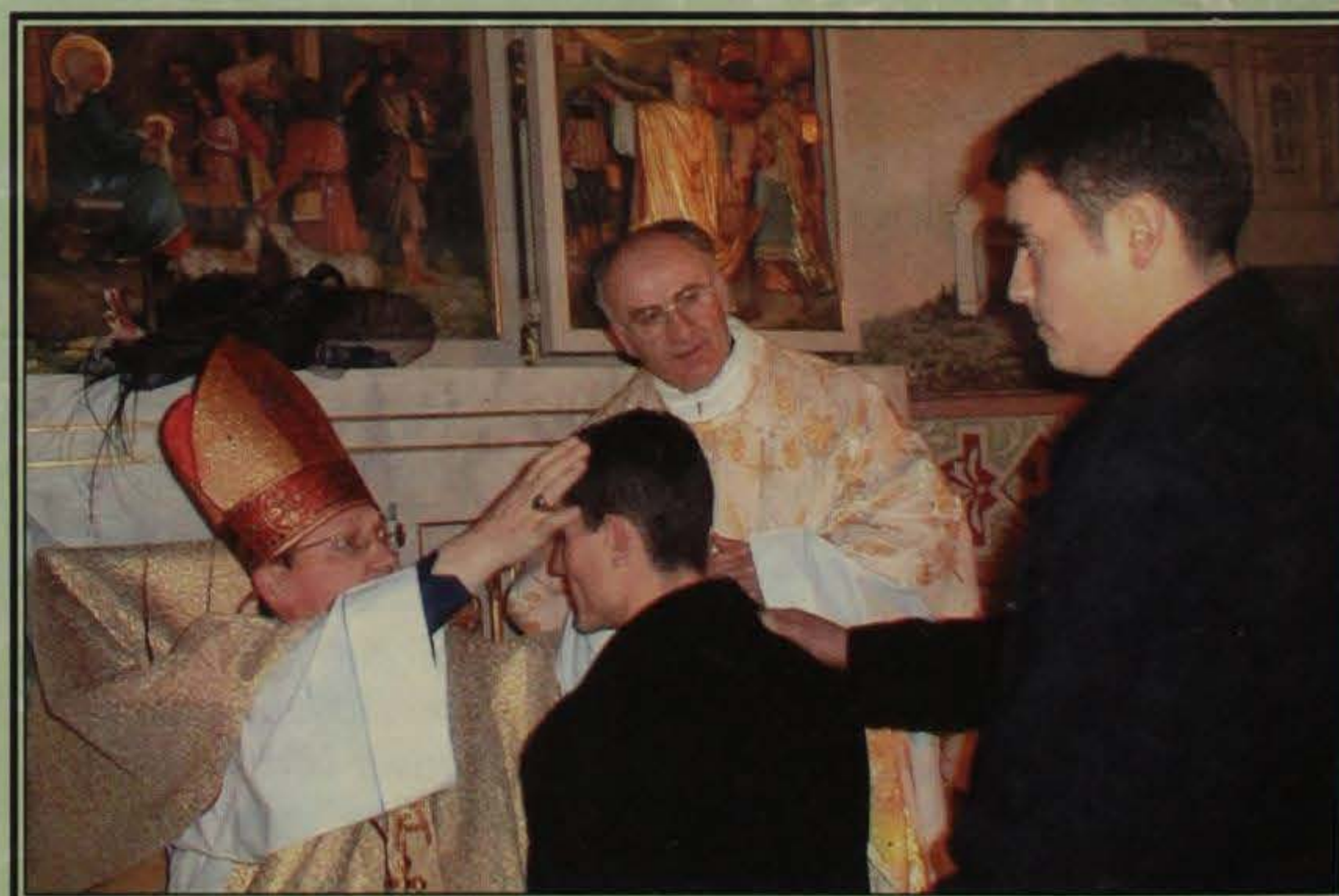
Župa sv. Roka bogatija za 6 novih ministranata (sjede u prvom redu)

O. Milivoj daruje ikonu bivšem gradonačelniku g. Kaszi

"Sv. Nikola" stigao i u vrtić "Marija Petković - Sunčica"

Jesensko krizmanje u Župi Marije Majke Crkve